

КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ

ОТ

**Божидар Иванов Кърпачев- съдия в РС-Пловдив и кандидат
за административен ръководител на същия съд.**

КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ	1
1. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ	2
2. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ	4
3. СЪДИЙСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ И ПРИВЛИЧАНЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В УПРАВЛЕНСКИЯ ПРОЦЕС	6
4. ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ ВРЪЗКИ МЕЖДУ РС- ПЛОВДИВ И ОСТАНАЛИТЕ СЪДИЛИЩА В ГРАД ПЛОВДИВ	12
5. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ. КОМАНДИРОВАНЕ	14
5.1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДИЙСКИТЕ ЩАТОВЕ ОБЩО ЗА РС- ПЛОВДИВ	14
5.2. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДИЙСКИТЕ ЩАТОВЕ ПО ОТДЕЛЕНИЯ	26
5.3.КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ	31
6. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА ПО ОТДЕЛЕНИЯ	36
6.1. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В ГРАЖДАНСКО И БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ	36
6.2.НОРМА ЗА ОТНОСИТЕЛНА ТЕЖЕСТ НА ГРАЖДАНСКИ КЪМ БРАЧНИ ДЕЛА. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДИИТЕ В ГРАЖДАНСКО И БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ	47
6.3. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ	56
6.4 ДОКЛАД В ГРАЖДАНСКО И НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ. ЗАМЕСТВАНЕ	59
6.5 ДЕЖУРСТВА В НАКАЗАТЕЛНО И ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ	62
6.6 НОРМА НА ОТНОСИТЕЛНА ТЕЖЕСТ НА НАКАЗАТЕЛНИТЕ ДЕЛА СПРЯМО ГРАЖДАНСКИТЕ. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЩАТОВЕТЕ МЕЖДУ НАКАЗАТЕЛНО И ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ	66
7. СРОЧНОСТ НА ИЗПИСВАНЕ НА ДЕЛАТА	91
8. КАЧЕСТВО НА ПОСТАНОВЕНИТЕ СЪДЕБНИ АКТОВЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА СЪДИИТЕ	94
9. МЕДИЙНА СТРАТЕГИЯ	102
10. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА СЪДЕБНИТЕ ПОМОЩНИЦИ	107
11. ПРАВИЛА ЗА СЪБИРАНЕ НА СЪДЕБНИ ВЗЕМАНИЯ	110
12. ЕЛЕКТРОНЕН ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ МЕЖДУ СЪДА И СТРАНИТЕ	116

13. СГРАДЕН ФОНД, ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ, ПАРКИНГ.....	118
13.1.СГРАДА.....	118
13.2.ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ.....	122
13.3. ПАРКИНГ.....	126
14. БЮРО „СЪДИМОСТ“.....	126
15. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	129

1. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ.

Завършил съм Юридически факултет на СУ „Св. Св. Климент Охридски“, със следните степени на висше образование:

-специалност „Право“, с магистърски програми за допълнителна специализация: правораздаване, публична администрация, международно право и международни отношения;

-допълнителна бакалавърска програма, предлагана в същия факултет, завършена паралелно и редовно – „Международни отношения“.

Средният ми успех от държавните изпити по специалност „Право“ е 6.00, като съм втори по успех във випуска от семестриалните изпити.

Целият ми трудов стаж (с изключение на 6 месеца като правен сътрудник при адвокат по програма за насърчаване на заетостта на ЕС) е преминал в съдебната система, като последователно съм бил, както следва:

-кандидат за младши съдия за срок от 9 месеца по време на обучението в Национален институт на правосъдието;

-младши съдия в Окръжен съд – Пловдив за срок от две години, като съм разглеждал в постоянни състави както граждански, така и наказателни дела;

-считано от 27.06.2016 г. съм назначен на длъжност районен съдия в Районен съд – Пловдив, като съм председател на първи наказателен състав.

През годините като магистрат стриктно съм се стремял да спазвам процесуалните срокове, като през целия си съдийски стаж нямам нито един акт, постановен извън инструктивните срокове, посочени в НПК, ГПК и ЗАНН.

На последната си атестация (за придобиване статут на несменяемост) получих комплексна оценка „Много добра“, с присъдени 99 т.

Считано от 2016 г. обобщавам практиката на Районен съд – Пловдив по наказателни и административнонаказателни дела и анализирам причините за

отмяна актовете на съда, които докладвам на периодично провеждани събрания на наказателно отделение.

След внедряване на ЕИСС съм бил последователно член на няколко работни групи по нейното усъвършенстване и оптимизиране. На ниво Районен съд – Пловдив, активно съм участвал в обучаването на съдии и служители за работа с ЕИСС, както и за изготвяне на мапинг таблиците за въвеждане на резултатите от заседания, свързани с присъединяване на съответния процент натовареност.

Редовно участвам в семинари и дистанционни обучения за повишаване на квалификацията, организирани от НИП. Ежедневно следя практиката на наказателна колегия на ВКС и на Административен съд-Пловдив и я обобщавам в уеб базирана база данни, която, от една страна, съм предоставил за използване на част от колегите си, а от друга страна, ме вдъхнови за част от идеите за подобряване качеството на постановяваните съдебни актове от всички съдии, така както са изложени в т. 8 от настоящата концепция.

Поддържам добри контакти с магистрати от различни нива на съдебната система (съд и прокуратура), което ми е дало широк поглед върху организацията на работа в различните органи на съдебната власт. За това допринася и интереса ми към съдебната статистика и по-конкретно публикуваните на сайта на ВСС обобщени статистически таблици за дейността на съдилищата в страната.

В качеството си на председател на първи наказателен състав в РС-Пловдив съм се стремял да създам и да поддържам дух на екипност, отдаденост и ангажираност, както към общата работа, така и към „личността“, която стои зад длъжността съдия, секретар, деловодител, което считам за основната причина председателствания от мен състав в продължение на години да поддържа най-ниска висящност (включително и в сравнение със съставите с намален процент разпределение), без допуснатото изключение при спазване на инструктивните срокове, предвидени в НПК и ЗАНН за насрочване, движение, администриране на делата и постановяване на съдебните актове.

Стремя се да поддържам контакт, както с колегите си от трите отделения, така и със съдебните служители от тях, благодарение на което съм придобил представа за спецификите на организацията на дейността във всички етапи от правораздавателния процес.

През годините стаж като съдия в Районен съд – Пловдив съм констатирал редица добри практики, които намирам, че следва да бъдат подкрепени и запазени.

Констатирал съм обаче и съществени пропуски в организацията на дейността, които не са налични в други органи на съдебната власт, при извършен от мен сравнителен анализ.

Натрупаните от мен до този момент знания, умения, контакти и професионален стаж ми дават увереността, че мога да предложа работещи разрешения за констатираните от мен проблеми в организацията на дейността на РС-Пловдив, като именно от тук произтича мотивацията ми да се кандидатирам за административен ръководител.

Женен съм от 2018 г. за _____ съдия в гражданско отделение на Районен съд Пловдив, което допринася съществено за погледа ми върху организацията на дейността и проблемите и в отделението, в което аз самият не работя.

На _____ 2022 г. ми се родиха две деца - близнаци (_____), които представляват дълбоко личната, интимна моя причина и основание да участвам в конкурса за административен ръководител на РС – Пловдив. Полаганите грижи за тях разкриха пред мен изцяло нова и непозната сфера от живота, извън професионалното и кариерно развитие, респективно формираха у мен стремежа да спомогна в РС – Пловдив да се създаде такава организация на дейността, че работещите в него съдии и служители да разполагат с пълноценен личен живот и да могат да отделят за семейството и децата си вниманието, времето и грижата, с които аз обгръщам моите.

2. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ.

Ако ми бъде гласувано доверие от Съдийска колегия на ВСС и бъда избран за административен ръководител на РС – Пловдив, си поставям за постигане следните стратегически цели:

- установяване и укрепване на съдийското самоуправление, функциите и правомощията на общото събрание на съдиите на РС-Пловдив;
- приобщаване на служителите в процеса на вземане на решения, които касаят организацията на тяхната работа;

-подобряване на междуинституционалните връзки, отношения и сътрудничество между РС-Пловдив и останалите съдилища в гр. Пловдив-Апелативен, Окръжен и Административен съд;

-намаляване на натовареността на съдиите и служителите в РС-Пловдив;

- ограничаване на административния формализъм в организацията на дейността, който създава ненужна тежест на фона на натовареност, която е по-висока от средната за страната;

-приемане на норма на относителна тежест на отделните видове дела-наказателни, граждански, брачни, което ще доведе до предвидимост в очакваната натовареност и разпределението на новопостъпващите съдии по отделения;

-приемане на норма на натовареност за служба ДСИ, която гарантира оптимална организация на дейността;

-повишаване на квалификацията на съдиите и съдебните служители, на качеството на изготвяните съдебни актове и оптимизиране сроковете за приключване на съдебните производства;

-оптимална организация на съдебната администрация по начин, осигуряващ максимално ефективно осъществяване на правосъдната дейност;

-подобряване на връзките и взаимодействието на РС-Пловдив с Прокуратурата на РБ, Адвокатурата и държавните и обществени организации;

-засилване ролята на РС-Пловдив в общопревантивната дейност срещу извършване на общественоопасни деяния и защита правата на гражданите;

-създаване организация на работа, която държи сметка за баланса между интереса на обществото за бързо, качествено и евтино правосъдие и поносима натовареност и право на личен живот на съдии и съдебни служители;

-добра материална и техническа обезпеченост на работния процес.

Постигането на тези цели поставям в основата на управленската си програма, като те ще бъдат критерият за предприемането на дадено управленско решение във връзка с всяка задача, проблем или предизвикателство, които могат да възникнат в хода на дейността на РС-Пловдив.

Конкретните мерки за постигане на посочените стратегически цели, наличните предпоставки и пречки за това, включително и:

- анализ и оценка на текущото състояние на РС-Пловдив;

- очертаване на достиженията и добрите практики, от една страна, и проблемите и несъвършенствата, от друга страна, в досегашната организация на дейността,

съм изложил подробно в последващите раздели от концепцията, систематизирани по смислови ядра.

3. СЪДИЙСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ И ПРИВЛИЧАНЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В УПРАВЛЕНСКИЯ ПРОЦЕС.

Съдийското самоуправление няма утвърдени традиции в РС-Пловдив.

Наблюдават се две противоречиви, но еднакво вредни тенденции у съдиите:

- апатия, незаинтересованост към въпросите, които ЗСВ възлага в компетенциите на общото събрание, и липса на желание за отделяне на времеви ресурс за ефективно упражняване на законовите правомощия. Обяснение на това състояние на духа лесно може да се намери във високата натовареност на съдиите от РС-Пловдив, което закономерно води до желание работното време да бъде посветено на срочното и качествено правораздаване, а не на участие в управленския процес;

- нежелание и страх от конфронтация с ръководството чрез гласуване по начин, различен от предложението на председателя на съда, дори конкретният съдия да е на противно мнение. Тази тенденция намирам за опасна, дори за несъвместима с висотата на упражняваната от нас като магистрати функция, поради което основна стратегическа цел в настоящата концепция е нейното преодоляване и утвърждаване в РС-Пловдив на дух на същинско съдийско самоуправление така, както е заложено в ЗСВ.

Практическият резултат от съчетанието на посочените две тенденции е, че решенията на общото събрание в РС-Пловдив в общия случай се приемат с мнозинство, близко до абсолютното (макар това не винаги да отразява вътрешното убеждение на гласувалия магистрат), като по този начин е прието и придобилото ноторна известност (включително и обсъждано на заседание на Съдийска колегия на ВСС) решение, по силата на което общото събрание доброволно, при това с пълно мнозинство, възлага редица свои правомощия да бъдат упражнявани от председателя на съда, включително и базовото правомощие за разпределяне по отделения на новопостъпилите съдии.

От протоколите за проведени общи събрания е видно, че през последните три години има и изключения от посочените две тенденции, като са налице случаи, когато група от съдии са защитавали становища, противоречащи на тези на председателя на съда. Като примери могат да се посочат общите събрания за обсъждане:

- временното спиране на работа с ЕИСС;
- отмяна на решението за възлагане правомощия на общото събрание за упражняване от председателя (за което не е събрано нужното мнозинство);
- обсъждане на натовареността в наказателно и гражданско отделение и др.

Обективен факт е, че след посочените общи събрания срещу част от съдиите, гласували против становището на ръководството, и то точно срещу тези, които са били най-яръсти в отстояване на тезите си, са образувани дисциплинарни производства, включително и с предложение за уволнение, което като краен резултат (независимо дали е целено или не, както и дали е плод на случайност или не) подсилва тенденцията за страх от конфронтация с ръководството по време на гласуване на общо събрание.

Обективен факт е също така, че (случайно или не) след като на 06.10.2023 г. на свиканото общо събрание обявих пред колегите си намерението си да се кандидатирам за административен ръководител, бе започната проверка на дейността на председателствания от мен състав по „сигнал“ от страна, която не обжалва постановеното спрямо нея неблагоприятно решение по ЗАНН, доколкото счита същото за законосъобразно и то влезе в законна сила.

Обективен факт не на последно място е, че ден след като входирах заявлението си за издаване на кадрова справка за участието ми в конкурса за административен ръководител, срещу секретаря на състава ми бе инициирано дисциплинарно производство от председателя на съда.

Последните две обстоятелства подсилват тенденцията за страх от конфронтация с ръководството по време на гласуване на общо събрание.

С оглед всичко гореизложено и при стриктно спазване на закона, ако бъда избран за председател на РС-Пловдив, предвиждам съдийското самоуправление като основна стратегическа цел, която да се постигне чрез следните мерки:

На първо място, следва да се преустанови практиката общото събрание на съдиите да възлага на председателя на съда да упражнява правомощия, които според ЗСВ са в изключителната компетентност на общото събрание.

С не по-малка важност е създаването на условия общото събрание свободно и без чувство на страх от конфронтация с ръководството, да упражнява правомощията си по ЗСВ. Дългогодишната практика в демократичните изборни процеси е доказала, че най-ефикасното средство за гарантиране свободата на гласуване е тайният вот. Формална пречка към момента за възприемане на подобна организация, обаче се явява новата редакция на чл. 65 ЗСВ, според която: „*Всички съдилища са юридически лица на бюджетна издръжка и се представляват от административния ръководител или друго определено лице. При осъществяване на функциите на административен ръководител се издават заповеди, разпореждания и правила съобразно определената в закона компетентност. Общото събрание, пленумът на Върховния касационен съд и пленумът на Върховния административен съд са органи на съответния съд, произнасят се само в определените в закона случаи, дават становища, приемат правила и решения с явно гласуване и мнозинство повече от половината от присъстващите съдии.*“

Предвид изрично въведеното на законово равнище ограничение в начина на гласуване на съдиите от общото събрание, свободното изразяване на мнение следва да се постигне чрез преустановяване на две за мен недопустими практики, **когато не са мотивирани от обективни критерии:**

- образуване на дисциплинарни производства, отказ от разрешаване на отпуск, отмяна на разрешен отпуск и др.;

- или обратно - поставяне на част от съдиите в по-благоприятно положение спрямо колегите им, например, чрез разрешаване делата им да бъдат изписвани преимуществено от съдебни помощници.

Липсата на обективни критерии и на равнопоставеност (при едни и същи факти, двама различни съдии да бъдат третирани по един и същи благоприятен или неблагоприятен начин), независимо дали това е целен ефект, създава в колектива чувство за субективизъм при вземане на решенията и подхранва чувството на страх от конфронтация.

Не съществува подобна законова пречка (за тайно гласуване), обаче досежно случаите, в които Кодекса на труда предписва решение да се взема от общите събрания на съдии и служители (например за разпределяне на средствата по фонд СБКО). Поради това предвиждам, като временна мярка,

до утвърждаване на убеждението за „свобода на мнението и гласуването“ тези решения да се вземат с тайно гласуване, за да няма обвързаност у служителите от начина на гласуване на ръководството на съда.

На следващо място, предвиждам, ако бъде избран за административен ръководител, по-често да се възползвам от възможността по чл. 79, ал.2, т.10 от ЗСВ - преди вземане на решения от неговата компетентност, председателят да се допитва до общото събрание. Конкретни примери в тази насока са посочени на съответното систематично място от настоящата концепция, като тук следва да се посочат:

- приемане на норма за относителна тежест (НОТ) на видовете дела - наказателни, граждански, брачни, което да бъде критерий за разпределението на заетите щатове и на новопостъпващите съдии по отделения;

- приемане на норма за натовареност за ДСИ;

- приемане на правила за използване на съдебните помощници;

- приемане на алгоритми за облекчаване минаването на текущ доклад в гражданско и наказателно отделение;

- предприемане на мерки за облекчаване на натовареността на съдии, чиято дейност е затруднена по обективни причини;

- приемане на правила за минаване на доклада на бюро Съдимост;

- приемане на правила за дежурства по обезпечения на бъдещи иски и ЗЗДН и др.

Във връзка с горното, не съществува законова пречка, в случаите, когато ЗСВ не предвижда вземане на решение от общото събрание (и в този смисъл би се явило неприложимо ограничението на чл. 65 ЗСВ), а въпросът бива отнесен до него, по инициатива на председателя на съда, за да се съобрази мнението на колектива, гласуването да се провежда тайно по вече изложените съображения.

Нормативната основа на функциите на общото събрание е разписана в чл. 79, ал.2 от ЗСВ, като предвиждам следните конкретни мерки за ефективно изпълняване на всяко едно от правомощията на общото събрание:

- правомощието по анализиране и обобщаване на практиката на съда да бъде осъществявано от общото събрание на всички съдии чрез приемане на годишния отчет за дейността на съда, в който да бъдат излагани подробни данни за вида, броя на делата, срочността на постановените актове и качеството на правораздаването в РС-Пловдив, обективен измерител за което са процентът обжалвани, потвърдени, изменени и изцяло отменени актове по

отделения и по материя. Конкретното анализиране и обобщаване на съдебната практика по материя следва да се извършва на събрания на съдиите от съответното отделение, като по-подробно идеите в тази връзка са разработени в т. 8 от настоящата концепция;

- в случай на гласуване, при изразяване на становище относно кандидатите за председател на съда или на предложените от председателя кандидати за зам.председател (ЗСВ не предвижда изрично гласуване и в този смисъл тук не важи ограничението на чл. 65 от ЗСВ) вотът да се извършва тайно по вече изложените съображения;

-при определяне броя и съставите на отделенията и тяхната специализация по материя на общото събрание следва **да се предложи запазване на обособени наказателно и гражданско отделение**, доколкото подобна специализация е доказала своята ефективност относно качеството на правораздаването, а и съответства на практиката, установена в абсолютно всички районни съдилища от областните центрове. Относно обособяването на самостоятелно брачно отделение (каквато е настоящата организация) в РС-Пловдив на общото събрание следва да се предложат три варианта за реорганизация на гражданско и брачно отделение, като предимствата и недостатъците на всеки от вариантите са подробно анализирани в т. 6.1 от настоящата концепция. Тук следва да се отбележи, че при извършен сравнителен преглед се установява, че само в РС-Пловдив съществува самостоятелно организационно обособено брачно отделение, като в СРС 12 състава от трето гражданско отделение разглеждат брачна материя, а в останалите районни съдилища от областните центрове липсва диференциация между граждански и брачни състави;

- при образувано тълкувателно дело или при необходимост от изразяване на становище по законопроект, становището на РС-Пловдив следва да бъде изработено на събрание на съответното отделение, чиято дейност е засегната от поставения въпрос. След изработване на становището, то следва да бъде предоставено за гласуване и одобрение на общото събрание на съда, съгласно правомощията му по чл. 79, ал.2, т.5 и т.7 от ЗСВ;

-с оглед ефективно реализиране на правомощията по чл. 79, ал.2, т.6 от ЗСВ на общото събрание да обсъжда всяка година доклада на председателя за дейността на съда, **проектът за доклад на председателя следва да бъде качен за запознаване с него на вътрешната инфо страница на съда 14 дни преди насроченото общо събрание**;

- при приемането на правила за определяне на натовареността на председателя на съда и на неговите заместници на общото събрание следва да се предложи процент на натовареност, която съответства на предвиденото в чл. 12, ал.9 от Правила за оценка на натовареността на съдиите, приети от ВСС, както следва:

По отношение на председателя, заместник-председателите, както и останалите съдии, посочени в чл. 10, ал. 3 от Правилата, въз основа на определеното им в началото на годината годишно разполагаемо време се определя и процент на натовареност, който се залага в централизираната система за случайно разпределение на делата. Процентът натовареност се изчислява като дял на определеното индивидуално намалено годишно разполагаемо време от стандартното разполагаемо време за един съдия на година от 1600 часа.

Следва да се съобрази и приложение № 5 към Правилата, според което средния брой часове за административни дейности в съд с щатен брой съдии от 60 до 80 (какъвто е РС-Пловдив) е 1000 часа за председател и 720 часа за зам.председател.

Като основна мярка не само за укрепване на съдийското самоуправление, но и за ангажиране на служителите в управленския процес, следва да се предостави възможност на всеки съдия или служител да отправя до председателя на съда писмени предложения за промяна и оптимизация на организацията на работа с изложени мотиви какво, защо и по какъв начин следва да се промени, като ангажимент на ръководството е да отговори дали и по какви съображения предложението може или не може да се възприеме.

Отново като мярка за укрепване на съдийското самоуправление и като метод за привличане на служителите в управленския процес, следва да се предвиди всички заповеди на председателя и зам.-председателите, вътрешни правила (например за провеждане и дейността на общо събрание) и протоколи от общи събрания да са общодостъпни на вътрешната информационна страница на съда (като понастоящем не съществува всеобщ и свободен достъп до тях) с оглед осигуряване на информираност и запознатост на съдии и служители с организацията на дейността и максимална прозрачност при вземане на управленски решения.

Считам, че ако от ВСС ми бъде възложено административното ръководство на втория по големина районен съд в страната, предпоставка за успешно изпълнение на мандата ми ще бъде установяването на екипен

принцип на работа, включващ председател, зам.председатели на отделения, съдии и съдебни служители, основан на следните принципи:

-прозрачност и откритост;

-информиран избор;

-свобода на изразяване на мнение (в това число гласуване при вземане на решения от общото събрание) и на инициатива за оптимизиране на дейността на съда;

-стриктно спазване на законовите разпоредби относно функциите и правомощията на всеки участник в управленския процес;

-ангажираност на всички съдии и служители в оптимизацията на дейността на РС-Пловдив, базирана на съзнание за собствената ценност при предлагането, приемането и изпълнението на управленски решения;

-добросъвестно изпълнение на специфичните функции, възложени от ЗСВ.

Върху посочения проблем се акцентира толкова рано в настоящата концепция, още преди представянето на основните показатели за съда (постъпления на дела, щат, натовареност), доколкото считам, че той има основополагащо значение, тъй като всички останали недостатъци в организацията на дейността могат да бъдат отстранени, **само при утвърждаване на гореизложените принципи на екипност, прозрачност и ангажираност в управленския процес.**

4. ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ ВРЪЗКИ МЕЖДУ РС- ПЛОВДИВ И ОСТАНАЛИТЕ СЪДИЛИЩА В ГРАД ПЛОВДИВ.

Акцентът, който поставям върху този проблем, чрез позиционирането му на това систематично място, произтича от ясното съзнание, че проблемите, свързани с дейността на РС-Пловдив, не могат да бъдат разрешени само със собствените му кадрови и организационни ресурси, а изискват единодействие с останалите съдилища от град Пловдив, основано на общия интерес за предоставяне на бързо, ефективно и качествено правосъдие.

Към момента са налице добри връзки на ръководно ниво между Районен съд – Пловдив и Административен съд – Пловдив, проявление на които са семинарите с лектори от Административен съд – Пловдив, които се

провеждат за съдиите от РС-Пловдив. Тази тенденция следва да бъде подкрепена и продължена.

Същото обаче не може да се каже за връзките с Окръжен и Апелативен съд. Общозвестно е за всички съдии и служители, че през последните години традиционният дух на взаимно уважение, диалог и сътрудничество с останалите съдилища от съдебната палата отстъпи пред отношения на конфронтация, противопоставяне, компроматна война.

Посоченото:

- не позволява разрешаването на проблемите, които са общи за всички съдилища;
- възпрепятства нормалното осъществяване на правораздавателната дейност, когато то следва да бъде кадрово обезпечено чрез командироване на магистрати от РС-Пловдив в по-горна инстанция;
- създава проблеми от битово-материален характер за съдии и служители, какъвто е проблемът с паркинга на съдебната палата.

По изложените съображения предвиждам като основна стратегическа цел възстановяване на добрия тон и единодействието в отношенията между трите съдилища, което може да се постигне чрез разговори на ниво ръководство, основани на следните базисни принципи:

- взаимно уважение;
- диалогичност;
- защита на интересите на представляваната инстанция;
- готовност за сътрудничество по общи проекти;
- осъзнаване, че общите за съдебната палата въпроси могат да бъдат разрешени само чрез общите усилия на трите съдилища;
- разрешаване на конфликтните въпроси въз основа на взаимни компромиси, като при преговорите се акцентира не върху различията в позицията, а върху общия интерес от нормалното осъществяване на правосъдната дейност и в трите съдилища;
- стремеж за разрешаване на конфликтните въпроси при минимално въвличане в тях на институции, външни на съдебната палата;
- кадрово обезпечаване на правораздавателната дейност на всички инстанции чрез командироване на съдии от РС-Пловдив в по-горна инстанция, което да бъде компенсирано посредством командироването в него на младши съдии или на съдии от по-малко натоварени съдилища от окръжния, респективно апелативния район.

5. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ. КОМАНДИРОВАНЕ.

5.1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДИЙСКИТЕ ЩАТОВЕ ОБЩО ЗА РС-ПЛОВДИВ.

Съгласно чл. 76 ЗСВ: *Районният съд е основен първоинстанционен съд. На него са подсъдни всички дела освен тези, които със закон са определени като подсъдни на друг съд.*

Районен съд – Пловдив е вторият по големина районен съд в страната след Софийски районен съд по брой постъпили и разглеждани дела и по брой щатове за съдии и служители.

В териториалната компетентност на РС-Пловдив попадат населените места от дванадесет общини, представени в табличен вид:

Таблица 1. Териториална компетентност на РС-Пловдив.

Община	Население	Брой населени места	От тях:
Брезово	6 170 души	16	1 град (Брезово) и 15 села
Калояново	10 598 души	15	15 села, с административен център село Калояново
Кричим	7 245 души	1	1 град- Кричим
Куклен	6 276 души	6	1 град (Куклен) и 5 села
Марица	32 154 души	19	19 села, с административен център град Пловдив
Съединение	9 310 души	10	1 град (Съединение) и 9 села
Стамболийски	18 107 души	5	1 град (Стамболийски) и 4 села

Родопи	32 689 души	21	21 села, с административен център град Пловдив
Раковски	25 893 души	7	1 град (Раковски) и 6 села
Пловдив	319 612 души	1	1 град-Пловдив
Перуцица	4 298 души	1	1 град-Перуцица
Хисаря	10 592 души	12	1 град (Хисаря) и 11 села
Общо:	482 944 души	114	9 града и 105 села

Посочената териториална компетентност резултира в следния брой дела за РС-Пловдив:

Таблица 2. Брой дела в РС-Пловдив.

	Постъпили дела	Общо дела за разглеждане	Общо свършени дела
2018	29 097	32 706	28 262
2019	29 737	34 181	28 769
2020	25 817	31 229	25 034
2021	29 104	35 299	29 605
2022	26 597	32 291	26 355

Към края на 2022 г. щатната численост на Районен съд – Пловдив включва общо 248 щата, разпределени както следва:

- 62 съдийски щата, от които един председател, трима зам.-председатели (на наказателно, гражданско и брачно отделение) и 58 съдии;
- 8 държавни съдебни изпълнители;
- 12 съдии по вписванията;
- 166 служители.

В Районен съд – Пловдив са обособени три отделения - гражданско, брачно и наказателно. Броят на съдиите по щат, разпределени по отделения, е както следва:

Таблица 3. Разпределение на съдийските щатове в РС-Пловдив по отделения.

	2018	2019	2020	2021	2022
Гражданско отделение	27	26	28	28	30
Брачно отделение	6	5	5	6	6
Наказателно отделение	26	25	25	26	26
Общо съдии	59	56	58	60	62

В нито един момент през разглеждания петгодишен период съдът не е функционирал при пълно заемане на щатните бройки за съдии.

Таблица 4. Съотношение на реално заетите щатове към общ брой разкрити щатове за съда към края на всяка календарна година.

	2018	2019	2020	2021	2022
Съотношение заети щатове/ общ брой щатове за съда	46/59	44/56	46/58	49/60	50/62
Процент заети щатове от общия брой щатове за съда	77,96 %	78,57%	79,31%	81,66%	80,64%

Таблица 5. Причини за наличие на незаети съдийски щатове в РС-Пловдив.

Причина	2018	2019	2020	2021	2022
Отпуск поради бременност, раждане и отглеждане на малко дете	4	4	6	4	4
Продължителен отпуск /неплатен/					1
Командироване в друг съд	6	5	6	9	10

Таблица 6. Съдии, командировани в Районен съд-Пловдив.

	2018	2019	2020	2021	2022
Младши съдии	2	1	3	2	2
Районни съдии от други съдилища	-	-	-	-	-

Таблица 7. Сравнителен преглед на заетостта на щатовете и постъпленията на дела в другите районни съдилища в областните центрове.

Районни съдилища	Общ брой на съдиите по щат	Средно заети щатни бройки на база отработени човекомесеци	Процент на заети щатни бройки на база отработени човекомесеци	Общ брой постъпили през годината дела	Общ брой дела за разглеждане през годината
СРС	213	157,75	74,06%	87988	126606
РС – Благоевград	13	11,83	91%	4936	6051
РС – Бургас	35	26,66	76,17%	13461	15424
РС – Варна	57	51,5	90,35%	22403	26615
РС - Велико Търново	18	13,00	72,22%	4977	5559
РС – Видин	11	8,75	79,54%	4053	4820
РС – Враца	14	11,86	84,71%	5019	5772
РС – Габрово	10	8,58	85,8%	3198	3572
РС – Кюстендил	10	6,58	65,8%	3926	4486
РС – Кърджали	8	6	75%	2709	2982
РС – Ловеч	9	8,83	98,11%	2943	3549
РС – Монтана	11	7,91	71,90%	4582	4985
РС – Пазарджик	17	12,49	73,47%	6020	6957
РС – Перник	23	16	69,56%	8388	9696
РС – Плевен	25	21,95	87,8%	9368	10399
РС – Пловдив	62	48,58	78,35%	26499	32291
РС – Разград	8	6,83	85,37%	3072	3440
РС – Русе	24	22,43	93,45%	9027	10488
РС – Силистра	7	7	100%	2723	3075
РС – Сливен	16	13,58	84,87%	7318	8284

РС – Смолян	5	4,16	83,2%	1891	2116
РС - Стара Загора	21	16,66	79,33%	9202	10179
РС – Добрич	14	13,5	96,42%	5212	6293
РС – Търговище	10	8,65	86,5%	2618	2976
РС – Хасково	11	8,21	74,63%	4520	5239
РС – Шумен	14	13,16	94%	5596	6168
РС – Ямбол	13	11,16	85,84%	4681	5305
Средно за районните съдилища в областните центрове.			82,86%		

Таблица 8. Натовареност по щат и действителна натовареност по щат за РС-Пловдив и в другите районни съдилища в областните центрове

	Реално заети щатове/ общ брой разкрити щатове за съда		Натовареност по щат- брой дела на съдия за месец, съобразно разкрити за съда щатове, по показател:			Действителна натовареност-брой дела на съдия за месец, съобразно реално заети щатове, по показател:		
			постъпили дела	общо дела за разглеждане	свършени дела	постъпили дела	общо дела за разглеждане	свършени дела
2018	46	59	41,09	46,19	39,91	52,71	59,25	51,19
2019	44	56	44,25	50,86	42,81	56,32	64,73	54,48
2020	46	58	37,09	44,86	35,96	46,76	56,57	45,35
2021	49	60	40,42	49,02	41,11	49,49	60,03	50,34
2022	50	62	35,74	43,40	35,42	44,32	53,81	43,92
за сравнение, средно за областните центрове цифрите са:								
2020			31,97	41,04	32,30	39,78	51,01	40,19
2021			34,64	43,31	35,17	43,11	53,89	43,76
2022			32,73	40,91	32,91	40,88	51,09	41,09

за сравнение, данните в отделните районни съдилища от областните центрове за 2022 година са следните:

СРС		49.53	34.78		66.88	46.96
РС – Благоевград		38.79	31.62		42.61	34.73
РС – Бургас		36.72	32.45		48.20	42.58
РС – Варна		38.91	32.79		43.07	36.29
РС - Велико Търново		25.74	22.36		35.62	30.95
РС – Видин		36.52	28.06		45.90	35.28
РС – Враца		34.36	31.25		40.53	36.87
РС – Габрово		29.77	26.22		34.68	30.54
РС – Кюстендил		37.38	33.42		56.78	50.76
РС – Кърджали		31.06	27.80		41.42	37.07
РС – Ловеч		32.86	27.15		33.48	27.66
РС – Монтана		37.77	34.52		52.47	47.96
РС – Пазарджик		34.10	29.64		46.41	40.34
РС – Перник		35.13	31.79		50.50	45.70
РС – Плевен		34.66	31.72		39.46	36.11
РС – Пловдив		43.40	35.42		55.39	45.21
РС – Разград		35.83	32.10		41.95	37.59
РС – Русе		36.42	31.76		38.96	33.98
РС – Силистра		36.61	33.02		36.61	33.02
РС – Сливен		43.15	38.87		50.82	45.79
РС – Смолян		35.27	29.38		42.32	35.26
РС - Стара Загора		40.39	36.83		50.90	46.41
РС – Добрич		37.46	31.70		38.85	32.87

РС – Търговище		24.80	22.05		28.64	25.47
РС – Хасково		39.69	34.29		53.17	45.94
РС – Шумен		36.71	34.06		39.04	36.22
РС – Ямбол		34.01	30.32		39.59	35.30
за сравнение, данните за другите районни съдилища за 2022г. от Област Пловдив са:						
РС – Асеновград		38.71	32.95		51.61	43.93
РС – Карлово		39.42	34.49		41.13	35.99
РС – Първомай		43.71	36.21		43.71	36.21

Гореизложените данни в табличен вид водят до следните изводи:

През петгодишния период 2018 – 2022 г., процентът на заетост на щатове в РС-Пловдив (общо за съда) варира в приблизителния диапазон 78-81 %. Той е по-нисък от средния процент за районните съдилища в областните центрове - 82,86 %, като през 2022 г. по показателя процент на заети щатни бройки на база отработени човекомесеци Районен съд - Пловдив е на 17-то място от 27 съда в областните центрове.

Посоченото налага извод за липса на оптимална организация при осигуряване заетостта на щатове и необходимост от нейното подобряване.

От представените в табличен вид данни се установява, че причините за незаетост на щата на РС-Пловдив са две основни:

-ползване на отпуск поради бременност или гледане на малко дете, като всяка година минимум четирима съдии отсъстват по тази причина. Този причина, поради характера си не подлежи на предварително планиране, но следва да бъде компенсирана;

-командиране в по-горен съд. През последните четири години се наблюдава устойчива тенденция за ръст в броя на командированите съдии от РС-Пловдив, като пикът е достигнат през 2022 г., когато приблизително 1/6 от съдиите по щат са командировани в друг орган на съдебната власт.

Тази причина, за разлика от предходната, подлежи както на планиране, така и на компенсиране.

Планирането може да се осъществи, като в края на всяка календарна година, в духа на възстановения диалог и сътрудничеството между РС-

Пловдив и останалите съдилища в града, на ниво ръководство, се обсъждат предстоящите овакантиявания на щатове в по-горната инстанция, необходимият брой съдии, които да бъдат командирани от РС-Пловдив и евентуалните начини, по които може да бъде компенсирано отсъствието им, за да не се отразява то на организацията на работа на РС-Пловдив.

Нормативна опора за този обмен на информация между председателите на съдилищата намирам в разпоредбата на чл. 188, ал.1 ЗСВ, според която:

Административните ръководители уведомяват съответната колегия на Висшия съдебен съвет за длъжностите, които се очаква да се освободят през следващата година, в срок до 30 септември на предходната година.

В този смисъл е изцяло възможно предоставянето на информация на ВСС по реда на чл. 188 ЗСВ да е съпроводено и с обмен на информация между ръководствата на съдилищата, което може да допринесе за по-доброто планиране на кадровото обезпечаване на всички органи на съдебната власт.

Компенсирането на „оголването на щат“ в РС-Пловдив може да се случи чрез:

-командиране на младши съдии в РС-Пловдив, която възможност е ефективно използвана през последните години и

-командиране на районни съдии от други по-слабо натоварени съдилища от окръжния или апелативния район в РС-Пловдив, като от представените в табличен вид данни е видно, че тази възможност реално не е използвана през периода 2018 г. – 2022 г. Това представлява съществена слабост, която следва да бъде отстранена.

Таблица 9. Натовареност по щат и действителна натовареност на районните съдилища от апелативния район за 2022 г.

Съд	Брой съдии по щат	Натовареност по щат		Отработени човекомесеци/ общо човекомесеци при изцяло зает щат	Действителна натовареност	
		Към всичко дела за разглеждане	Към всичко свършени дела		Към всичко дела за разглеждане	Към всичко свършени дела
ОКРЪЖЕН РАЙОН ПЛОВДИВ						

Районен съд – Пловдив	62	43,40	35,42	583/744	55.39	45.21
РС-Асеновград	8	38.71	32.95	72/96	51.61	43.93
РС-Карлово	6	39.42	34.49	69/72	41.13	35.99
РС-Първомай	2	43.71	36.21	24/24	43.71	36.21
ОКРЪЖЕН РАЙОН КЪРДЖАЛИ						
Районен съд-Кърджали	8	31.06	27.80	72/96	41.42	37.07
РС-Момчилград	2	42.21	36.79	24/24	42.21	36.79
РС-Ардино	2	10.50	9.21	12/24	21.00	18.42
РС-Крумовград	2	14.92	14.13	24/24	14.92	14.13
ОКРЪЖЕН РАЙОН ПАЗАРДЖИК						
Районен съд-Пазарджик	17	34.10	29.64	149.89/204	46.41	40.34
РС-Пещера	4	37.63	34.54	36/48	50.17	46.06
РС-Панагюрище	3	36.78	25.53	28/36	47.29	32.82
РС-Велинград	5	32.32	27.65	48.93/60	39.63	33.91
ОКРЪЖЕН РАЙОН СМОЛЯН						
Районен съд-Смолян	5	35.27	29.38	50/62	42.32	35.26
РС-Мадан	2	25.92	22.50	24/24	25.92	22.50
РС-Златоград	2	17.04	14.58	24/24	17.04	14.58
РС-Девин	2	27.08	21.38	24/24	27.08	21.38
РС-Чепеларе	2	17.92	14.67	18/24	23.89	19.56
ОКРЪЖЕН РАЙОН СТАРА ЗАГОРА						
Районен съд-Стара Загора	21	40.39	36.83	200/252	50.90	46.41
РС-Казанлък	11	38.16	34.02	112/132	44.97	40.09
РС-Раднево	3	32.67	30.58	24/36	49.00	45.88
РС-Чирпан	4	31.31	28.33	24/48	62.63	56.67
РС-Гълъбово	2	33.46	28.92	24/24	33.46	28.92

ОКРЪЖЕН РАЙОН ХАСКОВО						
Районен съд-Хасково	11	39.69	34.29	98.53/132	53.17	45.94
РС-Свиленград	4	39.46	35.79	43/48	44.05	39.95
РС-Димитровград	6	35.14	30.81	58.9/60	42.95	37.66
РС-Харманли	4	43.15	37.31	34.63/48	59.80	51.72
РС-Ивайловград	1	21.33	19.25	12/12	21.33	19.25

От гореизложените данни е видно, че командироването в рамките на Апелативния район, което се извършва със заповед на председател на Апелативен съд - Пловдив, целящо кадрово обезпечаване на Районен съд - Пловдив, може да бъде в следната насока:

-натовареността (по показател дела за разглеждане) в големите съдилища в апелативния район: Районен съд - Асеновград (който е най-подходящ, доколкото се намира в района на Окръжен съд - Пловдив), Районен съд - Кърджали, Районен съд - Пазарджик, Районен съд - Смолян, Районен съд - Стара Загора, Районен съд - Хасково е по-ниска от тази в Районен съд - Пловдив, при положение че във всяко едно от тези съдилища съдийските щатове към 2022 г. не са изцяло заети, видно от съотношението реално отработени човекомесеци/ общ брой възможни човекомесеци. По тази причина, при последващо оголване на щат в Районен съд - Пловдив поради командироване на съдия в по-висша инстанция (което не е компенсирано по друг начин), съчетано с реално заемане на част от незаетите щатове в някой от посочените по-горе съдилища, би могло да бъде осъществено командироване на съдии в посока по-натоварения Районен съд - Пловдив;

-при същите условия (при заемане на реално незаетите към 2022 г. щатове в тези съдилища) следва да бъде извършвано командироването и от някои по-малки съдилища от апелативния район: Районен съд - Пещера, РС - Панагюрище, РС - Велинград, РС - Казанлък, РС - Раднево, РС - Чирпан (след реалното заемане в този съд на 3 щата, доколкото при два заети щата към 2022 г. натовареността е по-висока от РС - Пловдив);

-особено подходящ за командироване на съдии в Районен съд - Пловдив е Районен съд - Карлово, който от една страна, попада в Окръжен район Пловдив, а от друга – при актуално заетите щатове е с натовареност, по-ниска от тази в РС - Пловдив;

- чувствителен е въпросът с редица съдилища в апелативния район, чиято действителна натовареност е в пъти по-малка от тази на РС - Пловдив. Такива са: РС - Ардино, РС - Крумовград, РС - Мадан, РС - Златоград и РС - Девин. Същевременно, те имат към 2022 г. само по два разкрити щата, като натовареността им би останала чувствително по-ниска от тази в РС - Пловдив и при командироване на единия техен съдия и оставане само с един зает щат. От друга страна, оставането на съд, колкото и да е ненатоварен той, с един зает щат, е изцяло нецелесъобразно и на практика би минирало неговата дейност, най-малкото поради необходимостта от заместване (за ползване на отпуск, болничен, командировка) и невъзможността да се формира състав при налични основания за отвод (например при един зает щат, ако съдията е разгледал мярка за неотклонение, като е взел категорично становище по вината, ако той разгледа и делото по същество, би се достигнало до нарушаване правото на справедлив процес по смисъла на ЕКЗПЧОС). В този смисъл, фактическото положение в РС - Ивайловград (където има само един разкрит щат), представлява изключение, което не следва да се превръща в правило. По изложените съображения, предложения за командироване на съдии от тези съдилища в РС - Пловдив не се предвижда, а и всъщност не е редно да се предвижда.

Разбира се, командироването на съдии не е едностранен процес и изисква диалог и единодействие с останалите административни ръководители, като именно в тази насока ще бъдат насочени усилията ми.

На следващо място, командироването е свързано и с желанието на самите съдии. Тук усилията ми ще бъдат насочени към затвърждаване у тях на убеждението, че макар и за кратък срок, правораздаването във високо натоварен съд като РС - Пловдив, в който съществува специализация по материя и изключително разнообразие на разглежданите дела, може да бъде безценна стъпка към тяхното професионално усъвършенстване и кариерно израстване.

Всъщност мое непоколебимо убеждение е, че командировани в по-висши инстанции следва да бъдат именно съдиите от натоварени съдилища, в които съществува специализация по материя (като гаранция за професионалните качества и опит на командирования), като именно към утвърждаване на това убеждение у председателите на Апелативен съд - Пловдив и Окръжен съд - Пловдив ще бъдат насочени усилията ми в духа на възобновен диалог и единодействие.

Във връзка с големия брой съдии от Районен съд - Пловдив, командироваани в по-висша инстанция, и доколкото ЗСВ изисква становище на административния ръководител на командирования съдия, считам, че критерият за подбор на командироваани съдии следва да бъде комплексен, като включва критериите стаж, качество (процент необжалвани и потвърдени актове) и сръчност на работа, като относителното тегло на качеството и сръчността на работа при комплексната преценка следва да бъде по-голямо в сравнение с формалния критерий стаж (щом той е достатъчен за заемане на длъжност в съответния орган на съдебната власт). Във всички случаи, считам за изцяло недопустимо командироването само на база стаж на съдии с изключително висок процент отменени актове или с огромен брой дела, изписани извън сроковете по НПК, ГПК и ЗАНН, за сметка на съдии с по-малък стаж, но без просрочени дела и с по-високо качество на работа.

От посочените таблични данни се установява, че Районен съд - Пловдив е на второ място сред съдилищата в областните центрове по показателите: „брой постъпили дела за година” и „брой дела за разглеждане на година”, като също така е на второ място и по показателя „брой разкрити съдийски щатове”, като по всички показатели е само след Софийски районен съд.

От друга страна, от същите данни е видно, че средната натовареност на база разкрити съдийски щатове за РС - Пловдив е по-висока от средната за районните съдилища в областните центрове по всеки един от показателите: „дела за разглеждане” и „свършени дела”.

Конкретно за 2022 г., по показател „брой дела за разглеждане на разкрит щат”, РС - Пловдив е на второ място сред съдилищата в областните центрове след СРС, а по показател „свършени дела” е на трето място след РС - Сливен и РС - Стара Загора.

Аритметическите изчисления показват, че до натовареност, близка до средната за районните съдилища в областните центрове, би се достигнало при разкриване само на четири допълнителни щата.

Предвид убеждението ми, че при разрешаване на проблемите на органите на съдебната власт, отправянето на искания до ВСС за разкриване на щатове, отпускане на допълнителен бюджет и други, следва **да бъде предшествано от вътрешна реорганизация и оптимизация на работния процес (с оглед изследване на възможността за разрешаване на въпроса със собствени ресурси)**, то разкриването на четири допълнителни щата за РС-Пловдив не се поставя като самоцел или като краткосрочна задача, а по-скоро като дългосрочна алтернатива, която е обвързана с някои от следните възможности:

- преместване на съдия, заедно със щат по реда на чл. 194 ЗСВ по семейни и други лични причини. Реална възможност в тази алтернатива намирам, доколкото през последните 5 години двама съдии от Районен съд - Пловдив, чиито семейства се бяха установили да живеят в гр. София, бяха преместени заедно с два броя щатове от гр. Пловдив в СРС. Същевременно, младши съдия от района на Окръжен съд - Разград, чиято съпруга правораздава в РС - Пловдив, бе назначен като районен съдия в РС - Асеновград, тоест практиката на Съдийската колегия на ВСС познава случаи на преместване на съдии в различни апелативни райони по семейни причини;

- по изключение, ако важни причини налагат това (доколкото според мен заобикалянето на конкурсното начало не бива да бъде превръщано в правило) назначаване в РС - Пловдив на младши съдии, чието желание е да правораздават в РС - Пловдив, но са класирани за друг град, съпроводено с разкриване в РС - Пловдив на допълнителен щат, което да бъде компенсирано със закриване на незает такъв, в друг по-слабо натоварен съд.

От представените в Таблица 8 данни се установява, на следващо място, и че натовареността на РС - Пловдив на база действително заети щатове също е по-висока от средната за страната по всеки един от показателите: „дела за разглеждане” и „свършени дела”. Изравняването на средната действителна натовареност по щат със средната за страната е непълно възможно с комбинация от двете предходно очертани мерки:

- на първо и основно място, чрез полагане на усилия за обезпечаване на заетостта на всички актуално разкрити щатове в РС, включително и чрез надлежно планиране и компенсиране на командироването в/от РС - Пловдив.

-разкриване на четири допълнителни щатни бройки за РС - Пловдив, при условията, очертани по-горе.

5.2. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДИЙСКИТЕ ЩАТОВЕ ПО ОТДЕЛЕНИЯ.

Таблица 10. Съотношение реално заети щатове/общ брой разкрити щатове по отделения за РС - Пловдив.

	2018	2019	2020	2021	2022
Гражданско отделение - съотношение заети към общо разкрити	20/27	19/26	20/28	23/28	24/30

за отделението щатове					
Процент заети щатове в гражданско отделение	74%	73%	71%	82%	80%
Брачно отделение-съотношение заети към общо разкрити за отделението щатове	5/6	4/5	5/5	5/6	5/6
Процент заети щатове в брачно отделение	83%	80%	100%	83%	83%
Наказателно отделение-съотношение заети към общо разкрити за отделението щатове	21/26	21/25	21/25	21/26	21/26
Процент заети щатове в наказателно отделение	81%	84%	84%	81%	81%

Чисто аритметически, в процентно съотношение, за петгодишния период най-добре обезпечено е било брачно отделение, като в нито един период в отделението не е имало повече от един незает щат, а през 2020 г. 100 % от щатове са били заети.

Таблица 11. Постъпления и натовареност по щат за брачно отделение.

Година	Общ брой постъпили през годината брачни дела	Реално заети щатове/ общ брой разкрити щатове за отделението	Натовареност по щат- брой дела на съдия за месец съобразно разкрити за отделението щатове	Действителна натовареност- брой дела на съдия за месец съобразно реално заети щатове
2018	4180	5/6	58,05	69,66

2019	4072	4/5	67,86	84,83
2020	3320	5/5	55,33	55,33
2021	3829	5/6	53,18	63,81
2022	3589	5/6	49,84	59,81

При съобразяване на данните за действителната натовареност по щат в брачно отделение обаче, се забелязват пропуски в организацията на дейността. Видно е, че както по показател „натовареност по щат” (на база разкрити щатове), така и по показател „действителна натовареност” (на база реално заети щатове в отделението) се наблюдават значителни флуктуации – в рамките на петгодишния период от около 15 пункта. Изложеното сочи на съществени колебания в натоварването на съдиите от отделението на годишна база (въпреки константно високия процент на реално заети щатове), което се дължи на различния брой постъпили дела в отделението през всяка календарна година.

Посоченото обуславя основна цел на настоящата концепция да бъде осигуряване на относително равномерна натовареност за всяко от отделенията на годишна база (в конкретния случай за брачно отделение), без съществени флуктуации от година до година, което може да бъде постигнато чрез съвкупност от няколко мерки:

- внимателен и задълбочен анализ на постъпленията на делата, тенденциите в тях и прогноза за бъдещо развитие;
- динамичен подход към бройките разкрити щатове и реално заети щатове за всяко от отделенията, които да бъдат съобразени, както с реално постъпилите дела за даден отчетен период, така и с прогнозата за постъпленията през следващия отчетен период;
- приемане на норма на натовареност за отделенията, която ще бъде подробно разгледана в следващ раздел от настоящата концепция.

Динамичния подход, посочен по-горе, следва да бъде свързан с анализ на постъпленията на делата, разпределенията на съдиите по щатове в обособените отделения и на действително заетите щатове **на база данни за шестмесечен период.** Нормативна основа именно за този период на натрупване на анализираните данни намирам в чл. 9, ал.4 ЗСВ, където законодателят, макар и по друг повод (който ще се анализира в т.б.1 от

настоящата концепция) е счел, че именно шестмесечния период е подходящ за оценка на натовареността.

Чл.9, ал.4 ЗСВ: *На всеки 6 месеца съдийската колегия на Висшия съдебен съвет определя степента на натовареност на съдиите от отделните районни съдилища с дела по ал. 3, изречение първо въз основа на данните за общата им натовареност, като прилага правилата по чл. 30, ал. 5, т. 20 ЗСВ.*

Като много добро следва да се оцени кадровото обезпечаване на наказателно отделение, като през анализирания петгодишен период броят на реално функциониращите състави е константен, а именно 21 състава. Разликите в процента на заетите щатове през отделните години от петгодишния период - 81% или 84 %, се дължи на различния брой разкрити щатове - 26, съответно 25, а не на различен брой реално функциониращи състави - 21.

Налага се извод за налично адекватно планиране на кадровото обезпечаване на наказателно отделение, което резултира в относително неизменни стойности на действителната натовареност по щат по всеки един от показателите: „брой постъпили дела”, „брой дела за разглеждане” и „брой свършени дела”.

Това е видно от посочените в Таблица 12 данни, от които се установява, че колебанията по всеки един показател на петгодишна база са в рамките на три пункта. Тази тенденция за добро планиране на щатната заетост в наказателно отделение следва да бъде продължена.

Таблица 12. Действителна натовареност по щат на съдиите от РС - Пловдив.

Действителна натовареност на съдиите от наказателно отделение по показател:				
Година	Съотношение Заети/разкрити Щатове	постъпили дела	общо дела за разглеждане	свършени дела
2018	21/26	33,18	36,56	33,08
2019	21/25	32,65	36,13	32,37
2020	21/25	32,30	36,07	30,92
2021	21/26	33,52	38,67	33,61
2022	21/26	29,61	34,66	30,27

Като най-слабо следва да се оцени кадровото обезпечаване на гражданско отделение:

Видно е, че през целия петгодишен период реално заети са били между 71% и 82% (максимално достигнато кадрово обезпечаване) от щатовете.

Налага се обобщеният извод, че средно за периода, **максималното кадрово обезпечаване на гражданско отделение в процентно съотношение се равнява на минималното кадрово обезпечаване на останалите две отделения за същия период.** Посоченото резултира в две тенденции относно натовареността на съдиите от гражданско отделение, които следва да се оценят като еднакво отрицателни и неприемливи:

-изключително висока натовареност на съдиите от гражданско отделение;

-значителни колебания, както в натовареността по щат, така и в действителната натовареност на съдиите от отделението на годишна база, които надхвърлят 20 пункта, видно от Таблица 13.

Таблица 13. Постъпления на дела в гражданско отделение. Натовареност по щат. Действителна натовареност по щат в гражданско отделение.

Година	Общ брой постъпили през годината граждански дела	Реално заети щатове/ общ брой разкрити щатове за отделението	Натовареност по щат- брой дела на съдия за месец съобразно разкрити за отделението щатове	Действителна натовареност- брой дела на съдия за месец съобразно реално заети щатове
2018	16554	20/27	51,09	68,97
2019	17435	19/26	55,88	76,46
2020	14355	20/28	42,72	59,81
2021	16827	23/28	50,08	60,96
2022	15546	24/30	43,18	53,97

Прави впечатление, че през 2019 г. броят на постъпилите дела е бил най-висок, като същевременно през тази година е бил най-нисък броят на разкритите щатове, както и е бил най-нисък броят на реално заетите щатове в отделението. Същевременно, през 2020 г. и 2022 г. се наблюдава тенденция за спад в броя на постъпилите граждански дела в сравнение с предходната година, което обаче е съчетано с нарастване броя както на разкритите щатове, така и на реално заетите щатове в отделението в сравнение с преходната година.

Налага се извод, подобен на този за брачно отделение, за липса на своевременно и адекватно планиране на щатове в отделението и откъснатост на тази планировка от реалните тенденции в постъпленията на делата. Преодоляването на тази слабост в организацията на дейността в гражданско отделение се поставя като основна цел на управленската ми програма, ако бъде избран за Административен ръководител на РС - Пловдив. Мерките за постигане на тази цел са идентични, като изложените за брачно отделение.

5.3.КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

Таблица 14. Брой разкрити щатове за съдебни служители в РС-Пловдив.

	2019	2020	2021	2022
Разкрити щатни бройки за съдебни служители	151	155	164	166

Разпределението на съдебната администрация по брой и вид щатове през 2022 г. е, както следва:

- ръководни длъжности – 3 броя, сред които съдебен администратор, административен секретар и главен счетоводител;
- специализирана администрация – 140 броя, от които:
 - съдебен помощник – 10 броя;
 - служител по сигурността на информацията – 1 брой;
 - завеждащ служба – 3 броя;
 - съдебни секретари – 59 броя;
 - служители в бюро съдимост – 4 броя;
 - съдебен деловодител – 43 броя;
 - деловодител в служба ДСИ – 5 броя;
 - съдебен архивар – 4 броя;
 - призовкар – 15 броя;
- обща администрация – 12 броя, от които:
 - системен администратор – 5 броя;

- обща администрация – 7 броя, сред които: човешки ресурси – 1бр., счетоводител – 3бр., специалист информационни технологии – 1бр., специалист снабдяване – 1 бр., специалист техническа поддръжка – 1 бр.;
- технически длъжности: 11 броя, сред които:
 - касиер – 1 брой;
 - шофьор – 1 брой;
 - куриер – 3 броя;
 - чистач – 6 броя.

Считам, че като брой отпуснатите на РС - Пловдив щатове за съдебна администрация са адекватни на нуждите на съда, като максимална оптимизация на работния процес може да се постигне чрез вътрешна реорганизация на вече наличните щатове. По изложените съображения не предвиждам в краткосрочен план отправяне на искане до ВСС за увеличаване на отпуснатите на РС Пловдив щатове за съдебни служители.

Дългогодишна традиция в организацията на дейността на РС - Пловдив включва следните принципни положения:

- наличие на постоянни състави, състоящи се от съдия, секретар и съдебен деловодител;
- всеки съдебен състав има собствен съдебен секретар, като един секретар обслужва 1 състав;
- един деловодител обслужва два съдебни състава.

При тази организация на дейността натоварването на съдебните секретари е оптимално. В пожелателен план би могло да се предвиди и достигане на съотношение 1 състав: 1 деловодител, в който случай натоварването на съдебните деловодители също би било оптимално. Доколкото такова съотношение би изисквало увеличаване на щатната бройка на администрацията на РС - Пловдив с 30 щата, което е изцяло практически нереализуемо, с оглед ограничените бюджети на съдебната власт, които се гласуват всяка година от Народното събрание, подобна цел реално не се поставя за постигане.

Вече се изтъкна, че към 2022 г. броят съдийски щатове е 62. Същевременно, разкритите щатове за съдебен секретар са 59. Посоченото налага чрез вътрешна реорганизация на щатното разписание да бъдат разкрити още 3 щатни бройки за съдебен секретар, за да се постигне съотношението 62 състава: 62 съдебни секретари.

В случай на наличие на определен брой незаети съдийски щатове, секретарите от тези състави по график ще подпомагат дейността на останалите състави при отсъствие на секретари поради отпуск, краткосрочен болничен и др.

Относно съдебните деловодители предлагам да се възприеме следният принцип:

-за 62-та състава да важи утвърдения в РС - Пловдив принцип 1 деловодител за 2 състава или общо 31 деловодители. От тях 1 деловодител да обслужва съставите на председателя на съда (наказателен състав) и зам.-председателя на наказателно отделение и 1 деловодител да обслужва двата зам.-председателски състава (гражданско и брачно отделение);

-2 броя деловодители, обслужващи адвокатска стая;

-2 броя деловодители, обслужващи информационен център;

-2 броя деловодители, обслужващи секретно деловодство.

-8 деловодители, работещи в съдебна регистратура.

Така се достига до общо 45 деловодителски щата. Тук отново следва да важи принципът, разяснен при съдебните секретари, като деловодителите от незаетите състави и този от деловодителите, отговарящ за адвокатска стая, информационен център и секретно деловодство, който по график в съответния ден не изпълнява специфичното си задължение, следва да подпомагат дейността на функциониращите съдебни състави в случай, че съдебен деловодител – титуляр на състав, ползва отпуск, краткосрочен болничен и др.

Към момента по щатно разписание РС - Пловдив разполага с 43 щата за съдебни деловодители, при необходимост от 45.

Поради по-ниската натовареност с типична секретарска/деловодителска работа, обусловена от по-ниския процент на разпределение на дела, съгласно приетите от общото събрание правила за председателския и зам.-председателските състави, на секретар или деловодител от съответния състав следва да бъде възложено да съвместява и ръководството на служителите от съответното отделение. На един от деловодителите от съдебна регистратура следва да бъде възложено методическото ръководство на службата.

Посоченото обуславя отпадане на необходимостта от 3 щатни бройки за завеждащ служба, които да бъдат трансформирани в 3 броя щат за съдебен

секретар, за да се спази съотношението 62 съдебни състава по щат: 62 секретаря по щат.

По щатно разписание РС - Пловдив разполага с **15 броя призовкари** (като реално заети към 2022 г. са 14 щата и службата функционира успешно с тях). През отчетната 2022 г. в службата са постъпили за връчване общо 160 322 съобщения и книжа, тоест по 43 връчвания на щат средно на ден, което индикира на относително висока натовареност на съдебните призовкари.

Голям брой от подлежащите на връчване книжа обаче представляват връчваните от РС - Пловдив уведомления по чл. 182 ДОПК (специално обсъдени в отделен раздел от настоящата концепция-т.11), за които липсва законово основание и практическо оправдание. След премахване на връчванията по чл. 182 ДОПК, заложено в настоящата управленска програма, следва да се направи внимателен анализ на останалия брой книжа за връчване.

При извод, че след премахване на уведомленията по чл. 182 ДОПК, натовареността на призовкарите е оптимална, щатната им численост следва да се запази. При извод, че действителната натовареност не оправдава щатна численост от 15 броя призовкари (при положение, че понастоящем службата успешно функционира с 14), част от щатните бройки за призовкари следва да бъдат трансформирани.

Абсолютно същото (необходимост от внимателна преценка и обмисляне дали действителната натовареност в съответната служба оправдава отпуснатия щат в пълен размер) е важно за още няколко длъжности:

- куриер – 3 броя;
- специалист информационни технологии и системен администратор – общо 6 броя (при положение, че единият щат през 2022г. реално не е зает и службата функционира успешно и без него). Тук безусловно необходими са: служител, който да отговаря за връзката с ЕПЕП; служител, който да предоставя електронен отдалечен достъп на страните до електронните папки на делата в ЕИСС; служител, който да обезпечавя публикуването на прессъобщения на електронната страница на съда; служител, който да осъществява техническа поддръжка на използваните от съдии и служители компютърни конфигурации;

- наличие на самостоятелно обособени щатове: шофьор – 1 брой, специалист снабдяване – 1 брой, специалист техническа поддръжка – 1 брой, при положение, че обективното естество на тези функции не изключва съвместяването им от 1 или 2 лица.

Тази преценка за действителната натовареност на посочените щатове може да се извърши едва след запознаване с вида и точния обем на извършваните от тях фактически действия. При извод, че действителната физическа натовареност оправдава наличието на посочения брой щатове, те следва да бъдат запазени. При извод, че действителната натовареност не оправдава целия брой щатове, отпуснат за съответната трудова функция, част от посочените щатове следва да се трансформират.

По необходимост, от посочените общо 27 броя щатни бройки (15 призовкари, 3 куриери, общо 6 системни администратори и специалист информационни технологии, 1 шофьор, 1 специалист снабдяване и 1 специалист техническа поддръжка), 2 щатни бройки следва да се трансформират в длъжност за съдебен деловодител, за да се достигне обоснованият по-горе брой от 45 деловодителски щата, като към настоящия момент, преди извършване на обстоен анализ на физически извършваната дейност и натовареност, **най-подходящи за трансформация са двете незаети към 2022 г. щатни бройки – 1 брой за съдебен призовкар и 1 брой за системен администратор.**

При извод, че действителната натовареност позволява съкращаването на повече от 2 от тези 27 щатни бройки, те следва да се трансформират в щат за съдебни помощници.

Не на последно място, при организация на дейността на съдебната администрация, следва да се подобри обезпечаването заетостта на щатовете при дългосрочно отсъствие на служител (продължителен болничен, отпуск поради бременност или отглеждане на малко дете). Във всички тези случаи задължително следва да се използва възможността по чл. 68, ал.1, т.3 от КТ (която е неприложима за съдиите) за сключване на срочен трудов договор за заместване на работник или служител, който отсъства от работа, до неговото завръщане.

Чисто практически тази възможност (която понастоящем не се използва достатъчно ефективно) може да се реализира благодарение на наличното споразумение за сътрудничество между РС - Пловдив и Национална Търговска гимназия - гр. Пловдив, по силата на което в

посочената гимназия е налична специализирана паралелка – съдебна администрация.

Към настоящия момент въпреки наличието на завършили випуски със специалност „съдебна администрация“, броят на служителите, постъпили на работа в РС - Пловдив от търговската гимназия не е висок. За преодоляване на тази тенденция, предвиждам:

-използване на „деня на отворените врати“, чието провеждане е дългогодишна традиция в РС - Пловдив, за предоставяне на обучаващите се в специализираната паралелка на информацията относно две основни групи обстоятелства: 1/естество на работата на съдебния служител, включително и възможност за практически досег с нея чрез посещения на открити съдебни заседания и съдебните деловодства и наблюдаване на реалното осъществяване на работния процес; 2/ предимствата по ЗСВ, с които работата в съдебната администрация е свързана в сравнение с работа в частния сектор;

-участие в процеса по привличане на нови служители на секретари и деловодители, които са завършили предходни випуски на специализираната паралелка, като именно те са най-надеждния мост между ученическата скамейка и работата по трудово правоотношение в съдебната администрация. Това участие може да се изразява в непосредствен контакт с учениците и предоставяне на поисканата информация по време на деня на отворените врати, както и в посещения по време на часа на класния ръководител по график, съгласуван с директора на учебното заведение.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА ПО ОТДЕЛЕНИЯ.

6.1. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В ГРАЖДАНСКО И БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ.

Съобразно предмета на материята, съставите в Районен съд – Пловдив /действително функциониращите състави/ към 2022 г. са разпределени, както следва:

В Гражданско отделение - общо 24 реално функциониращи състава, от които:

- т.1: десет граждански състава разглеждат на 100 % разпределение облигационни дела с предмет искове по ЗЗД, ТЗ и други искове за защита на облигационни права, както и искове по ЗЗДН;

-т.2: два граждански състава (заемани от зам.-председателите на гражданско и брачно отделение) са специализирани за разглеждане на дела с предмет искове по ЗОДОВ, Закона за защита срещу дискриминация, както и международни съдебни поръчки и дела с предмет настаняване и прекратяване настаняването на деца по реда на Закона за закрила на детето. Тези два състава разглеждат и искове с предмет защита на облигационни права, посочени по-горе, като са изключени от разпределение от някои групи облигационни искове;

- т.3: четири граждански състава разглеждат на 100 % разпределение трудови дела с предмет искове по КТ и други искове за защита на права, произтичащи от трудови и служебни правоотношения, както и искове по ЗЗДН и на 70 % разпределение исковете за защита на облигационни права по т.1;

- т.4: четири граждански състава разглеждат на 100 % разпределение дела с предмет искове за делба, искове по чл. 30 от ЗН, искове за трансформация, дела с предмет ЗГР и ЗЛС, чл. 542 ГПК и искове по ЗЗДН и на 30% разпределение исковете за защита на облигационни права по т.1;

- т.5: 4 граждански състава разглеждат на 100 % разпределение вещни дела с предмет искове за защита на вещни права, дела с административен характер, подсъдни на районните съдилища, искове по ЗЗДН и др. и на 50% разпределение исковете за защита на облигационни права по т.1.

Всички граждански състави по т.1-5 разглеждат на 100% разпределение частни граждански дела, включително и заповедни производства и обезпечения на бъдещи искове, както и частни граждански дела, разглеждани по дежурство в дежурна стая.

В Брачно отделение не е налице допълнително профилиране в рамките на отделението, като и петте брачни състава разглеждат дела с предмет искове за развод, дела с предмет „Други искове по СК” (за упражняване на родителски права, за определяне режим на лични отношения, за лишаване от родителски права, издръжки и др.), както и дела с предмет ЗЗДН. Брачните състави разглеждат и частни граждански дела- заповедни производства по чл. 410 и 417 ГПК и дела, разглеждани по дежурство в дежурна стая, но не и дела за обезпечение на бъдещи искове.

Посочената организация съдържа съществени недостатъци, както следва:

-създава условия за неравномерна натовареност вътре в самите гражданско и брачно отделение;

-не позволява обективно измерване на действителната натовареност на отделните съдии, доколкото те разглеждат различни дела, с неравна фактическа и правна сложност, в различно процентно съотношение;

-достига се до неравномерни нива на квалификация вътре в гражданско отделение, доколкото някои съдии разглеждат само общите за отделението облигационни дела (десет състави са т.нар чисти облигационни), докато други състави освен общите облигационни дела, разглеждат и дела от специфична материя: трудови, вещни, делби, които изискват допълнителни усилия за квалификация и запознаване със съдебната практика;

-създава се вътрешно противопоставяне и конфликти между отделните „мини отделения“ в рамките на гражданско отделение и спорове кой е по-натоварен: този, който има повече на брой, но „по-лесни“ дела или този с по-малко на брой, но „по-трудни“ дела. Противопоставянето е на практика неразрешимо поради липсата на обективен критерий и измерител за субективните понятия „по-лесно“ и „по-трудно“ дело;

По-изложените съображения настоящата структура на гражданско и брачно отделение **следва да бъде поставена на обсъждане от общото събрание, с оглед нейната оптимизация.**

В унисон с базисната за настоящата концепция идея за установяване и укрепване на съдийското самоуправление, в случай че бъде избран за административен ръководител, предвиждам на общото събрание да бъдат предложени 3 варианта за реорганизация на брачно и гражданско отделение, като бъде предпочетен този, около който се постигне консенсус след обсъждане на силните и слабите страни на всеки вариант /надлежно очертани в концепцията/.

Предпочитан вариант в самата концепция не следва да се посочва, за да се гарантира истинска свобода на избора на общото събрание и да се избегне гласуване на „проекта на ръководството“, поради съществуващ страх от конфронтация, доколкото, както вече се посочи, преодоляването на тази пагубна за съдийския манталитет тенденция е основна цел на управленската ми програма.

Като изходни данни и за трите варианта следва да се съобразят следните показатели:

Таблица 15. Брой постъпили граждански и брачни дела за годината по материя

	Искове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет.	Облигационни искиове	Установителни искиове, включително по чл. 422 ГПК	вещни искиове	искове за делба и по ЗН	искове по КТ	административни производства	обезпечения на бъдещи искиове	заповедни производства 410 и 417 ГПК	други частни производства
2022	2135	2102	1 345	285	274	209	44	201	10 016	2524
2021	2033	1 711	1 445	306	228	239	35	235	11 695	2729
2020	1756	1 724	1 499	186	193	542	38	293	9 206	2238
2019	2067	1 421	2 023	272	221	387	22	276	12 230	2588
2018	2130	1 129	2 170	264	251	339	11	207	11 851	2382

Таблица 16. Процентно съотношение на новопостъпилите граждански и брачни дела по материя за година.

	Искове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет.	Облигационни искиове	Установителни искиове, включително по чл. 422 ГПК	вещни искиове	искове за делба и по ЗН	искове по КТ	административни производства	обезпечения на бъдещи искиове	заповедни производства 410 и 417 ГПК	други частни производства
2022	11,15%	10,98%	7,02%	1,48%	1,43%	1,09%	0,22%	1,05%	52,34%	13,19%
2021	9,84%	8,28%	6,99%	1,48%	1,10%	1,15%	0,16%	1,13%	56,61%	13,21%
2020	9,93%	9,75%	8,48%	1,05%	1,09%	3,06%	0,21%	1,65%	52,08%	12,66%
2019	9,61%	6,60%	9,40%	1,26%	1,02%	1,79%	0,10%	1,28%	56,86%	12,03%
2018	10,27%	5,44%	10,46%	1,27%	1,21%	1,63%	0,05%	0,99%	57,15%	11,48%
за сравнение средно за районните съдилища в страната за 2022 г данните са следните:										
	12%	11%	10%	2%	2%	2%	0%	1%	48%	12%

Вариант 1. При него се премахва разделението на две отделения - гражданско и брачно. Създава се едно общо гражданско отделение, в рамките на което се премахва специализацията по видове дела, като всички съдии разглеждат всички групи дела на равен процент разпределение. При 29 реално заети щата за 2022 г. (за гражданско и брачно отделение), на всеки съдия биха се падали следните новопостъпили дела средно на месец:

-по 6 дела средно на месец от групата Искове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет;

-по 6 облигационни иска на месец;

-по 4 установителни иска на месец;

-по 0, 80 вещни дела на месец;

-по 0, 80 делбени дела на месец;

- по 0, 60 трудови дела на месец;

- по 0, 80 обезпечения на бъдещ иск на месец;

- по 29 заповедни производства на месец;

- по 7 други частни производства (разглеждани в дежурна стая) на месец.

Предимство на този вариант е, че се премахва неравенството в натоварването между отделните съдии в гражданско и брачно отделение, както и разликата в сложността на разглежданите дела. По този начин се повишава и професионалната квалификация на съдиите и подготвеността им за израстване в по-горен съд, доколкото в Окръжен съд - Пловдив във въззивно гражданско отделение липсва специализация, подобна на съществуващата досега в Районен съд - Пловдив, като всички въззивни граждански състави разглеждат всички видове граждански и брачни дела.

Тази организация съответства и на установената практика в останалите районни съдилища в областните центрове, в които липсва диференциация на брачно и гражданско отделение. Частично изключение от гореизложеното представлява само СРС, където 12 състава от трето гражданско отделение разглеждат брачна материя.

Отрицателни страни на този вариант са, че той е чужд на традицията и утвърдената практика в РС - Пловдив и би изисквал полагане на допълнителни усилия за съдиите да повишат знанията си в области от гражданското право, които до момента не са разглеждали. Тези усилия, обаче могат успешно да бъдат компенсирани с дейността на съдебните помощници

по синтезиране и обобщаване на съдебна практика, подробно очертана в раздела, посветен на тях.

Останалите два варианта предвиждат запазване на обособеността на гражданско и брачно отделение и на вътрешната специализация в рамките на гражданско отделение. Предимства на тези два варианта са, че те са близки до установената традиция в РС - Пловдив. Запазва се частичната специализация, което, от една страна, позволява придобиване на по задълбочени познания в по-тясна област от гражданското право, а от друга - спестява усилия за разпространение на познанията в по-широка област, което остава само пожелателно, но не и необходимост.

Недостатък на тези два варианта е, че макар и в по-малка степен (след премахване на съставите, които разглеждат само общите облигационни дела), се запазват неравномерното натоварване и неравномерното разпределение на сложността на делата. Тези варианти са, както следва:

Вариант 2.

Брачно отделение: При този вариант съдиите от брачно отделение разглеждат като специфична материя всички дела от групата „Искове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет.“, като делата от тази група се разпределят само от съдиите от брачно отделение. Групата включва всички: Искове за развод и недействителност на брак, Искове за развод по взаимно съгласие, Искове по СК-определяне и изменение на издръжка, Други искове по СК-производства по ограничаване и лишаване от родителски права; изменение на мерки относно упражняване на родителски права, Искове по ЗЗДН, Производства по ЗЛС и ЗГР.

Съдиите от брачно отделение не участват в разглеждане на дела от групите: облигационни искове, установителни искове, вещни искове, делби и искове по ЗН, искове по КТ, обезпечения на бъдещи искове, административни производства, разкриване на банкови тайни, които се разглеждат само от съдиите от гражданско отделение.

Гражданско отделение: При този вариант се формират три подотделения в рамките на гражданско отделение, като в тях попадат приблизително по една трета от съдиите от гражданско отделение, като разпределението на щатовете в отделните подотделения следва да е динамично и да кореспондира на съотношението в постъпленията между трите специфични групи дела, разглеждани от подотделенията.

Всяко подотделение разглежда специфична материя, като всички дела от тази специфична материя се разглеждат само от съответното подотделение:

- първо подотделение: разглежда всички вещни иски (установителен, ревандикационен, негаторен, владелчески, ЗКИР, по ЗЖСК, по ЗУЕС и други) и административни производства, подсъдни на районен съд;

- второ подотделение: разглежда всички делбени производства и иски по ЗН;

- трето подотделение: разглежда всички иски по КТ и правоотношения, произтичащи от деликт.

Всички съдии от гражданско отделение разглеждат дела от групите: установителни иски, включително и по чл. 422 ГПК, облигационни иски, обезпечения на бъдещи иски, разкриване на банкови тайни.

При този вариант съдиите от гражданско отделение не разглеждат производства по ЗЗДН.

Съдиите от брачно отделение, заедно с тези от гражданско отделение, разглеждат при равен процент на разпределение заповедни производства, както и други частни производства, разглеждани в дежурна стая.

Специфично предимство само за този вариант е, че всички брачни дела и дела, касаещи личната сфера на лицата, които са обособени в самостоятелна група за нуждите на статистическите отчети, биват разглеждани в рамките на едно специализирано отделение.

Особеност на този вариант е, че специфичните дела, които ще се разглеждат само от брачно отделение, се увеличават, както следва:

- с 467 броя производства по ЗГР и ЗЛС, които до този момент са били разглеждани от делбените състави;
- 282 броя иски по ЗЗДН, които до този момент са били разглеждани от всички съдии от гражданско и брачно отделение.

При този вариант съотношението между броя специфични дела, разглеждани само от брачно отделение (за 2022г. - 2135 специфични брачни дела) към броя специфични дела, разглеждани само от гражданско отделение (за 2022 г. - 4460) е приблизително 1:2.

Увеличеният специфичен брой дела в брачно отделение (които преди са се разглеждали и от гражданско отделение) предполага увеличаване щата на брачно отделение (за сметка на гражданско отделение), като конкретният

брой новоразкрити щатове зависи от съотношението в тежестта между специфичните брачни и граждански дела, за което ще стане дума в т. 6.2.

Вариант 3.

Брачно отделение: При този вариант брачните състави разглеждат като специфична материя делата, които са им подсъдни и досега - Искове за развод и недействителност на брак, Искове за развод по взаимно съгласие, Искове по СК - определяне и изменение на издръжка, Други искове по СК-производства по ограничаване и лишаване от родителски права; изменение на мерки относно упражняване на родителски права.

Към тях като дела, разглеждани изключително от брачните състави, се прибавят делата по ЗГР, ЗЛС и делата, които досега са разглеждани от двата зам.-председателски състава – настаняване и прекратяване настаняването на деца по реда на Закона за закрила на детето.

Подобно на вариант 2, съдиите от брачно отделение, заедно с тези от гражданско отделение, разглеждат при равен процент на разпределение заповедни производства, както и други частни производства, разглеждани в дежурна стая.

Разликата с Вариант 2 се състои в това, че исковите по ЗЗДН се разглеждат не само от съдиите от брачно отделение, а на равен процент разпределение от всички съдии от брачно и гражданско отделение.

При този вариант специфичните дела, които ще се разглеждат само от брачно отделение, се увеличават с 467 броя производства по ЗГР и ЗЛС, които до този момент са били разглеждани от делбените състави, както и с делата по ЗЗДет.

И тук, подобно на Вариант 2, увеличеният специфичен брой дела в отделението (които преди са се разглеждали и от гражданско отделение) предполага увеличаване щата на брачно отделение (за сметка на гражданско отделение), като конкретният брой новоразкрити щатове зависи от съотношението в тежестта между специфичните брачни и граждански дела, за което ще стане дума в т. 6.2.

Гражданско отделение: Досежно структурата на гражданско отделение Вариант 3 не предвижда разлики с Вариант 2:

И при този вариант се запазват три подотделения в рамките на гражданско отделение, като в тях попадат приблизително по една трета от съдиите от гражданско отделение. Всяко от тях разглежда специфична

материя, като всички дела от тази специфична материя се разглеждат само от съответното подотделение:

- първо подотделение: разглежда всички вещни искове (установителен, ревандикационен, негаторен, владелчески, ЗКИР, по ЗЖСК, по ЗУЕС и други) и административни производства, подсъдни на районен съд;

- второ подотделение: разглежда всички делбени производства и искове по ЗН;

- трето подотделение: разглежда всички искове по КТ и правоотношения, произтичащи от деликт

Всички съдии от гражданско отделение разглеждат дела от групите: установителни искове, включително и по чл. 422 ГПК, облигационни искове, обезпечения на бъдещи искове, разкриване на банкови тайни.

Разликата от Вариант 2 се състои в това, че съдиите от гражданско отделение разглеждат заедно със съдиите от брачно отделение и искове по ЗЗДН.

При този вариант, при щат за гражданско отделение за 2022 г. от 30 съдии и при запазване на същите постъпления на дела:

- на щат от първо подотделение биха постъпили по около 2.3 вещни дела на месец;

- на щат от второ подотделение биха постъпили по около 2.3 делби и искове по ЗН на месец;

- на щат от трето подотделение биха постъпили по около 2.3 трудови дела и искове, произтичащи от деликт на месец;

- всички граждански съдии биха разглеждали облигационни искове, установителни искове, обезпечения на бъдещи искове и заповедни производства, като средно за месец на щат постъпленията биха били:

- 6 облигационни иска;

- 4 установителни иска;

- 0,5 обезпечения на бъдещи искове;

- 28 заповедни производства;

- 7 частни производства, разглеждани в дежурна стая.

При организация на дейността в гражданско и брачно отделение следва да се съобразят и последните законодателни изменения, свързани с централизирано разпределение на заповедните производства сред всички

районни съдилища в страната, по конкретно чл.9, ал.3 от ЗСВ (Нова - ДВ, бр. 11 от 2023 г., в сила от 01.07.2024 г.), според която:

Заявленията за издаване на заповед за изпълнение, с изключение на заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 от Гражданския процесуален кодекс, се разпределят централизирано на принципа на случайния подбор между всички районни съдии в страната, които са определени да разглеждат такива дела съгласно действащите в отделните съдилища правила за разпределение. Делата, образувани по заявления по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 от Гражданския процесуален кодекс, се разпределят централизирано на принципа на случайния подбор между съдиите съобразно правилата за местната подсъдност по чл. 411, ал. 1, изречение първо от Гражданския процесуален кодекс.

Това дългоочаквано от съдийската общност законодателно изменение е съществено с оглед организацията на дейността в РС - Пловдив в няколко аспекта:

-от една страна, лишава от практически измерения дългогодишния дебат сред съдиите от гражданско и брачно отделение на РС - Пловдив дали съдията, издал заповед за изпълнение, следва автоматично да разглежда и евентуално производство по чл. 422 ГПК, свързано с нея, или това новообразувано дело следва да се разпределя наново на принципа на случайния подбор. Възприетата в РС - Пловдив практика е производствата по чл. 422 ГПК да се разпределят на принципа на случайния подбор. Предимство на така създадената организация е избягване на неравномерна натовареност между отделните състави по групата „производства по чл. 422 ГПК“, която да се дължи на случайни обстоятелства - подаване на възражение по чл. 414 ГПК или не. Недостатък на организацията може да се открие в увеличения брой случаи, когато съдията, издал заповедта за изпълнение, дава указания за предявяване на иск по чл. 415, ал.1, т.2 ГПК, без да са налични предпоставките за това, вместо да се изпълни надлежно процедурата по чл. 47 ГПК и заповедното производство да приключи с издаване на ИЛ и без производство по чл. 422 ГПК. Това фактическо положение стана причина в дейността на съдиите от гражданско и брачно отделение да се утвърди местна практика, която не почива на никаква законова основа, а именно съставът разглеждащ предявена искова молба по чл. 422 ГПК, да извършва своеобразен „контрол за законосъобразност“ на действията на състава, издал заповедта за изпълнение, по връчване на същата и при констатиране на нередовности в процедурата по чл. 415, ал.1, т.2 ГПК, вр. чл. 47 ГПК да

прекратява образуваното исково производство по чл. 422 ГПК и да връща делото на състава, издал заповедта за изпълнение, за надлежно администриране на връчването. Именно по този повод се възбуди и дебатът дали съставът, издал заповедта за изпълнение, не следва автоматично да разглежда и евентуално образувано производство по чл. 422 ГПК във връзка с нея. Предвид актуалните законодателни изменения за централизирано разпределение на заповедните производства по чл. 410 ГПК и чл. 417, ал.1, т.1-2, 4-5 и 7-9 ГПК на база всички съдилища в страната, този въпрос по отношение на тях реално отпада. Той се запазва относно заповедните производства по чл. 417, ал.1, т.3, т.6 и т.10 от ГПК, като решение по него следва да се вземе след съобразяване на становището на общото събрание на съдиите от гражданско и брачно отделение. Тук може да се посочи само, че предвид по-малкия брой заповедни дела, които няма да бъдат разпределяни в цялата страна, а ще бъдат разглеждани изключително от РС - Пловдив по правилата за местната подсъдност, възможните неравномерности в натовареността по групата „производства по чл. 422 ГПК“ на база случайност биха се намалили, което би позволило, при налична воля за това у общото събрание, организацията на дейността да бъде променена, като съставът издал заповед за изпълнение по чл. 417, ал.1, т.3, т.6 и т.10 от ГПК, автоматично да разглежда и евентуално образувано производство по чл. 422 ГПК във връзка със същата заповед;

-броят на разглежданите заповедни производства от РС - Пловдив се очаква значително да намалее, като след съобразяване на действителните параметри на намалението в постъпленията, това следва да намери съответно отражение при преценка за действителната натовареност по отделения и да се отрази на приетата норма за натовареност (НОТ) на граждански, брачни и наказателни дела разгледани в т.6.2 и т. 6.6 от настоящата концепция, както и на разпределението на броя на съдиите по отделения;

-посоченото законодателно изменение би се отразило в насока повишаване в натовареността на съдиите от редица слабо натоварени съдилища, което следва да бъде съобразено при анализ на възможностите за командироване на съдии или за тяхното преместване в РС - Пловдив по реда на чл. 194 ЗСВ, обсъдени в т.5.1 от настоящата концепция;

-не на последно място, следва да се съобрази, че посоченото законодателно изменение не представлява сигурна база за планиране на дейността, предвид несигурността на спазването на сроковете за неговото

имплементиране, доколкото е ноторно известно, че софтуера за разпределение на заповедните производства все още не е функциониращ.

6.2.НОРМА ЗА ОТНОСИТЕЛНА ТЕЖЕСТ НА ГРАЖДАНСКИ КЪМ БРАЧНИ ДЕЛА. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДИИТЕ В ГРАЖДАНСКО И БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ.

При предложения вариант 1 проблемът не стои, доколкото всички съдии са част от единното гражданско отделение и разглеждат при еднакъв процент на разпределение всички видове дела.

При Вариант 2 и 3 вътре в самото гражданско отделение въпрос за разпределението по подотделения също не се поставя. Вече се обоснова, че всяко отделение разглежда по една група специфични дела (трудова, вещна или делба) и всички съдии от отделението разглеждат на равно разпределение останалите дела, възложени на гражданско отделение.

Броят на делата от всяка специфична група: вещна, делба+ ЗН и трудова +деликт е относително еднакъв – около 1% от гражданските дела. Делата от всяка специфична група освен това предполагат сравнително еднаква необходимост от запознаване със специално законодателство и практика на ВКС, поради което между тях може да се постави относителен знак на равенство, което обуславя по приблизително 1/3 от съдиите от гражданско отделение да разглеждат материя, специфична за всяко от подотделенията. При анализа се използват термините „относително еднакъв брой“, „сравнително еднаква необходимост“, „приблизително 1/3 от съдиите“, доколкото отношението към щатове и тяхната натовареност следва да е динамично, а не статично, като се отчитат:

- всяка промяна в броя и тенденциите в постъпленията на делата;
- промени в законодателството, които могат да поставят специфични предизвикателства и значително да променят степента на фактическа и правна сложност на делата,

на което следва да бъде своевременно реагирано чрез нанасяне на корекции в щатното разпределение по отделения и подотделения.

Въпрос за разпределение на съдиите в самото брачно отделение при Вариант 2 и Вариант 3 не се поставя, доколкото, както се посочи, в рамките на брачното отделение и при двата варианта не се предвижда допълнителна специализация по материя.

Поставя се въпросът за разпределението на съдиите между гражданско и брачно отделение. Този въпрос по силата на чл. 79, ал.2, т.4 от ЗСВ е от компетентността на общото събрание. За да се избегнат евентуални конфликти и противопоставяне при всяко постъпване на нов съдия, се предлага разпределението да се постави на обективна основа, като от общото събрание се приеме **норма за относителна тежест** на специфичните дела, разглеждани от двете отделения.

Нормата за относителна тежест /НОТ/ представлява величина, измерваща трудността, тежестта и степента на натовареност, която определените типове дела предполагат и създават. **НОТ обаче не дефинира сложността на делата като абсолютна стойност**, а сравнява относителната тежест на определен вид дело /в случая средно претеглено специфично брачно дело/ с относителната тежест на друг вид дело /в случая средно претеглено специфично гражданско дело/, като **съотношението е важно само за конкретния съд**, доколкото особеностите на организацията на дейността във всеки орган на съдебната власт, както и структурата на постъпления на делата в различните райони от страната, са различни, което се отразява и на тяхната относителна тежест.

НОТ на делата от „по-сложната“ група е показател на колко броя дела от „по-лесната“ група се равнява по относителна тежест всяко едно дело от „по-сложната“ група.

Или казано с други думи, **НОТ на „по-сложното“ дело е числото, което показва на колко броя дела от по-лесната група се равнява по относителна тежест то, а НОТ на делата от по-лесната група е винаги 1.**

Посоченото може да се илюстрира със следните примери:

-ако се приеме НОТ на специфичните гражданските дела = 2, това би означавало, че всяко едно специфично гражданско дело се равнява по относителна тежест на 2 броя специфични брачни дела. В този случай НОТ на брачните дела е = 1;

-ако се приеме НОТ на гражданските дела = 1,5, това би означавало, че всяко едно специфично гражданско дело се равнява по относителна тежест на 1,5 специфични брачни дела. В този случай НОТ на брачните дела е = 1

- възможен е и вариант, в който НОТ и на двата вида дела е равен на 1, в този случай двата типа дела са равнопоставени като тежест и 1 специфично гражданско дело е равно по относителна тежест на 1 специфично брачно дело.

Изрично следва да се уточни, че навсякъде в настоящото изложение досежно НОТ се използват термините „специфично брачно дело” и „специфично гражданско дело”. Като терминът „специфично брачно дело” е различен по съдържание от понятието „дела, разглеждани или постъпили в брачно отделение” и терминът „специфично гражданско дело” е различен от понятието „дела, разглеждани или постъпили в гражданско отделение”. Това е така, доколкото вече се изясни по-горе, че освен специфичните за тях дела, и двете отделения разглеждат заповедни производства и други граждански дела в дежурна стая. Тези общи за двете отделения дела, доколкото се разпределят на равен процент между всички съдии, създават еднаква натовареност, поради което не се отчитат при определяне на съотношението между тежестта на делата, разглеждани от брачните и гражданските състави.

След приемане на НОТ на брачните и гражданските дела би могло да се определи и оптималното съотношение между броя специфични дела, разглеждани от брачните състави и гражданските състави, така че да се достигне до равномерна натовареност между тях по формулата:

$Bг \times НОТг = Bб \times НОТб$, в която:

- $Bг$ е броят разглеждани специфични граждански дела по щат от граждански състав;

- $НОТг$ е приетата норма за относителна тежест на специфично средно претеглено гражданско дело;

- $Bб$ е броят разглеждани специфични брачни дела по щат от брачен състав;

- $НОТб$ е приетата норма за относителна тежест на специфично средно претеглено брачно дело.

Например, ако се приеме съотношение между нормите 1:1 (НОТ на брачно дело = 1 и НОТ на гражданско дело = 1), тоест, че едно специфично брачно дело се равнява по относителна тежест на едно специфично гражданско дело, то за да е налице равномерна натовареност между отделенията, всеки граждански съдия следва да разглежда същия брой специфични граждански дела, като броя разглеждани специфични брачни дела от брачен съдия.

От друга страна, ако се приеме съотношение между нормите 1:2 (НОТ за брачните дела = 1 и НОТ за гражданските дела = 2), тоест че 1 специфично

гражданско дело се равнява по относителна тежест на 2 броя специфични брачни дела, то равномерна натовареност между съставите от брачно и гражданско отделение би се постигнала, ако броят реално разглеждани от брачен състав специфични брачни дела е два пъти по-голям от специфичните граждански дела, разглеждани от граждански състав. Например, на 60 специфични брачни дела, разглеждани от 1 брачен състав, следва да се припаднат по 30 специфични граждански дела, разглеждани от 1 граждански състав, за да е налице равномерна натовареност между отделенията. Към тях, на равно 100 % разпределение следва да се прибавят и общите дела, разглеждани от двете отделения – заповедни производства и дела в дежурна стая.

След приемане на норма за относителната тежест на гражданските и брачните дела, конкретният брой щатове във всяко отделение ще бъде функция от:

- приетата норма за относителна тежест;
- броя реално постъпили дела във всяко отделение.

За илюстрация на идеята може да се даде следният пример:

Вече се посочи, че при Вариант 2 броят на специфичните дела, разглеждани само от брачно отделение, е 2135, а на специфичните дела, разглеждани само от гражданско отделение, е 4460, тоест съотношението в броя специфични дела е приблизително 1:2 в полза на гражданските дела.

При приемане на норма за относителната тежест на гражданските дела – 1, тоест едно специфично брачно дело да се счита за равно по относителна тежест (и даващо еднаква степен на натовареност) на едно специфично гражданско дело и при положение, че съотношението в броя на постъпилите специфични брачни към специфични граждански дела е 1:2, то съотношението в щатовете също следва да бъде 1:2, за да се постигне равномерна натовареност или при 36 щата, 12 да са брачни, а 24 – граждански.

При приемане на норма за относителната тежест на гражданските дела – 1,5, тоест едно специфично гражданско дело да се равнява по относителна тежест (и да дава същата натовареност) като 1,5 специфични брачни дела и при положение, че съотношението в броя на делата е 1:2 в полза на специфичните граждански дела, то съотношението в щатовете, за да се постигне равномерна натовареност, следва да бъде 1:3 или при 36 щата, 9 да са брачни, а 27 граждански.

Гореизложеното следва от доразвитието на формулата $Bг \times НОТг = Бб \times НОТб$, като се има предвид, че:

- $Bг$ (броят разглеждани специфични граждански дела на щат) = $ОБг$ (общ брой разглеждани специфични граждански дела в съда) / $Щг$ (общ брой граждански щата), а

- $Бб$ (броят разглеждани специфични брачни дела на щат) = $ОБб$ (общ брой разглеждани специфични брачни дела в съда) / $Щб$ (общ брой брачни щата).

След заместване се получава: $ОБг/Щг \times НОТг = ОБб/Щб \times НОТб$.

След умножаване на кръст се получава и формулата за съотношението между граждански и брачни щатове.

$Щг/Щб = ОБг \times НОТг / ОБб \times НОТб$.

Тук отново следва да се отбележи, че общите за двете отделения дела (например 10 016 броя заповедни производства) не оказват влияние върху съотношението на натовареността на 1 брачен състав към 1 граждански състав, доколкото (при положение, че всички състави са на равно 100 % разпределение на заповедни производства), то всеки един от 36-те състава по щат би разгледал равен брой от тях (по 279 заповедни производства на година, или по 23 броя заповедни производства на месец), независимо дали се намира в брачно или гражданско отделение и независимо дали разглежда като специфична материя граждански или брачни дела.

Приемането на норма за относителна тежест съществено ще улесни както управленския, така и работния процес, доколкото би въвело предвидимост и автоматизъм (базиран на общата воля):

- при разпределяне по отделения на изцяло новоразкрити щатове, при евентуално увеличаване на щата на РС - Пловдив, допуснато от ВСС;

- вътрешна трансформация на щатове и преместване на щат от едно отделение в други в резултат от съществена промяна в броя постъпления или промяна в законодателството, което води до качествена промяна във фактическата и правна сложност на определен вид дела;

- заемане на незаети щатове.

В тези случаи следва да се прилагат обяснените по-горе формули, като:

- при заместване с приетите НОТ за брачни и граждански дела и

- съобразяване на останалите променливи от формулите

автоматично се достига до отговор за начина на процедиране, водещ до равномерна натовареност между двете отделения.

Нормата за относителна тежест следва да бъде динамично понятие, да се осъвременява при съществена промяна в обстоятелствата и да зависи от:

-относителната фактическа и правна сложност на специфичните граждански и специфичните брачни дела;

-промени във фактическата и правна сложност в зависимост от законодателни инициативи;

-ликвидността на делата (типична приключваемост в тримесечен, едногодишен или друг срок) и типичен начин на разглеждане: в закрито или открито заседание;

-обем от процесуални действия извършвани преди постановяване на крайния съдебен акт – например необходимост от размяна и надлежно връчване на книжа, обездвижване на сезирация съда документ и даване на указания за отстраняване на нередовности, изготвяне на доклад по делото, събиране на доказателства по общия ред и др.

-обем от извършвана доказателствена дейност; необходимост от дирене на обективната истина по служебен почин на съда, предполагаща събиране на всички възможни и необходими доказателства или произнасяне въз основа на т.нар. „формална истина“, произтичаща от събраните между кориците на делото доказателства по инициатива на страните;

-необходимост от извършване на действия по администриране на делото и след постановяване на финализиращия производството акт и техния обем;

- процент от делата, които приключват с краен съдебен акт, изискващ излагане на мотиви;

-процент от делата, които биват приключвани със споразумение и процент прекратени без произнасяне по същество по други причини;

-подлежат ли делата на обжалване;

-изисквания на процесуалните закони към мотивираността на съдебните актове и наличие на процесуална възможност за отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане поради пороци в мотивировката на същия.

При спазване на горните критерии, като числов ориентир за определяне от общото събрание на точната величина на НОТ на специфичните брачни и граждански дела, считам, че могат да служат данните за натовареността по СИНС.

Безспорно СИНС има недостатъци, но към момента е единствената приета от ВСС система за измерване на натовареността, поради което не може да бъде игнорирана.

При възприемане на предложения по-горе Вариант 2 за реорганизация на брачно и гражданско отделение, данните биха били следните:

Таблица 17. СИНС на специфични брачни дела при Вариант 2.

	А	В	С	Д
1	Вид дело	Коефициент за тежест по СИНС за групата дела	Общ брой дела за разглеждане в групата за 2022г. за РС Пловдив	Обща натовареност по СИНС за групата дела. колона D= колона В x колона С
2	Искове за развод и недействителност на брак	0,8	429	343,2
3	Искове за развод по взаимно съгласие	0,2	449	89,8
4	Искове по СК-определяне и изменение на издръжка	0,7	188	131,6
5	Други искове по СК-производства по ограничаване и лишаване от родителски права; изменение на мерки относно упражняване на родителски права;	0,8	265	212
6	Искове по ЗЗДН	0,8	282	225,6
	Производства по ЗЛС и ЗГР	0,2	467	93,4
7	Общо		2080	1095,6

От гореизложеното е видно, че СИНС на средно претеглено специфично брачно дело ще се формира, като се раздели общата натовареност по СИНС на всички специфични брачни дела /клетка D7/ на общия брой специфични брачни дела /клетка С7/ или в цифри $1095,6: 2080=0,52$.

Таблица 18. СИНС на специфични граждански дела при Вариант 2.

	А	В	С	Д
1	Вид дело	Коефициент за тежест по СИНС за групата дела	Общ брой дела за разглеждане в групата за 2022г. за РС Пловдив	Обща натовареност по СИНС за групата дела. колона Д= колона В x колона С
2	Облигационни искиове за вземания, произтичащи от неоснователно обогатяване и гесция	1,1	451	496,1
3	Облигационни искиове за права или правоотношения, произтичащи от деликт	0,9	157	141,3
4	Искиове за недействителност на правна сделка	1	630	630
5	Установителни искиове по чл. 124 ГПК, чл.415, чл. 424 ГПК, чл. 439 ГПК и др.	1	279	279
6	Искиове по 422 ГПК	1	1050	1050
7	Искиове по КЗ	0,9	236	212,4
8	Искиове по ЗОДОВ	0,8	23	18,4
9	Вещни искиове – установителен, ревандикационен, негаторен, за определяне на граници, искиове по ЗКИР	1,1	204	224,4
10	Искиове за отмяна на решение на ОС на ЖСК	1,1	27	29,7

	други производства по ЗЖСК, ЗК.			
11	Искове по ЗУЕС	1,1	45	49,5
12	Делба	1,1	228	250,8
13	Искове, свързани с възстановяване на запазена част от наследство	1,4	19	26,6
14	Искове по КТ за защита срещу незаконно уволнение	0,9	77	69,3
15	Искове за имуществена отговорност на работодател/работник	1	24	24
16	Други искове по КТ /чл. 215, 220, чл. 224, чл. 226 КТ и т.н./	0,7	44	30,8
17	Административни производства по ЗСПЗЗ	1,3	44	57,2
18	Обезпечение на бъдещи искове	0,2	182	36,4
19	Производства по разкриване на банкова тайна	0,2	486	97,2
20			4206	3723, 1

От гореизложеното е видно, че СИНС на средно претеглено специфично гражданско дело ще се формира, като се раздели общата натовареност по СИНС на всички специфични граждански дела /клетка D20/ на общия брой специфични граждански дела /клетка C20/ или в цифри $3723: 4206 = 0,88$.

Числов индикатор за НОТ на специфично гражданско дело по отношение на специфично брачно дело може да бъде съотношението между

СИНС на средно претеглено гражданско дело към СИНС на средно претеглено брачно дело, в цифри $0,88:0,52= 1,69$.

При съобразяване на типичните усложнения на гражданските дела, които не са често срещани за брачните, **на общото събрание следва да се предложи за гласуване НОТ на гражданските дела спрямо брачните= 1,8**

При:

-НОТ на гражданските дела= 1.8, а на брачните =1;

-приложение на гореизложените формули;

- запазване на постъпленията в граници, равни на тези от 2022 г.;

- 36 реално разкрити щата общо за гражданско и брачно отделение;

- разпределение на специфичните брачни и граждански дела съгласно предвижданията на Вариант 2,

разпределението на щатовете следва да бъде както следва: 8 за брачно отделение и 28 за гражданско отделение, като всеки:

-брачен щат ще разглежда средно по 22 специфични брачни дела на месец + 23 заповедни производства на месец+ частни граждански дела в дежурна стая;

- граждански щат ще разглежда средно по 13 специфични граждански дела на месец +23 заповедни производства на месец+ частни граждански дела в дежурна стая.

Изрично следва да се отбележи, че приемането на НОТ се предлага като временна мярка до евентуално приемане от ВСС на универсални, общо важими правила за разпределение на натовареността по отделения и на съотношения между тежестта на делата.

6.3. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ.

В Наказателно отделение: 21 реално функциониращи за 2022 г. наказателни състави не са профилирани. Всички състави разглеждат НОХД, НЧХД, ЧНД и АНД.

Допълнителни специфични функции са възложени на някои състави:

-минаване на доклада на бюро съдимост;

-разглеждане на съдебни поръчки;

-разкриване на банкови тайни.

Тези дейности представляват допълнителна натовареност за наказателните състави, на които са възложени, която обаче не е компенсирана

чрез изключването или намаляването на процента разпределение в други групи дела. Посоченото води до неравномерност в натоварването, която следва да бъде отстранена чрез:

-разглеждането на съдебните поръчки на еднакъв процент разпределение от всички наказателни състави;

- разглеждането на делата за разкриване на банкова тайна от дежурния съдия по разпореждания (Р), като за дежурствата по наказателни дела е предвиден специален раздел от настоящата концепция;

-компенсиране на наказателните състави, минаващи доклада на бюро съдимост по начина, посочен в раздела за бюро съдимост.

Организацията на работа, при която няма вътрешна специализация в наказателно отделение, е доказала своята ефективност в РС - Пловдив, като е постигнат балансът между бързо и качествено правосъдие и оптимална квалификация и натовареност на съдиите, поради което не следва да се променя.

При преглед на вътрешните правила за разпределение на делата в наказателно отделение се констатира, че е трайно установена практиката за изкуствено мултиплициране на броя на производствата по чл. 159а от НПК - разрешения за предоставяне на трафични данни.

При сравнителния анализ на установената практика в останалите районни съдилища от областните центрове се установява, че навсякъде възприетият принцип е, че за искания за предоставяне на трафични данни по едно ДП се образува 1 ЧНД, независимо че трафичните данни се искат от 3 отделни мобилни оператора. Така, ако по ДП № 1/2022г. се иска предоставяне на трафични данни за мобилен апарат с ИМЕИ XXX YYY ZZZ едновременно от ЙЕТЕЛ БЪЛГАРИЯ ЕАД, ВИВАКОМ БЪЛГАРИЯ ЕАД, А1 БЪЛГАРИЯ ЕАД, в останалите съдилища се образува 1 ЧНД, по което съдията може да задължи и трите оператора да предоставят трафичните данни по въпросното ДП.

В РС - Пловдив обаче, при искане по едно ДП, за един и същи мобилен апарат с ИМЕИ XXX YYY ZZZ, се образуват 3 самостоятелни ЧНД-та, по едно за всеки от отделните мобилни оператори.

По посочения начин ненужно се затруднява дейността на съдиите в наказателно отделение, които са принудени да прикачват един и същи съдебен акт чрез ЕИСС по 3 самостоятелни ЧНД.

По-важното обаче е, че по този начин изкуствено се утрояват постъпленията на делата в групата (за 2022 г. вместо 662 ЧНД по чл. 159а НПК са образувани 1986) и се изкривяват статистическите отчети за действителна натовареност.

Считам, че Районен съд - Пловдив е достатъчно натоварен съд, над средното за страната и над средното за районните съдилища в областните центрове, дори без изкуственото мултиплициране на частни наказателни производства, поради което тази порочна практика следва да бъде преустановена.

Налице е и друг проблем при постъпления на делата в наказателно отделение, който обаче се дължи не толкова на организацията в самото отделение, колкото на липсата на междуинституционален диалог с РП - Пловдив.

В чл. 223 от НПК лимитативно са посочени хипотезите, при които законът предвижда разпит на свидетел пред съдия:

- когато съществува опасност свидетелят **да не може да се яви пред съда** поради тежка болест, продължително отсъствие от страната или по други причини, които правят невъзможно явяването му в съдебно заседание,

- или когато е необходимо да се закрепят показания на свидетел, които са **от изключително значение за разкриване на обективната истина.**

Същевременно, анализът на производствата по чл. 223 НПК в РС - Пловдив показва, че в болшинството от случаите, при отправяне на искания от РП - Пловдив, тези предпоставки нито се съобразяват, нито се спазват, което води до извършването на голям брой разпити пред съдия (238 за 2022 г.), без реално това да се налага от обстоятелствата по ДП.

По този начин се генерира ненужна физическа натовареност на съдиите от наказателно отделение и разход на времеви ресурс, който би могъл да бъде употребен за повишаване на професионалната им квалификация.

По тази причина предвиждам по линия на подобряване на междуинституционалния диалог с РП - Пловдив, да настоявам пред ръководството на същата, без да се накърнява вътрешното убеждение на прокурорите по конкретни дела, да се издадат методически указания за стриктно спазване на предпоставките по чл. 223 НПК при отправяне на искания до съда.

Недостатък в организацията на дейността в наказателно отделение (който обаче отдавам не на погрешни управленски решения, а на индивидуалната дейност на всеки отделен съдия-докладчик), намирам при насрочване на делата през съдебната ваканция. Относителната разпоредба е чл. 329, ал.3 ЗСВ, според която през съдебната ваканция се разглеждат следните наказателни дела:

- наказателни дела, по които има постановена мярка за неотклонение задържане под стража;
- дела, за които закон предвижда разглеждането в срок, по-кратък от един месец;
- други дела по преценка на административния ръководител на съда.

През последните години обаче, се забелязва тенденция все повече наказателни състави да насрочват през съдебната ваканция (включително и през месец август) за разглеждане в открито съдебно заседание дела, които не попадат в обхвата на чл. 329, ал.3 ЗСВ, като най-очевидният пример за неподходящо насрочване са НАХД по ЗАНН за месец август.

По този начин се създават значителни затруднения пред обезпечаване на нормалното осъществяване на правораздавателната дейност, включително и осигуряване на съдебен секретар и деловодител, които да изработят разгледаните в съдебната ваканция дела, което пък възпрепятства използването на правото на отпуск от съдебните служители.

По изложените съображения предвиждам въвеждане на стриктни критерии за вида дела, които могат да се насрочват през съдебната ваканция и създаване на необходимата организация за контрол за спазване на правилата.

6.4 ДОКЛАД В ГРАЖДАНСКО И НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ. ЗАМЕСТВАНЕ.

В Районен съд - Пловдив е създадена организация, според която при отсъствие на титулярния съдия (отпуск, краткосрочна командировка, краткосрочен болничен), текущият му доклад се минава от заместващ съдия.

Нещо повече, осигуряването на заместващ съдия е предпоставка за ползването на отпуск. В наказателно отделение при ползване на отпуск през съдебната ваканция се съставя график на съдиите за заместване въз основа на предварително заявените дати, които съдиите са посочили, че ще ползват

като отпуск. През останалото време ползващият отпуск следва сам да си осигури заместващ.

В гражданско и брачно отделение, за използване на отпуск по всяко време на годината, съдията следва сам да си осигури заместващ.

Минаването на доклад включва както текущи произнасяния по вече висящи дела, така и насрочване (респективно разпореждане за връчване на книжа или обездвижване на сезиращия съда документ в зависимост от спецификата на конкретното производство) на новоразпределени дела.

Тази организация на дейността създава значителни затруднения пред упражняването на законоустановеното право на отпуск. Освен това се генерира допълнителна натовареност на съдиите да се произнасят по чужди дела, с които не са запознати, което се отразява на качеството на самите резолюции (например разпореждане да се връчи препис от исковата молба за отговор при положение, че не всички указания за отстраняване на нередовности на титулярния съдия са изпълнени, което налага повторно обездвижване на исковата молба от него след завръщането му). Не на последно място, се създава предпоставка за дублиране на дейности на фона на и без това високата натовареност в РС - Пловдив, доколкото титулярният съдия-докладчик, за да продължи нормалното разглеждане на делото, следва по необходимост да се запознае с постъпилите в негово отсъствие книжа и с процесуалните действия, предприети от заместващия.

По изложените съображения, предвиждам при отсъствие на титулярния съдия-докладчик, текущият му доклад да не се минава от заместващ, а да изчаква неговото завръщане.

Исключение следва да се предвиди за случаите, в които в закон е предвидено незабавно произнасяне или незабавността на произнасянето следва от самия характер на предприеманото действие, например:

- при произнасяне по искане за обезпечение по висящ иск;
- при искане за издаване на заповед за незабавна защита по висящо дело по ЗЗДН;
- при искане за определяне на привременни мерки по брачни дела;
- при изпълнение на влязъл в сила акт, с който е взета мярка за неотклонение „задържане под стража“;
- при изпълнение на влязъл в сила акт по наказателно дело, по който следва да се издаде бюлетин за съдимост;
- при дългосрочно отсъствие на съдията-докладчик, например повече от един месец, като точния времеви интервал, който би определял

отсъствието като дългосрочно, следва да се определи след съгласуване на становището на съдиите от съответното отделение.

Посочените действия са примерни, като при съобразяване на особеностите на всяко конкретно производство и становището на съдиите от съответното отделение следва подробно и изчерпателно да се отграничат случаите, в които текущият доклад се предоставя на заместващ съдия, за да не възникват никакви съмнения и затруднения в правораздавателната дейност.

Следва да се преустанови практиката съдията сам да си търси заместващ, като с оглед оптимизиране на работния процес, по дефиниция заместващ следва да бъде съдията, работещ със същия деловодител, а при отсъствие и на двамата съдии, с които деловодителят работи, заместващият следва да се определя от зам.-председателя на съответното отделение, сред останалите съдии от същото деловодство, като във всички случаи определянето следва да става предварително, за да съществува яснота и предвидимост както за съдии, така и за съдебни служители.

По време на отсъствието на съдията следва да продължат да му се разпределят дела, за които в закона липсва изискване за незабавно разглеждане. Те следва в общия случай да му се докладват за запознаване и произнасяне след завръщането му, освен ако в тях не е обективизирано искане, налагащо незабавно произнасяне (например за обезпечение на предявен иск). В този случай, делото се докладва на заместващия за произнасяне само по специфичното искане, което налага неотложност.

Дела, за които в закон е предвиден императивен срок за произнасяне, който е по-кратък от срока до завръщане на съдията, не следва да му се разпределят – например, заповедни производства при ползване на отпуск през съдебната ваканция не следва да се разпределят.

През 2022 г. е установена практика съдебните служители сами да си осигуряват заместващ при използване на платен годишен отпуск, включително и за заместване на секретари в открито съдебно заседание.

Тази практика, от една страна, както вече се спомена, създава затруднения пред упражняване правото на отпуск и генерира напрежение в съответния колектив, а от друга - предполага неравномерна натовареност на отделните служители. По изложените съображения, тя следва да бъде

преустановена, като заместването става по график, изготвен от лицето, упражняващо функциите ръководител служба към конкретния момент.

Не на последно място, следва да бъде опростен механизмът за минаване на текущ доклад, независимо дали от титуляря на състава или от заместващ съдия. Съгласно действащата организация всяко върнато съобщение или постъпили книжа се представят за разпореждане на съдията-докладчик, което представлява ненужен формализъм и съществено увеличава обема от извършвана работа както на съдии, така и на служители, като това не винаги е необходимо. Възможно е да се създадат алгоритми за автоматизъм в действията на съдебните служители в определен случаи, например:

-при постъпило съобщение за изтърпяно от осъдено лице наказание по приключено дело, съобщението автоматично да се прилага по делото, без да се докладва за резолюция на съдията;

-при съобщение за приключено изпълнително производство поради цялостно събиране на вземане в полза на бюджета на съдебната власт, съобщението да се прилага по делото, без да се докладва за резолюция на съдията.

Изрично следва да се посочи, че в горните два случая по никакъв начин не се елиминира цялостния поглед на съдията върху движението на делото, доколкото той по необходимост ще се запознае с тези постъпили материали при преценката за внасяне на делото в архив.

Посочените действия са примерни, като следва след внимателно обсъждане от всички съдии от съответното отделение, да бъдат изготвени подробни алгоритми, отразяващи спецификата на работа във всяко отделение, указващи случаите, в които съдебният служител може да предприема автоматично действия по движение на делата, без резолюция на съдията.

По този начин би се намалила ненужната административна тежест при движение на делата и в крайна сметка би се постигнала целта за намаляване натовареността и на съдии, и на служители.

6.5 ДЕЖУРСТВА В НАКАЗАТЕЛНО И ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ.

В наказателно отделение е създадена следната организация на дежурствата:

През работните дни по график се дават 4 вида дежурства:

-бързи производства (Б) - разглеждат се внесените в рамките на същия ден бързи производства;

-разпити (Р1) - разглеждат се заявените в рамките на деня разпити на свидетел и на обвиняем пред съдия и разпити по делегация;

-разпореждания (Р) - разрешения и одобрения за действия на ДП, давани в закрито заседание: разрешаване и/или одобряване на претърсване и изземване и обиск; разрешения за предоставяне на трафични данни; разрешения за изземване на образци за сравнително изследване; полицейска регистрация и др.

-мерки (М) - разглеждане на производства по чл. 64 и 65 от НПК, обжалвания на задържане до 72 часа, обжалване на мярка гаранция, производства по УБДХ и ЗООРПСМ, производства по чл. 89 от НК, производства по чл. 70 от НПК, производства по чл. 72 от НПК, одобряване на внесени споразумения по чл. 381 НПК и чл. 375а, ал.1 НПК.

Всяко дежурство е едновременно в рамките на месеца и всеки ден по един съдия е дежурен по график по всеки един от видовете дежурства. Например на 01.07.2022 г. съдия 1 е дежурен по Р, съдия 2 по Р1, съдия 3 по М, съдия 4 по Б, като на 02.07.2022 г. дежурните съдии са различни.

За почивните дни (събота и неделя) един съдия е дежурен по всички видове дежурства общо за двата дни.

Едновременната организация по четирите вида дежурства противоречи на утвърдената практика в други съдилища в големите областни центрове (където дежурствата са по седмици). Тази едновременна организация обаче е добре приета от съдиите в наказателно отделение, има дълголетни традиции, като при тази организация на работа е налице добро сработване с прокуратурата и адвокатурата. Поради това следва да бъде запазена.

Налице е обаче неравномерна тежест на отделните дежурства, което води до свръхнатовареност на дежурството по мерки, особено в ден четвъртък и петък, което възпрепятства качествено правораздаване по тях.

По изложените съображения, предвиждам следната реорганизация на дежурствата:

-в дежурството по бързи производства (Б) освен внесените за деня бързи производства, да се разглеждат и внесените споразумения по чл. 381 НПК и чл. 375а, ал.1 НПК;

-в компетентността на дежурния по разпореждания (Р) освен досегашната група дела да се прибавят и произнасяния по жалби срещу мярка гаранция, и разглеждане на производствата по чл. 72 НПК, както и исканията за разкриване на банкова тайна;

-дежурството по разпити се запазва непроменено;

-дежурните по мерки (М) продължават да разглеждат производства по чл. 64 и 65 от НПК, обжалвания на задържане до 72 часа, производства по УБДХ и ЗООРПСМ, производства по чл. 89 от НК, производства по чл. 70 НПК.

На това систематично място следва да се посочи, че според вътрешните правила на РС - Пловдив, обжалването на задържането за срок от 24 часа по ЗМВР се разглежда от гражданските състави. Това разрешение противоречи на установената практика в останалите съдилища от областните центрове и на наказателноправния характер на института на задържането, поради което следва да се преустанови, като този вид дела се възложи за разглеждане на съдиите от наказателно отделение.

В гражданско отделение е създадена следната организация: всеки съдия по веднъж в месеца дава дежурство за по един ден в дежурна стая за съдействие на гражданите по охранителни производства в рамките на същия ден: откази от наследство, разрешения за теглене от влогове на недееспособни и ограничено дееспособни, разрешения за разпореждане с имущество на недееспособни и ограничено дееспособни и др.

Дежурството по охранителни производства в дежурна стая е дългогодишна традиция в Районен съд - Пловдив, която е добре приета от гражданите и е доказала своята ефективност, поради което следва да бъде съхранена.

Не може да се каже същото обаче за други граждански производства, по които по силата на закона се дължи незабавно произнасяне – обезпечения на бъдещи иски и иски по ЗЗДН. Според актуалната организация, те се разпределят на случаен принцип – обезпеченията сред всички съдии от гражданско отделение, а исковите по ЗЗДН сред всички съдии от гражданско и брачно отделение. Според вътрешните правила в РС - Пловдив, произнасянето се дължи на деня. Посочената организация:

-от една страна, създава неимоверни затруднения за съдиите в случаите, когато обезпечение или иск по ЗЗДН им се разпредели в заседателен ден;

-затруднява възможността за дистанционна работа чрез ЕИСС и изписване на делата от вкъщи извън заседателните дни, което както ще се посочи на систематичното място в настоящата концепция, се насърчава като мярка за преодоляване липсата на достатъчно помещения за съдии и служители в РС - Пловдив.

По изложените съображения се предлага да бъдат създадени дежурства по обезпечения и дежурства по ЗЗДН, като тези видове дела се разпределят само на дежурните съдии. В духа на насърчаване на съдийското самоуправление на съдиите от гражданско и брачно отделение следва да се предложат два варианта за полагане на тези дежурства:

-всеки съдия да дава по едно еднодневно дежурство по обезпечения на бъдещи иски и/или иски по ЗЗДН в рамките на месеца, като всички постъпили дела от групата през въпросния ден се разпределят на него. Този вариант е наложително да бъде подложен на особено внимателно обсъждане за неговата целесъобразност, предвид реалната възможност страните при него „да си избират съдия“. От друга страна, следва да се отчете, че както вече се спомена, в наказателно отделение е налице дългогодишна традиция на еднодневни дежурства, която е добре възприета и от прокуратура, и от адвокатура, доказала е своята ефективност и не се нуждае от променяне. При еднодневните наказателни дежурства ефективно противодействие на „избирането на съдия“ се постига чрез забрана за съдебна регистратура да уведомяват страните за дежурния съдия в съответния ден;

-седмични дежурства по обезпечения и/или ЗЗДН на няколко съдии, като постъпилите през седмицата дела от групата се разпределят на случаен принцип между дежурните съдии през въпросната седмица.

При седмична организация на дежурствата по ЗЗДН и обезпечения на бъдещи иски, следва да се съобрази следната традиция в брачно и гражданско отделение – всеки граждански и брачен съдия има по 6 заседателни дни месечно (по два заседателни дни седмично в рамките на три седмици). Тази организация е добре приета от колектива и следва да бъде запазена.

Дежурството по обезпечения и ЗЗДН, ако е на седмична база, следва да бъде през една от седмиците, в които съдията има заседателни дни, като обезпечения и ЗЗДН ще може да му се разпределят само в трите дни от тази

седмица, през които няма насрочени открити заседания. Дежурството в дежурна стая следва да бъде в една от другите две седмици със заседателни дни. По този начин за всеки граждански и брачен съдия ще се падат:

-1 седмица, в която има два заседателни дни + дежурство по обезпечения и ЗЗДН, като тези дела реално му се разпределят на случаен принцип само в незаседателните дни от тази седмица;

-1 седмица, в която има два заседателни дни и едновременно дежурство в дежурна стая;

-1 седмица само с два заседателни дни;

-1 седмица без заседателни дни и дежурства.

При избран вариант с едновременно дежурства в рамките на месеца по ЗЗДН и обезпечения, това дежурство следва да бъде в една от заседателните седмици, дежурството в дежурна стая в друга от заседателните седмици, третата заседателна седмица ще е само с два заседателни дни, а през четвъртата седмица съдията няма да има открити заседания и дежурства.

По този начин считам, че се създават оптимални условия както за изписване на делата, така и за работа чрез отдалечен достъп, особено при опростяване на административния формализъм при минаване на съдебния доклад чрез изготвяне на алгоритмите за автоматизъм в действията на съдебните служители.

Доколкото за производствата по разкриване на банкова тайна съществува законово задължение за произнасяне в същия ден, те следва да се разглеждат в дежурствата по обезпечения.

6.6 НОРМА НА ОТНОСИТЕЛНА ТЕЖЕСТ НА НАКАЗАТЕЛНИТЕ ДЕЛА СПРЯМО ГРАЖДАНСКИТЕ. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЩАТОВЕТЕ МЕЖДУ НАКАЗАТЕЛНО И ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ.

Именно този въпрос представлява най-наболелият проблем в съда, като е източник на тлеещи конфликти и противопоставяне в колектива, предимно на ниво „разговори в коридора“, което не намира реално проявления на общите събрания:

-от една страна, поради констатираната вече тенденция на страх от открито противопоставяне на ръководството;

-а от друга страна, поради приетото решение на общото събрание да възложи своите правомощия по разпределение на съдиите по отделения на председателя на съда.

Именно посоченият щекотлив въпрос за разпределението на съдиите между гражданско отделение (тук се разбира общо гражданско и брачно отделение) и наказателно и за различната натовареност в отделенията стана повод за открито противопоставяне през последните две години между малка група от съдии, от една страна, и председателя на съда, от друга страна, което резултира в:

- образувани дисциплинарни производства срещу част от съдиите в тази група;

- сигнали от съдиите от тази група срещу председателя на съда до различни институции – председател на Окръжен съд - Пловдив, ВСС, Инспекторат към ВСС, сезиране на електронни медии;

- извършвани проверки на организацията на дейността на РС - Пловдив;

- обсъждане на организацията на дейността в РС - Пловдив (включително и на ноторното решение за възлагане на правомощия на общото събрание върху председателя) на открити заседания на Съдийската колегия на ВСС;

- като всичко това в крайна сметка доведе до уронване на доброто име и престижа на РС - Пловдив сред правната общност и гражданите, следящи случващото се в съдебната система,

- както и до нарастване на разделението и противопоставянето в колектива.

За избягване на посочените негативни тенденции считам, че разрешаването на въпросите:

- за съотношението в натовареността между гражданско и наказателно отделение;

- разпределението на разкритите щатове между отделенията;

- кадровото обезпечаване и нивото на заетост на разкритите за всяко отделение щатове;

- постъпването на съдии, завръщащи се след продължително отсъствие или на новоназначени в РС - Пловдив съдии или на командирани в РС - Пловдив съдии в едното или другото отделение,

следва да бъде поставено на обективна основа и разрешено принципно чрез приемане от общото събрание на норма на относителна тежест /НОТ/ между наказателните и гражданските дела.

Следва да се направи уточнението, **че навсякъде в този раздел 6.6 под термина „граждански дела“ се разбира общо граждански дела в тесен смисъл+ брачни дела, без да се прави разграничение между тях.**

Вече се разясни в т.6.2 по-горе, че нормата за относителна тежест /НОТ/ представлява величина, измерваща трудността, тежестта и степента на натовареност, която отделните типове дела предполагат и създават. НОТ, обаче **не дефинира сложността на делата като абсолютна стойност**, а сравнява относителната тежест на определен вид дело /в случая средно претеглено наказателно дело/ с относителната тежест на друг вид дело /в случая средно претеглено гражданско дело/, като **съотношението е важно само за конкретния съд**, доколкото особеностите на организацията на дейността във всеки орган на съдебната власт, както и структурата на постъпления на делата в различните райони от страната са различни, което се отразява и на тяхната относителна тежест.

НОТ на делата от „по-сложната“ група е показател на колко броя дела от „по-лесната“ група се равнява по относителна тежест всяко едно дело от „по-сложната“ група.

В процесния случай е ноторно известно, а и не подлежи на съмнение, че средно претегленото наказателно дело като цяло е с по-голяма тежест от средно претегленото гражданско дело.

Поради това НОТ на 1 едно наказателно дело е числото, което показва на колко броя граждански дела се равнява по относителна тежест то, а НОТ на гражданските дела е винаги 1.

Посоченото може да се илюстрира със следните примери:

-ако се приеме НОТ на наказателните дела - 2, това би означавало, че всяко едно средно претеглено наказателно дело се равнява по относителна тежест на 2 средно претеглени граждански дела. В този случай НОТ на гражданските дела е 1;

-ако се приеме НОТ на наказателните дела - 1,5, това би означавало, че всяко едно средно претеглено наказателно дело се равнява по относителна тежест на 1,5 средно претеглени граждански дела. В този случай НОТ на гражданските дела е 1.

При приемане на НОТ на наказателните дела - 2, тоест че едно наказателно дело се равнява по относителна тежест на 2 граждански дела, то равномерно натоварване между отделенията би се постигнало, ако гражданските състави разглеждат двойно повече дела на месец от наказателните, например 60 граждански дела за гражданските състави и 30 наказателни дела за наказателните състави.

При приемане на НОТ на наказателните дела - 1.5, тоест че едно наказателно дело се равнява по относителна тежест на 1.5 граждански дела, то равномерно натоварване между отделенията би се постигнало, ако гражданските състави разглеждат 1.5 пъти повече дела на месец от наказателните, например 45 граждански дела за гражданските състави и 30 наказателни дела за наказателните състави.

След определяне от общото събрание на НОТ на наказателните дела по отношение на гражданските дела и при съобразяване на реалния брой постъпили граждански и наказателни дела, следва по принципа на автоматизма, чрез формулите, които вече бяха изяснени в т.6.2 да се определят:

- броят разкрити граждански и наказателни състави;
 - броят реално функциониращи граждански и наказателни състави;
 - в кое отделение да правораздават новопостъпващите съдии,
- така че да се достигне до равномерно натоварване между наказателните и гражданските състави.

Както вече се посочи по-горе в т.6.2, Нормата за относителна тежест /НОТ/ следва да бъде динамично понятие, да се осъвременява при съществена промяна в обстоятелствата и да зависи от:

- относителната фактическа и правна сложност на делата;
- промени във фактическата и правна сложност в зависимост от законодателни инициативи;
- ликвидността на делата (типична приключваемост в тримесечен, едногодишен или друг срок) и типичен начин на разглеждане: в закрито или открито заседание;
- обем от процесуални действия, извършвани преди постановяване на крайния съдебен акт – например необходимост от размяна и надлежно връчване на книжа, обездвижване на сезиращия съда документ и даване на

указания за отстраняване на нередовности, изготвяне на доклад по делото, събиране на доказателства по общия ред и др.

-обем от извършвана доказателствена дейност; необходимост от дирене на обективната истина по служебен почин на съда, предполагаща събиране на всички възможни и необходими доказателства или произнасяне въз основа на т.нар. „формална истина“, произтичаща от събраните между корниците на делото доказателства по инициатива на страните;

-необходимост от извършване на действия по администриране на делото и след постановяване на финализиращия производството акт и техния обем;

- процент от делата, които приключват с краен съдебен акт, изискващ излагане на мотиви;

-процент от делата, които биват приключвани със споразумение и процент прекратени без произнасяне по същество по други причини;

- подлежат ли делата на обжалване;

-изисквания на процесуалните закони към мотивираността на съдебните актове и наличие на процесуална възможност за отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане поради пороци в мотивировката на същия.

Предвид горните критерии, за определяне НОТ на наказателните и гражданските дела, следва да се съобразят и анализират следните данни:

Таблица 19. Постъпления в брачно, гражданско и наказателно отделение.

	Общо граждански дела Брачно + Гражданско отделение			Общо наказателни дела		
	Постъпили дела	Общо дела за разглеждане	Свършени дела	Общо постъпили наказателни дела	общо наказателни дела за разглеждане	общо свършени наказателни дела
2018	20734	23 492	19 924	8 363	9 214	8 338
2019	21507	25 075	20 611	8 230	9 106	8 158
2020	17675	22 139	17 241	8 142	9 090	7 793

2021	20656	25 554	21 133	8 448	9 745	8 472
2022	19135	23 556	18 726	7 462	8 735	7 629

Таблица 20. Съотношение между общ брой граждански и общ брой наказателни дела.

	Постъпили дела	Общо дела за разглеждане	Свършени дела
2018	2,47	2,54	2,38
2019	2,61	2,75	2,52
2020	2,17	2,43	2,21
2021	2,44	2,62	2,49
2022	2,56	2,69	2,45
Средно за петгодишния период	2,45	2,60	2,41

При преценка за действителната натовареност от значение е показателят „общо дела за разглеждане“, като средно за периода броят граждански дела е 2,6 пъти повече от наказателните.

Таблица 21. Брой постъпили граждански дела на година:

	Искови производства, протичащи без предхождащо заповедно производство по ЗЗД, вещни искове, искове за делба и по ЗН, искове по КТ, по СК, ЗЗДН, ЗЛС и др.	Установителни искове, включително по чл. 422 ГПК	Обезпечения на бъдещи искове	Заповедни производства 410 и 417 ГПК	Други частни производства
2022	5049	1 345	201	10 016	2524

2021	4552	1 445	235	11 695	2729
2020	4439	1 499	293	9 206	2238
2019	4390	2 023	276	12 230	2588
2018	4124	2 170	207	11 851	2382

Таблица 22. Процентно съотношение на постъпилите граждански дела за година.

	Същински граждански производства-искови производства, протичащи по общия ред или по реда на чл. 310 ГПК-включват колона 1 и колона 2 от Таблица 19.	Обезпечения на бъдещи искиове	Заповедни производства 410 и 417 ГПК	Други частни производства
2022	33,15%	1,05%	52,34%	13,19%
2021	28,84%	1,13%	56,61%	13,21%
2020	33,36%	1,65%	52,08%	12,66%
2019	29,68%	1,28%	56,86%	12,03%
2018	30,28%	0,99%	57,15%	11,48%
Средно за периода	31,06%	1,22%	55,00%	12,51%

Таблица 23. Прекратени граждански дела и граждански дела приключили със спогодба.

	Брой прекратени граждански и брачни дела на година	Процент на прекратените дела от всички свършени граждански и брачни дела за годината	Брой граждански и брачни дела приключени по спогодба	Общ брой на постъпили граждански дела разглеждани по общия ред и по реда	Процент на делата приключили със спогодба от общия брой същински граждански

				на чл. 310 ГПК	дела – по общия ред и по реда на чл. 310 ГПК
2022	3073	16,41%	215	6350	3,38%
2021	3140	17,45%	205	5962	3,43%
2020	2555	17,3 %	198	5900	3,35%
2019	2547	14,09 %	204	6391	3,19%
2018	2398	13,6%	215	6283	3,42%
Средно за периода		15,77%	207		3,35%

От гореизложените таблични данни могат да се направят следните изводи за постъпленията на граждански дела:

-огромният процент от граждански дела - средно 55 % за петгодишния период са заповедни производства. Особеност на този вид дела е, че се разглеждат в закрито заседание, като до издаване на окончателния съдебен акт са едностранни. В голяма част от случаите (при издадена заповед по чл. 410 ГПК) актовете не подлежат на съдебен контрол. След издаване на финализиращия съдебен акт обаче, производството продължава с редица действия по администриране – връчване на издадена заповед за изпълнение, даване на срок за възражение по чл. 414 ГПК, следене за спазване на срока по чл. 414 ГПК, даване на указания за подаване на иск по чл. 415 ГПК, евентуално обезсилване на издадена заповед при неизпълнение на указанията и др. Може да се направи извод, че посочените производства не представляват правна сложност, но са свързани със значителни по обем фактически действия, които водят до натовареност на съдията-докладчик;

-значителен процент от делата – около 12,5 % средно за периода, са частни граждански дела, разглеждани предимно по дежурство в дежурна стая, представляващи едностранни охранителни производства, които не съставляват нито фактическа, нито правна сложност;

-същинските искиви граждански дела са около 31 % средно за периода, като при тях намира пълно разгръщане процесът по ГПК – размяна на книжа, извършване на действия по администриране на делото, събиране на

доказателства, постановяване на съдебни актове с мотиви към тях, обжалваемост на съдебните актове;

-процентът прекратени граждански дела за периода е около 15 %, а процентът същински граждански дела, свършени със спогодба е изключително нисък – около 3% средно за периода.

Таблица 24. Разпределение на новопостъпилите наказателни дела по материя за година по брой.

	Общо	НОХД	НЧХД	ЧНД	АНД по чл. 78а НК	АНД
2018	8 363	1 470	93	4 249	197	2 354
2019	8 230	1 529	151	3 866	193	2 491
2020	8 142	1 699	169	3 538	235	2 501
2021	8 448	1 642	140	3 359	220	3 087
2022	7 462	1 431	124	3 532	163	2 212

Таблица 25. Разпределение на новопостъпилите наказателни дела по материя за година в процентно съотношение.

	НОХД	НЧХД	ЧНД	АНД по чл. 78а НК	АНД	Същински наказателни дела НОХД+ЧХ
2018	17,57%	1,11%	50,80%	2,35%	28,14%	18,68%
2019	18,57%	1,83%	46,97%	2,34%	30,26%	20,41%
2020	20,86%	2,07%	43,45%	2,88%	30,71%	22,94%
2021	19,43%	1,65%	39,76%	2,60%	36,54%	21,09%
2022	19,17%	1,66%	47,33%	2,18%	29,64%	20,83%
Средно за периода	19,10%	1,66%	45,24%	2,54%	31,41%	20,78%

Таблица 26. Прекратени наказателни дела

	Брой прекратени наказателни дела	Процент на прекратените наказателни дела от всички свършени наказателни дела	Брой наказателни дела приключени със споразумение по 382 НПК и спогодби по ЧХ.	Общ брой постъпили същински наказателни дела ОХ +ЧХ	Процент на приключилите със спогодба или споразумение наказателни дела от общия брой същински наказателни дела.
2022	1737	22,7%	1143	1555	73,50%
2021	2166	34,34%	1348	1782	75,64%
2020	1982	34,10%	1288	1868	68,95%
2019	1961	31,64%	1178	1680	70,11%
2018	1921	29,9%	1143	1563	73,12%
Средно за периода		30%			72%

Въз основа на посочените таблични данни могат да се направят следните обобщения за наказателните дела:

- най-голям дял, приблизително 45% средно за петгодишния период, се припада на частните наказателни дела, като те обхващат две обособени групи. По-голяма част от тях са дела, които представляват едностранни производства, по които се постановяват необжалваеми съдебни актове и като цяло тези дела са с ниска фактическа и правна сложност – разрешения и одобрения по НПК, разрешения за трафични данни, разрешения за извършване на полицейска регистрация, разпит пред съдия. За разлика от заповедните производства по ГПК, постановяването на крайния съдебен акт не е обвързано с допълнителни действия по администриране на делото. Втората група ЧНД са значително по-малобройни, но за сметка на това разкриват потенциал за голяма фактическа и/или правна сложност – производства по мерки за неотклонение, кумулации, реабилитации, производства по чл.243 и 244 НПК, по Закона за здравето и др.

- процентът прекратени дела – 30%, е двойно по-голям от процентът прекратени граждански дела – 15 %;

- същинските наказателни дела (НОХД+НЧХД) представляват около 21% от постъпилите дела средно за периода, като този процент е по-малък от процента същински искиви граждански дела – 31 %. При същинските наказателни дела намират пълно проявление всички принципи на наказателния процес (включително дирене на обективната истина чрез събиране на всички възможни и необходими доказателства по служебен почин), както и изискването за подробно мотивиране на съдебния акт (включително и възможността за отмяна на акта и връщане на делото за ново разглеждане поради пороци в мотивите, каквато възможност не съществува при гражданските дела). Поради това следва да се приеме, че същинските наказателни дела, при протичането им по общия ред, могат да са в пъти с по-висока фактическа и правна сложност в сравнение със същинските граждански дела. Тук следва да се съобрази обаче, че всъщност 72% от тези дела не протичат по общия ред, а приключват със споразумение, докато при същинските граждански дела този процент е 3%;

- Около 34 % от наказателните дела са такива от административно наказателен характер, в които, от една страна, намират пълно проявление принципите на наказателния процес, но от друга страна, в типичния случай са със значително по-ниска степен на фактическа и правна сложност в сравнение със същинските наказателни дела, например жалби срещу електронни фишове.

При спазване на горните критерии, като числов ориентир за определяне от общото събрание на точната величина на НОТ на наказателните и граждански дела считам, че могат да служат данните за натовареността по СИНС.

Таблица 27. СИНС на граждански дела (граждански и брачни общо).

	А	В	С	Д
1	Вид дело	Коефициент за тежест по СИНС за групата дела	Общ брой дела за разглеждане в групата за 2022г. за РС Пловдив	Обща натовареност по СИНС за групата дела. колона D= колона В x колона С

2	Облигационни искиове за вземания, произтичащи от неоснователно обогатяване и гесция	1,1	451	496,1
3	Облигационни искиове за права или правоотношения, произтичащи от деликт	0,9	157	141,3
4	Искиове за недействителност на правна сделка	1	630	630
5	Установителни искиове по чл. 124 ГПК, чл.415, чл. 424 ГПК, чл. 439 ГПК и др.	1	279	279
6	Искиове по 422 ГПК	1	1050	1050
7	Искиове по КЗ	0,9	236	212,4
8	Искиове по ЗОДОВ	0,8	23	18,4
9	Искиове за развод и недействителност на брак	0,8	429	343,2
10	Искиове за развод по взаимно съгласие	0,2	449	89,8
11	Искиове по СК-определяне и изменение на издръжка	0,7	188	131,6
12	Други искиове по СК-производства по ограничаване и лишаване от родителски права; изменение на мерки относно упражняване на родителски права;	0,8	265	212
13	Искиове по ЗЗДН	0,8	282	225,6
14	Вещни искиове – 15установителен, ревандикационен, негаторен, за определяне на граници, искиове по ЗКИР	1,1	204	224,4
15	Искиове за отмяна на решение на ОС на ЖСК други производства по ЗЖСК, ЗК.	1,1	27	29,7
16	Искиове по ЗУЕС	1,1	45	49,5
17	Делба	1,1	228	250,8
18	Искиове, свързани с възстановяване на запазена част от наследство	1,4	19	26,6
19	Искиове по КТ за защита срещу незаконно уволнение	0,9	77	69,3
20	Искиове за имуществена отговорност на работодател/работник	1	24	24

21	Други искиве по КТ /чл. 215, 220, чл. 224, чл. 226 КТ и т.н./	0,7	44	30,8
22	Административни производства по ЗСПЗЗ	1,3	44	57,2
23	Приемане и отказ от наследство по опис, предоставяне на срок по чл. 51 ЗН.	0,1	214	21,4
24	Приемане на наследство по чл. 49 ЗН; отказ от наследство по чл. 52 ЗН	0,05	874	43,7
25	Производства по ЗЛС и ЗГР	0,2	467	39
26	Частни производства по СК: Разрешение за разпореждане с имущество на дете; разпореждане със семейно жилище с разрешение на районния съдия; разрешение за сключване на граждански брак; обжалване на действия на органа по настойничество и попечителство;	0,2	195	155,2
27	Частни производства по СК: Даване на разрешение по чл. 130, ал.3 НК	0,05	581	29,05
28	Заповедни производства	0,1	10016	1001,6
29	Обезпечение на бъдещи искиве	0,2	182	36,4
30	Обезпечаване на доказателства	0,2	16	3,2
31	Производства по разкриване на банкова тайна	0,2	486	97,2
32	Общо		18182	6018,45

От гореизложеното е видно, че СИНС на средно претеглено гражданско дело ще се формира, като се раздели общата натовареност по СИНС на всички граждански дела /клетка D32/ на общия брой граждански дела /клетка C32/ или в цифри 6018: 18182= 0,33.

Таблица 28. СИНС на наказателни дела.

	A	B	C	D
1	Вид дело	Коефициент за тежест по	Общ брой дела за разглеждане в групата за	Обща натовареност по

		СИНС за групата дела	2022г. за РС Пловдив	СИНС за групата дела.
2	Телесни повреди	1,4	73	102,2
		1,26 по 243 НПК	18	22,68
		1,4 по 78а НК с даден ход на съдебно следствие	30	42
3	Принуда и закана с убийство	1,4	19	26,6
		1,26 по 243 НПК	7	8,82
4	Блудство, Изнасилване, други престъпления от глава "Разврат"	1,6	10	16
5	Трафик на хора	1,8	2	3,6
6	Престъпления против интелектуалната собственост	1,1	7	7,7
		0,99 по 243 НПК	3	2,97
7	Неплащане на издръжка (чл. 183 НК)	0,7	46	32,2
		0,63 по 243 НПК	4	2,52
8	Кражба, Грабеж, Обсебване, Вещно укривателство, Унищожаване, повреждане	1,1	222	244,2
		0,99 по 243 НПК	31	30,69
9	Измама; Документна измама; Застрахователна измама – чл. 213 НК	1,2	37	44,4
		1,08	16	17,28
10	Длъжностно присвояване	1,7	6	10,2
11	Продажба и държане на акцизни стоки без бандерол-чл. 234 НК	1,7	33	56,1
12	Престъпления против кредиторите	0,7	4	2,8
		0,7 по 78а НК с даден ход на съдебно следствие	4	2,8
13	Престъпления по чл. чл. 279-281 НК	0,7	14	9,8
14	Престъпления против правосъдието	0,9	7	6,3
		0,81	5	4,05

		0,9 по 78а НК с даден ход на съдебно следствие	3	2,97
15	Документни престъпления	0,5	54	27
		0,5 по 78а НК с даден ход на съдебно следствие	13	6,5
16	Престъпно хулиганство	0,7	16	11,2
		0,63	12	7,56
		0,7 по 78а НК с даден ход на съдебно следствие	13	9,1
17	Упражняване на професия без правоспособност	0,7	4	2,8
18	Незаконно производство, придобиване, държане и предаване на оръжие, боеприпаси и взривове	0,5	8	4
19	Престъпления по транспорта - чл. 343б, 343в НК	0,5	550	275
20	Престъпления по транспорта - чл. 343-343а НК	1,1	29	31,9
		0,99	6	5,94
		1,1 по 78а НК с даден ход на съдебно следствие	42	46,2
21	Подправка и използване на контролни знаци и идентификационни номера и противозаконно отнемане на МПС	1,1	32	35,2
22	Престъпления, свързани с противозаконна дейност с наркотични вещества	0,7	187	130,9
		0,7 по 78а НК с даден ход на съдебно следствие	47	32,9
23	НЧХД	1	121	121
24	ЧНД за кумулации	0,6	106	63,6
25	ЧНД за реабилитация	0,3	38	11,4
26	ЧНД по Закона	0,4	132	52,8

	за здравето			
27	ЧНД по предложения за принудителни медицински мерки по чл. 89 НК	0,3	18	5,4
28	ЧНД по чл. 222, чл. 223 НПК-разпити	0,1	238	23,8
29	Мерки за неотклонение по чл.61, 64 и 65 НПК	0,3	222	66,6
30	ЧНД по 244 НПК	0,4	43	17,2
31	ЧНД по чл. 146, чл. 158, чл. 161, чл. 164, чл. 165 НПК	0,06	425	25,5
32	Производство по искане на прокурор за разкриване на банкова тайна	0,06	60	3,6
33	ЗЕС, чл. 159а НПК, вкл. чл.68 ЗМВР	0,06	662	66,2
34	АНХД по УБДХ и по ЗООРПСМ (спортно хулиганство)	0,3	112	33,6
35	АНХД по ЗАНН: КАТ, МВР	0,5	1286	634
36	АНХД по ЗАНН: НЗОК и КФН	1	7	7
37	АНХД по ЗАНН: НАП; АДФИ; Агенция "Митници"; ДНСК	0,7	357	249,9
38	АНХД по КЗП	0,7	24	16,8
39	АНХД по ЗАНН: ДИТ; ИААА; БАБХ Общини.	0,5	248	124
40	Общо		5713	2847,48

От гореизложеното е видно, че СИНС на средно претеглено наказателно дело ще се формира, като се раздели общата натовареност по СИНС на всички наказателни дела /клетка D40/ на общия брой наказателни дела /клетка C40/ или в цифри $2847: 5713 = 0,50$.

Във връзка с посочените в таблица 28 данни следва да се отбележи, че по-горе вече бе констатирано, че в РС - Пловдив е приета практика за изкуствено мултиплициране на броя на производствата по чл. 159а НПК, като вместо 1 се образуват по 3 дела. Посоченото изкривява данните за натовареността, поради което, доколкото тук се търси действителното ниво

на натовареност, в клетка С33 се отчита броят производства по чл. 159а НПК, който реално е следвало да бъде образуван, а не изкуствено утроеният размер.

Числов индикатор за НОТ на наказателно дело по отношение на гражданско дело може да бъде съотношението между СИНС на средно претеглено наказателно дело към СИНС на средно претеглено гражданско дело, в цифри $0,50:0,33= 1,51$.

При съобразяване на типичните усложнения на наказателните дела, намерили израз в многобройните коригиращи коефициенти по СИНС и при отчитане на гореизложените критерии, **на общото събрание следва да се предложи за гласуване НОТ на наказателните дела спрямо гражданските= 1,7.**

При предлагане именно на НОТ =1,7 се отчитат и реалната натовареност по щат за наказателно и гражданско отделение в РС-Пловдив за последните 5 години, както и действителната натовареност по щат. **Съобразява се и сравнителният опит в другите съдилища от областните центрове,** като данните са следните:

Таблица 29. Натовареност по щат и действителна натовареност за наказателно отделение.

	Реално заети щатове/ общ брой разкрити щатове за отделението	Натовареност по щат- брой дела на съдия за месец съобразно разкрити за отделението щатове, по показател:			Действителна натовареност- брой дела на съдия за месец съобразно реално заети щатове, по показател:		
		постъпили дела	общо дела за разглеждане	свършени дела	постъпили дела	общо дела за разглеждане	свършени дела
2018	21/26	26,80	29,53	26,72	33,18	36,56	33,08
2019	21/25	27,43	30,35	27,19	32,65	36,13	32,37
2020	21/25	27,14	30,03	25,97	32,30	36,07	30,92
2021	21/26	27,07	31,23	27,15	33,52	38,67	33,61

2022	21/26	23,91	27,99	24,45	29,61	34,66	30,27
за сравнение общо за районните съдилища в областните центрове данните са следните:							
2022			28,57	24,22			
за сравнение в отделните районни съдилища от областните центрове данните за 2022 година са следните:							
СРС		33.40	25.34				
РС – Благоевград		32.42	26.13				
РС – Бургас		31.33	28.98				
РС – Варна		27.67	23.21				
РС - Велико Търново		17.15	14.72				
РС – Видин		27.38	23.03				
РС – Враца		20.32	17.51				
РС – Габрово		22.73	20.29				
РС – Кюстендил		27.53	24.42				
РС – Кърджали		25.85	24.25				
РС – Ловеч		29.06	21.31				
РС – Монтана		34.85	31.88				
РС – Пазарджик		26.33	22.75				
РС – Перник		27.58	25.82				
РС – Плевен		20.86	19.14				
РС – Разград		25.42	22.58				
РС – Русе		24.04	21.61				
РС – Силистра		21.08	19.50				
РС – Сливен		25.21	21.61				
РС – Смолян		25.50	23.42				
РС - Стара Загора		39.58	36.36				

РС – Добрич		30.32	24.67			
РС – Търговище		16.17	15.35			
РС – Хасково		28.21	25.54			
РС – Шумен		49.53	47.15			
РС – Ямбол		18.21	15.37			
за сравнение данните за районните съдилища за 2022г. от окръг Пловдив са:						
РС – Асеновград		15.40	14.08			
РС – Карлово		22.44	20.06			
РС – Първомай		0.00	0.00			

Таблица 30. Натовареност по щат и действителна натовареност общо за гражданско и брачно отделение.

	Реално заети щатове/ общ брой разкрити щатове за двете отделения	Натовареност по щат- брой дела на съдия за месец съобразно разкрити за отделенията щатове, по показател:			Действителна натовареност-брой дела на съдия за месец съобразно реално заети щатове, по показател:		
		постъпили дела	общо дела за разглеждане	свършени дела	постъпили дела	общо дела за разглеждане	свършени дела
2018	25/33	52,35	59,32	50,31	69,11	78,30	66,41
2019	23/31	57,81	67,40	55,40	77,92	90,85	74,67
2020	25/33	44,63	55,90	43,53	58,91	73,79	57,47
2021	28/34	50,62	62,63	51,79	61,47	76,05	62,89
2022	29/36	44,29	54,52	43,34	54,98	67,68	53,81
за сравнение общо за районните съдилища в областните центрове данните са следните:							
2022			48,15	38,00			

за сравнение в отделните районни съдилища от областните центрове данните за 2022 година са следните:

СРС		55.86	38.48			
РС – Благоевград		44.25	36.32			
РС – Бургас		40.77	35.05			
РС – Варна		44.53	37.57			
РС - Велико Търново		34.32	30.00			
РС – Видин		44.13	32.25			
РС – Враца		44.89	41.55			
РС – Габрово		34.46	30.17			
РС – Кюстендил		47.23	42.42			
РС – Кърджали		36.27	31.35			
РС – Ловеч		35.90	31.82			
РС – Монтана		39.43	36.02			
РС – Пазарджик		39.54	34.47			
РС – Перник		38.43	34.40			
РС – Плевен		45.51	41.60			
РС – Разград		42.08	37.82			
РС – Русе		45.26	39.01			
РС – Силистра		57.31	51.06			
РС – Сливен		53.91	49.23			
РС – Смолян		41.78	33.36			
РС - Стара Загора		40.89	37.12			
РС – Добрич		41.43	35.60			
РС – Търговище		33.43	28.75			
РС – Хасково		46.25	39.29			

РС – Шумен		29.59	26.79			
РС – Ямбол		52.43	47.76			
за сравнение данните за районните съдилища за 2022г. от окръг Пловдив са:						
РС – Асеновград		62.02	51.81			
РС – Карлово		56.39	48.92			
РС – Първомай		0.00	0.00			

Въз основа на гореизложените данни от таблица 29 и таблица 30 може да се изчисли **съотношението на натовареността на граждански щат към натовареността на наказателен щат** по различни показатели – постъпили дела, общо дела за разглеждане, свършени дела, както и **съотношението на действителната натовареност на граждански щат към действителната натовареност на наказателен щат** по същите показатели.

Съотношението се изчислява, като посочената в таблица 29 натовареност на граждански щат по съответния показател и за даден период се раздели на кореспондиращата натовареност по същия показател и за същия период за наказателен щат така, както е посочена в таблица 30. Резултатите са нанесени в таблица 31.

Колкото по-високо е съотношението на натовареността на граждански щат към натовареността на наказателен щат, посочено в таблица 31, толкова по-висока е натовареността в гражданско отделение за сметка на натовареността в наказателно.

Таблица 31. Съотношение на средната натовареност на граждански щат към средната натовареност на наказателен щат.

Съотношение по разкрити за отделенията щатове, по показател:			Съотношение по действителна натовареност-брой дела на съдия за месец съобразно реално заети щатове, по показател:		
постъпили дела	общо дела за разглеждане	свършени дела	постъпили дела	общо дела за разглеждане	свършени дела

2018	1,95	2,00	1,88	2,08	2,14	2,00
2019	2,10	2,22	2,03	2,38	2,51	2,30
2020	1,64	1,86	1,67	1,82	2,04	1,85
2021	1,86	2,00	1,90	1,83	1,96	1,87
2022	1,85	1,94	1,77	1,85	1,95	1,77
За сравнение средно за районните съдилища в областните центрове за 2022 данните са:						
		1,68	1,56			
За сравнение в отделните районни съдилища в областните градове данните са:						
СРС		1,67	1,51			
РС – Благоевград		1,36	1,38			
РС – Бургас		1,30	1,20			
РС – Варна		1,60	1,61			
РС – Велико Търново		2,00	2,03			
РС – Видин		1,61	1,40			
РС – Враца		2,20	2,37			
РС – Габрово		1,51	1,48			
РС – Кюстендил		1,71	1,73			
РС – Кърджали		1,40	1,29			
РС – Ловеч		1,23	1,49			
РС – Монтана		1,13	1,12			
РС – Пазарджик		1,50	1,51			
РС – Перник		1,39	1,33			
РС – Плевен		2,18	2,17			
РС – Разград		1,65	1,67			
РС – Русе		1,88	1,80			

РС – Силистра	2,71	2,61			
РС – Сливен	2,13	2,27			
РС – Смолян	1,63	1,42			
РС - Стара Загора	1,03	1,02			
РС – Добрич	1,36	1,44			
РС – Търговище	2,06	1,87			
РС – Хасково	1,63	1,53			
РС – Шумен	0,59	0,56			
РС – Ямбол	2,87	3,10			
за сравнение данните за районните съдилища за 2022г. от Окръг Пловдив са:					
РС Асеновград	4,02	3,67			
РС Карлово	2,51	2,43			

От изложените в табличен вид данни е видно, че **общо за страната съотношението между средната натовареност на граждански щат към средната натовареност на наказателен щат е 1,68.**

За Районен съд - Пловдив това средно за страната съотношение е надминато, като

-на база разкрити щатове то варира от 1,86 до 2,22 за петгодишния период, тоест на всяко разгледано 1 дело от наказателен щат са се припадали между 1,86 и 2,22 разгледани граждански дела на щат, докато средно за страната са се припадали по 1, 68 дела;

-средното за страната съотношение е надминато още по-драстично на база реално заети щатове (действителна натовареност), като за петгодишния период на всяко разгледано 1 наказателно дело на щат са се припадали между 1,95 и 2,51 разгледани граждански дела на щат.

Посоченото води на извод за чувствителен дисбаланс в натовареността между наказателно и гражданско отделение през анализирания петгодишен период, което изисква **приемане на такава норма за относителната тежест на гражданските и наказателните дела /НОТ/, която да намали натовареността в гражданско отделение** и да увеличи натовареността в

наказателно и да гарантира недопускане на подобен дисбаланс за в бъдеще. Считам, че тази цел успешно се постига именно с предложената НОТ за наказателни дела= 1,7, която, както се посочи по-горе, изцяло съвпада с общото за цялата страна съотношение между средната натовареност на граждански щат към средната натовареност на наказателен щат - 1,68 и е близка до съотношенията в други големи областни градове- София (1,67), Варна (1,60).

Предвид всички гореизложени съображения, се предлага НОТ на наказателните дела - 1,7, НОТ на гражданските дела - 1, тоест да се приеме, че 1 средно претеглено наказателно дело се равнява по относителна тежест на 1,7 средно претеглени граждански дела (тук се има предвид общо граждански и брачни дела и не се прави диференциация между тях).

При приемане на НОТ на наказателните дела – 1,7 и при положение, че съотношението в броя на делата за разглеждане за 2022 г. е 1:2,69 в полза на гражданските дела (на всяко 1 наказателно дело за разглеждане, са разпределени по 2,69 граждански дела за разглеждане), то равномерно натоварване между съставите за 2022 г. би се получило, ако тяхното съотношение е 1,7 наказателни щата към 2,69 граждански щата.

Това следва от разяснените вече в т.6.2 две формули за равномерна натовареност на щатовете в двете отделения:

Първата формула е $B_g \times H_{OTg} = B_n \times H_{OTn}$, в която:

- B_g е броят разглеждани граждански дела по щат;

- H_{OTg} е приетата норма за относителна тежест на средно претеглено гражданско дело по отношения на наказателните дела, в случая =1;

- B_n е броят разглеждани наказателни дела по щат;

- H_{OTn} е приетата норма за относителна тежест на средно претеглено наказателно дело по отношение на гражданско дело=1,7.

Втората формула е $OB_g/Щг \times H_{OTg} = OB_n/Щн \times H_{OTn}$ или при умножаване на кръст се получава $Щг/Щн = OB_g \times H_{OTg} / OB_n \times H_{OTn}$, която е доразвитие на първата формула $B_g \times H_{OTg} = B_n \times H_{OTn}$, като се има предвид, че:

- B_g (броят граждански дела на щат) = OB_g (общ брой граждански дела, разглеждани в съда)/ $Щг$ (общ брой граждански щата), а

- B_n (броят наказателни дела на щат) = OB_n (общ брой наказателни дела, разглеждани в съда)/ $Щн$ (общ брой наказателни щата).

При 62 разкрити щата за 2022 г., това би означавало: 24 наказателни щата и 38 общо за брачно и гражданско отделение, при реално разкрити 26 наказателни щата и 36 общо за гражданско и брачно отделение.

При 50 действително функциониращи състава (каквото е реалното положение в РС-Пловдив за 2022 г.) и при норма на относителна тежест 1,7, след използване на горните две формули, равномерно натоварване би се получило, ако функционират 19 наказателни състава и 31 граждански, при реално функциониращи през 2022 г. 21 наказателни състава и 29 състава общо за гражданско и брачно отделение.

Принудително преместване на двама съдии от наказателно в гражданско отделение не се предвижда в настоящата концепция, поради което:

- при използване на гореизложените формули и
- при запазване на 21 действащи наказателни състава,
- при константно съотношение на броя дела за разглеждане (2,69 граждански дела:1 наказателно дело) и при НОТ на наказателните дела- 1,7, а на гражданските дела-1),

за достигане на равномерна натовареност са необходими 33 функциониращи граждански състава, при реално заети 29, тоест следващите 4 съдии следва да постъпят в гражданско отделение.

При използване на гореизложените формули се получава, че реално съществуващото в РС - Пловдив положение на функциониращи 21 наказателни състава и общо функциониращи за гражданско и брачно отделение - 29 състава, съответства на НОТ на наказателните дела - 1,8.

Основно предимство на приемането на НОТ ще бъде, че то ще **представява гаранция, че не биха се повтаряли случаите от 2019 г., когато съотношението между натовареността между граждански и наказателни дела е достигало 2,5, тоест с 1/3 по-високо от това през 2022г.**

Предложената НОТ на наказателни дела 1,7 е максимално справедлива и обоснована с оглед критериите, изложени по-горе, но въпреки това при спазване на духа на съдийското самоуправление **окончателната НОТ следва да бъде приета от общото събрание на съдиите след подробно разясняване на посочените критерии и формули.**

И тук, подобно на т. 6.2 изрично следва да се отбележи, че приемането на НОТ се предлага като временна мярка до евентуално приемане от ВСС на

универсални, общо важими правила за разпределение на натовареността по отделения и на съотношения между тежестта на делата.

7. СРОЧНОСТ НА ИЗПИСВАНЕ НА ДЕЛАТА

Таблица 32. Срок за приключване на делата.

	Процент приключили дела в края на годината от общия брой дела за разглеждане през календарната година.	Процент дела, приключени в тримесечен срок от общия брой дела, свършени в календарната година.
Пловдивски районен съд за 2022г.	81,61 %	80,60%
Районни съдилища в областни центрове за 2022г.	80,43%	81,12%
Пловдивски районен съд за 2021г.	83,86%	79,88%
Районни съдилища в областни центрове за 2021г.	81,21%	80,54
Пловдивски районен съд за 2020г.	80%	80,73%
Районни съдилища в областни центрове 2020г.	78,68	84,31

Конкретно по състави към месец декември 2022 г.:

-в гражданско и брачно отделение: 5 състава имат между 1 и 10 забавени дела след тримесечния разумен срок;

-в наказателно отделение: 6 състава имат между 1 и 10 забавени дела след тримесечния разумен срок и 1 състав има повече от 20 забавени дела над тримесечния срок.

Посочените резултати индикират, че въпреки натовареността на съдиите в Районен съд - Пловдив, която е по-висока от средната за съдилищата от областните градове в страната, в резултат от пределна лична мобилизация на съставите, като цяло не се наблюдава забава в изписването на делата.

Допуснатите надхвърляния на тримесечния срок са ограничени като брой и имат по-скоро инцидентен характер.

Към момента е утвърдена практика от ръководството на Районен съд - Пловдив периодично да се предоставят статистически таблици на Окръжен съд - Пловдив за забавените в съда дела, техният брой, срокът на забавяне и докладчици. Тези статистически таблици периодично се обсъждат и на общите събрание на отделенията в РС - Пловдив. Считаю, че тази практика следва да бъде подкрепена, но и надградена, чрез предприемането на следните допълнителни мерки:

- анализ на вида на забавените дела, на тяхната група, фактическа и правна сложност, срок на забавяне;

- анализ на цялостната дейност на състава и открояване на причините за забавата и дали те не са обективни – продължително заболяване, командировка, големи постъпления на дела в кратък срок, множество обявени за решаване дела с фактическа и правна сложност и др.;

- при констатиране, че забавянето се дължи на обективни причини, след консултации с общото събрание на съдиите от съответното отделение, следва да се предприемат мерки за подпомагане дейността на съответния съдия-докладчик: чрез временно възлагане на по-голям брой от приетата норма дела за изписване на съдебните помощници; временно освобождаване от дежурства, временно намаляване процента на разпределение по определени групи дела и други мерки, които могат да бъдат подходящи съобразно конкретиката на определения случай.

Във връзка със сročността на движение и изписване на делата следва се отбележи, че към момента за Районен съд - Пловдив важат утвърдени от председателя на съда времеви стандарти, нарушаването на които в не един случай е давало формален повод за образуване на дисциплинарни производства срещу съдии от съда, включително и с предложение за дисциплинарно уволнение.

Считаю, че посочената мярка:

- е неадекватна и непропорционална с оглед конкретиката на случаите;
- не почива на обективни критерии и равнопоставеност, доколкото за съдии, допуснали далеч по-драстични нарушения на времевите стандарти, дисциплинарни производства не са образувани;

- не е в интерес на целия колектив, доколкото при уважаването й би се достигнало до оголване на щат и повишаване натовареността на останалите съдии, като същевременно самият факт на образуването дисциплинарно

производство (независимо от тежестта на предложената санкция) е от естество да подрие добрия дух в работния процес и по същество ще доведе до резултати, противоположни на стремежа за подобряване на сročността в движението и изписването на делата.

По изложените съображения, предвиждам:

-да оттегля подадените жалби пред ВАС срещу отказите на ВСС да наложи дисциплинарно наказание на предложените от предходния председател съдии;

-посочената алтернатива (прибягване до дисциплинарни процедури, независимо от тежестта на дисциплинарното наказание по чл. 308, ал.1 ЗСВ) **да бъде използвана в управленския процес на съда само като изключение, и то като крайна мярка в извънредни случаи.** Като много по-подходяща мярка, в случай на необходимост (и то ако други по-леки алтернативи са безуспешно изчерпани, като например: представяне на справка с просрочените дела на председателя на Окръжен съд-Пловдив, каквато практика и досега съществува; беседа с конкретен магистрат по повод сročността на движение и изписване на делата му или обсъждане на забавените дела на събрание на съответното отделение) считам възможността, предоставена от чл. 327 ЗСВ: Административният ръководител да обръща внимание на съдиите за допуснатите от тях нарушения по образуването и движението на делата или по организацията на работата им, след което влязлата в сила заповед за обръщане на внимание бъде изпращана на СК на ВСС за прилагане по кадровото досие. Посочената мярка, от една страна, се доближава по правни характеристики до най-лекото предвидено дисциплинарно наказание - „забележка“, но същевременно не влече за магистрата негативите на образуването дисциплинарно производство.

Както вече се посочи, към момента за РС - Пловдив важат времеви стандарти за движение на делата, приети от председателя на съда, които предизвикват напрежение в колектива и съмнения за субективизъм в прилагането им.

Предвиждам тяхното обсъждане от събранията на съдиите от съответните отделения и приемане на нови времеви стандарти за всяко едно от отделенията, които:

-да са приети след съгласуване със съдиите и служителите от всяко едно от отделенията;

-кореспондират на сроковете в процесуалните закони и техния характер
- императивен или инструктивен;

-държат сметка за баланса между интереса на гражданите за бързо правосъдие и високата натовареност на съдии и служители в РС - Пловдив.

Относно сроковете за постановяване на крайни съдебни актове, следва да се прилагат общоустановените стандарти в натоварените съдилища в страната (след които съдията ще се счита в забава и причините затова ще подлежат на анализ, както се посочи по-горе), а именно 3-месечен разумен срок, както по ГПК, така и по НПК.

Не на последно място, във връзка с осигуряване правото на гражданите за бързо и срочно правосъдие предвиждам много по-често и ефективно използване на предоставяната от чл. 303 от ЗСВ възможност за сезиране на СК на ВСС за удостояване на магистрати от РС - Пловдив с отличия за проявени висок професионализъм, образцово изпълнение на служебните задължения и високи нравствени качества. Действително, чл. 304 ЗСВ не възлага на административния ръководител правото на инициатива за удостояване с отличие. Подобни предложения, обаче могат да се правят от Председателя на Окръжен съд - Пловдив по линия на възобновения междуинституционален диалог.

В тази връзка следва да се отбележи, че в РС - Пловдив са налични съдии, които въпреки високата натовареност, нямат постановени съдебни актове извън сроковете по ГПК и НПК, което считам, че следва да бъде поощрено по съответния ред.

Изцяло в правомощията на председателя на Районен съд, в качеството му на работодател, е да поощрява образцовото изпълнение на служебните задължения от служителите по реда на чл. 358а ЗСВ, като считам, че особено стимулиращ ефект би имала мярката по чл. 358а, ал.1, т.2 ЗСВ - предсрочно повишаване в ранг.

8. КАЧЕСТВО НА ПОСТАНОВЕНИТЕ СЪДЕБНИ АКТОВЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА СЪДИИТЕ.

Над 85 процента от делата, разглеждани от Районен съд - Пловдив, влизат в сила, без да са обжалвани. Разбира се, при отчитане на факта, че голям брой от делата, разглеждани от съда, всъщност не подлежат на инстанционен контрол (заповедни производства по чл. 410 ГПК, когато

заповед за изпълнение е издадена, одобрения и разрешения по НПК и др.), този процент е атестат за високото качество на работа на съдиите в РС - Пловдив и убедителната сила на техните мотиви.

Този извод се подкрепя и от данните, че процентът обжалвани дела през 2022 г. е близък до средния за районните съдилища в областните центрове, а през 2020 г. и 2021 г. значително го надхвърля.

Таблица 33. Процент обжалвани дела.

	Процент обжалвани дела от общ брой свършени дела през годината за ПРС	Процент обжалвани дела от общ брой свършени дела през годината за съдилищата в областните центрове
2022	12,58 %	12,77%
2021	11,46%	9,91%
2020	13,48%	10,45%

Таблица 34. Резултат от инстанционен контрол по граждански и брачни дела.

	Изцяло потвърдени актове	Изцяло отменени актове	Изменени актове	Дела върнати по други причини, неподлежащи на индексирание, включително за надлежно администриране на жалбите
2022	59%	15 %	8%	18%
2021	56%	9%	8%	27%
2020	57%	8%	6%	29%

Таблица 35. Резултат от инстанционен контрол по наказателни дела.

	Изцяло потвърдени актове	Изцяло отменени актове	Изменени актове	Дела върнати по други причини, неподлежащи на индексирание, включително за

				надлежно администриране на жалбите
2022	65%	22%	4%	9%
2021	64%	16%	5%	15%
2020	67%	17,5 %	4%	11,5 %

От анализа на горните данни е видно, че процентът изцяло потвърдени актове и за гражданско, и за наказателно отделение е около 60 % на годишна база, което е висок атестат за качеството на работа на магистратите в условията на по-висока от средната за страната натовареност.

Същевременно, и за двете отделения през 2022 г. е налице ръст на процента изцяло отменени актове, което налага предприемане на мерки за поддържане и подобряване високата квалификация на магистратите.

Понастоящем, част от съдиите от всяко отделение на доброволни начала преминават през дистанционни обучения в НИП на различна тематика във връзка с тяхната пряка правораздавателна дейност. Посочените обучения включват лекционен материал, проверка на усвоените знания и умения (чрез казус, тест и/или др.) и издаване на съответно удостоверение за преминато обучение на магистрата, което се включва в кадровото му досие.

Проблемите при този тип обучения са няколко:

-на първо място, те са уеб базирани, изискват регистрация, което създава обективни затруднения при част от съдиите за участие в тях;

-на следващо място, броят на съдиите на национално ниво, които могат да бъдат записани за съответния семинар, е ограничен, което по дефиниция изключва участието на голям брой съдии от РС - Пловдив в тях;

-не на последно място, голяма част от съдиите, предвид високата натовареност, не разполагат с времето освен да се запознават с лекционния материал, но и да преминават през различните етапи за проверяване на усвоените умения и знания, водещи до издаването на сертификат.

По изложените съображения предвиждам провеждане на преговори с Директора на НИП в насока при откриване на нов обучителен семинар, екземпляр от лекционния материал да бъде изпращан на ръководството на РС - Пловдив, след което да бъде размножаван на хартиен или електронен

носител и раздаван на всички съдии от съответното отделение за запознаване в подходящо за тях време.

След изтичане на разумен срок за запознаване с лекционния материал, следва да се провежда общо събрание на съответното отделение за обсъждане на спорни въпроси и възникнали неясноти.

При тази организация ще се запази възможността за тези съдии, които желаят, да участват пълноценно в провежданите от НИП курсове, включително и като получат сертификат за кадровото им досие, а за всички останали ще се създаде възможност, в удобно за тях време, да повишат знанията си, без да преминават през тестове за тяхната проверка.

На следващо място, в РС - Пловдив ежегодно се провеждат присъствени семинари с гост-лектори по Програмата за регионално обучение на съдилищата и прокуратурите със средства, осигурени от НИП – София. Лекторите са два типа:

-на част от семинарите лектори са съдии от ВКС. На тези семинари присъстват съдии от районно, окръжно и апелативно ниво, като тяхната полезност не подлежи на съмнение и коментар, доколкото авторитета на лекторите и цитираната от тях практика на касационната инстанция ефективно спомагат за преодоляване на противоречията и уеднаквяване на практиката на местно ниво;

-друга част от семинарите са с лектори от Окръжен съд - Пловдив и Административен съд - Пловдив, като тяхната практическа стойност е сериозно компрометирана. Реално в повечето случаи даваните на тези семинари отговори на въпроси, зададени от районните съдии, отразяват личното мнение на съответния лектор, което не обвързва останалите състави от съответната инстанция, като често останалите съдии от окръжен и административен съд изобщо не са запознати с проведения семинар и дадените на районния съд указания, което:

-от една страна, не води до отстраняване на противоречията в практиката;

-а от друга страна, води до множество случаи на отмяна на актове на районните съдии, при положение че са съобразени разрешенята, дадени на семинара от лектор от по-горната инстанция.

С посочените тенденции съм отлично запознат в качеството ми на докладчик „по отменени дела“ в РС - Пловдив.

По изложените съображения предлагам семинарите, провеждани с лектор от Административен и Окръжен съд, след консултации с ръководството на съответната по-горна инстанция, по покана на Районен съд - Пловдив, да бъдат заменени със:

- събрание на всички съдии от гражданско и брачно отделение на Районен съд - Пловдив и всички желаещи да присъстват съдии от въззивно гражданско отделение на Окръжен съд - Пловдив по въпроси, свързани с гражданската материя;

- събрание на всички съдии от наказателно отделение на Районен съд - Пловдив и всички желаещи да присъстват съдии от наказателно отделение на Окръжен съд - Пловдив по въпроси, свързани с наказателната материя;

- събрание на всички съдии от наказателно отделение на Районен съд - Пловдив и всички желаещи да присъстват съдии от Административен съд - Пловдив по въпроси, свързани с процеса по ЗАНН.

На тези събрания следва да бъдат обсъдени всички проблеми по приложение на материалния и процесуалния закон, възникнали в практиката и евентуално да се достигне до уеднаквяване на становищата по дадени въпроси. Безспорно решенията на тези общи събрания нямат силата на Тълкувателно решение или на становищата по приложение на правото, издавани от съответните колегии на ВКС. В този смисъл те няма как да бъдат обвързващи или да подменят свободното вътрешно убеждение на всеки съдия. Практическата полезност на тези събрания обаче ще се състои в това, че ще се даде гласност на съществуващите противоречия в практиката, ще бъдат изложени аргументи за и против дадено становище, като съдиите от всеки съд ще придобият практическата ориентация кое е преобладаващото становище сред колегите им, което косвено би довело до уеднаквяване на практиката и предвидимо правосъдие, което в крайна сметка е и качествено правосъдие.

След провеждане на общите събрания и приемане на необвързващи разрешения с мнозинство по всеки от поставените въпроси, за общите събрания следва да се изготвя протокол, съдържащ резюме на поставените въпроси, изказаните становища и приетите разрешения, който със съдействието на ръководството на по-горестоящия съд следва да бъде разпространен за запознаване на всички съдии от съответното отделение на двата съда.

Действително са налице практически затруднения пред осъществяване на предвижданата мярка, доколкото тя предполага съдействието на ръководството и съдиите от съответните горестоящи съдилища, но всъщност намирам, че тя е реално постижима в духа на подобрения диалог, взаимното уважение и сътрудничеството между съдилищата в град Пловдив.

Предлаганата идея има особена практическа ценност, ако се съобразят изложените по-горе данни, че между 18% и 29 % от обжалваните граждански дела биват връщани по причини, неподлежащи на индексирание, включително и поради ненадлежно администриране. За наказателните дела този процент е между 9 % и 11,5 %. При обсъждане на посочените събрания на причините, поради които горната инстанция счита, че делата не са надлежно администрирани и ги връща на районния съд, тези пропуски в дейността на районния съд могат да бъдат отстранени, което, от една страна, би довело до по-малък брой прекратени дела в горната инстанция, а от друга страна, би довело до по-бързо правосъдие.

В случаите, когато по гореизложеня ред не се достигне до уеднаквяване на практиката на местно ниво, предвиждам мотивирано да сезирам председателите на съответния Върховен съд за образуване на тълкувателни дела. Действително ЗСВ не предвижда възможност административните ръководители на съдилища извън върховните пряко да предизвикват образуването на тълкувателно дело, но практиката познава редица случаи, в които тълкувателни дела са били образувани по сигнал до председателите на ВКС и ВАС за противоречива местна практика от председателите на други съдилища.

В тази връзка, през 2022 г. в лично качество, като редови магистрат сезирах председателя на ВАС за налична противоречива практика на Административен съд - Пловдив по редица въпроси, свързани с процеса по ЗАНН, която съществено затруднява правораздаването от районните магистрати.

И понастоящем в РС - Пловдив продължава утвърдената практика да се провеждат събрания на съдиите от наказателно отделение за анализиране на отменените актове на съда и причините за това. Именно в това се състои и част от дейността ми, извършвана в РС - Пловдив, извън непосредственото правораздаване по наказателни дела, като всеки месец се запознавам с

отменените актове, постановени от районни съдии, анализирам причините за това и ги докладвам на посочените общи събрания на наказателно отделение.

За гражданско отделение, макар провеждането на подобни събрания да е предвидено във вътрешните правила, такива реално не се реализират.

Посочената практика в наказателно отделение е доказала своята ефективност, като чувствително намалява броя отменени актове на районната инстанция, поради което е необходимо тя да бъде реално приложена и в гражданско отделение.

Предвижданията ми обаче са тази положителна практика да бъде надградена, като на посочените събрания освен отменените актове се обсъждат и въпроси, свързани с:

- констатирана противоречива практика на отделни състави на Районен съд - Пловдив по еднотипни/масови дела и евентуално нейно преодоляване;
- както и констатиране и свеждане до знанието на всички състави на формула се преобладаваща и трайна практика отново по масови, еднотипни дела.

Както ще бъде изложено по-подробно в частта за съдебните помощници, проследяването на практиката на Районен съд – Пловдив и констатирането на противоречия и/или трайни тенденции в нея следва да бъде възложено на съдебен помощник.

На следващо място, отново с цел подобряване квалификацията на съдиите от Районен съд - Пловдив, следва да бъде създадена локална база данни, съдържаща в синтезиран и систематизиран вид практика на ВКС, Апелативен, Окръжен и Административен съд – Пловдив по дела, подсъдни на районен съд, до която да имат отдалечен достъп всички съдии, като повече подробности относно тази мярка отново ще бъдат изложени в частта за съдебните помощници.

В изпълнение на поставените стратегически цели за:

- подобряване на връзките и взаимодействието на РС - Пловдив с прокуратурата на РБ, адвокатурата и държавните и обществени организации;
 - засилване ролята на РС - Пловдив в общопревантивната дейност срещу извършване на общественоопасни деяния и защита правата на гражданите,
- предвиждам протоколите от събранията за констатиране противоречията в практиката на РС - Пловдив, за нейното евентуално уеднаквяване и за констатиране на трайна и устойчива практика на съставите

на РС - Пловдив, да бъдат публикувани на интернет страницата на съда, за да бъдат свободно достъпни за Прокуратурата, адвокатурата, наказващите органи и всеки заинтересован гражданин. По този начин:

- от една страна, ще се увеличи нивото на предвидимост у страните за евентуалните актове на съда, като дефиницията за качествено правосъдие включва две съставки – бързо и предвидимо правосъдие;

- реално чрез осигурения достъп до практиката на Районен съд - Пловдив и познаването на нейните особености ще се съдейства за по-ефективно упражняване на материалните и процесуалните права на гражданите;

- не на последно място, ще се съдейства за намаляване на натовареността на съдиите. Например, ако прокуратурата е запозната с преобладаващата или уеднаквена практика на съставите на Районен съд - Пловдив за изискванията към обвинителния акт по даден вид престъпления, това би намалило случаите на прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокуратурата за отстраняване на СПН. Абсолютно същото е важно и при предвидимост на критериите за редовност на исковата молба по даден масов вид дела, например за неравноправна клауза в потребителски договор. В този случай биха се намалили процесуалните усилия на съда и страните по оставяне на исковата молба без движение и отстраняване на нейните нередовности.

За тази нова функционалност – публикуване на съобщения за тенденции в практиката на РС - Пловдив на официалната интернет страница, следва предварително да бъдат уведомени засегнатите институции - Прокуратура, Адвокатски съвет, наказващи органи и др.

Не на последно място, все във връзка с подобряване на междуинституционалния диалог предвиждам, след консултации с ръководството на РП - Пловдив, да се създаде работна група с членове: съдия от наказателно отделение на РС - Пловдив и прокурори от РП - Пловдив, които да обсъждат възникнали затруднения във връзка с противоречиви произнасяния на състави на РС - Пловдив, които противоречия впоследствие да бъдат подлагани на обсъждане на събрание на наказателно отделение.

Все в преследване на същата цел предвиждам възможност за Адвокатски съвет и за наказващите органи по ЗАНН да сезират председателя на РС - Пловдив за констатирана от тях противоречива практика на състави на РС - Пловдив, която затруднява дейността им, като при преценка за

основателност и мотивираност на искането, същото да бъде представяно за обсъждане на събрание на съответната колегия.

В реализиране на гореизложените конкретни мерки, насочени към уеднаквяване на практиката в РС - Пловдив и на окръжно и апелативно ниво, ако бъде избран за административен ръководител на РС - Пловдив, виждам възможност за постигане на целите, заложи от законодателя в чл. 8 от ЗСВ: Органите на съдебната власт прилагат законите точно и еднакво спрямо всички лица и случаи, за които се отнасят.

За постигане целта за уеднаквяване на практиката и преодоляване на затруднения в правораздавателния процес предвиждам, като допълнителна мярка използване на Инспектората към висшия съдебен съвет и правомощията му в тази насока по чл. 54, ал.1 ЗСВ, както следва:

т.3. анализира и обобщава делата, които са приключени с влязъл в сила съдебен акт, както и приключените преписки и дела на прокурорите и следователите, като приема процедура за редовно отчитане и публикуване на резултатите от анализа и обобщението на приключените дела;

т.4. при противоречива съдебна практика, установена при осъществяване на дейността по т. 3, сигнализира компетентните органи за отправяне на искане за приемане на тълкувателни решения или тълкувателни постановления;

т.7. отправя сигнали, предложения и доклади до други държавни органи, включително до компетентните органи на съдебната власт.

В този смисъл при възникнали затруднения в дейността на РС - Пловдив би могло да се сигнализира Инспектората към ВСС, който от своя страна да предприеме действия в изпълнение на правомощията си по чл. 54, ал.1, т.3, т.4 и т.7 от ЗСВ.

9. МЕДИЙНА СТРАТЕГИЯ.

Медийната стратегия на РС - Пловдив понастоящем се регулира от приетите Вътрешни правила за взаимодействие с медиите, според които:

-на регулярна база се изготвят съобщения до медиите по различни информационни поводи: насрочване на открити заседания по обществено значими дела, обявяване на крайния акт по обществено значими дела, нови нормативни актове, които са свързани с работата на съда, технически нововъведения, които касаят упражняване процесуалните права на страните, статистическа информация и други:

-съобщенията до медиите се разпространяват по 4 равнопоставени информационни канала: публикации на интернет страницата на съда, по електронна поща на работещи със съда журналисти, по факс и телефон;

-освен по дела, разглеждани при закрити врата, е осигурен свободен достъп на журналисти до съдебната зала. Фотографи и оператори се допускат само в началото - за протоколни кадри и снимки, след което в залата остават само желаещите пишещи журналисти, които си водят бележки за извършените процесуални действия. Правенето на звукозаписи и видеозаписи от журналисти и оператори в съдебна зала по време на заседание е недопустимо.

Посочените правила държат сметка за необходимия баланс между:

- интереса на обществото да бъде осведомявано относно важни въпроси, свързани със съдебната система;

-необходимостта от безпрепятствено осъществяване на правомощията на съдебния състав и упражняване процесуалните права на страните, при зачитане базисното право на защита;

-забраната на чл. 32, ал.2 от Конституцията,

поради което следва да бъдат подкрепени, но след отстраняване на следните констатирани недостатъци:

Основният проблем, който забелязвам при информационния обмен с медиите, е неточността на отразяването на случилото се в съдебна зала. Като се започне от постановяването на „Решение“ по мярка за неотклонение от „магистратите“ от районен съд и се стигне до невярно и често напълно превратно отразяване на съдебните мотиви.

Причините за това неточно отразяване:

-от една страна, се дължат на създадената организация в Районен съд-Пловдив за публикуване на прессъобщения, които се изготвят от специалист „Информационни технологии“ към Районен съд - Пловдив, въз основа на данните по делото и законовите разпоредби. Основният проблем в създадената организация виждам в изготвянето на прессъобщението от лице, което не е юрист. Действително според вътрешните правила преди публикуването му съобщението се предоставя на съдията-докладчик/председател/зам.-председател/ на съда за внасяне на корекции. Предвид констатираната натовареност на съдиите в РС - Пловдив обаче, от тях не може да се очаква пълноценно изпълнение на задължението им за проверка на прессъобщението, което всъщност води до неефективност на

информационния обмен с медиите. Вторият основен недостатък намирам в предвиденото в Правилата прессъобщението да се разпространява по четири равностойни информационни потока – интернет страницата на съда, по имейл, по телефон или факс, като последните 3 информационни канала не съдържат гаранции, че прессъобщението ще достигне до широката общественост по начина, по който е разпратено от съда;

-от друга страна, се дължат на юридическата неподготвеност на отразяващите съдебното заседание журналисти, върху която обаче ръководството на районен съд не може да влияе.

За избягване на констатираните слабости, предвиждам следните промени в информационната стратегия на съда:

- прессъобщенията да се публикуват само и единствено на страницата на съда, като бъдат елиминирани останалите информационни канали, които не гарантират неизменност на съобщението, като медиите бъдат предварително предупредени, че цялата необходима информация за дейността на съда и/или за дела от обществен интерес може да бъде добита от страницата на съда (която е по единен образец за всички съдилища в страната) от таб „Пресцентър“;

-прессъобщенията да бъдат изготвяни от юрист (съдебен помощник), което ще гарантира юридическата им прецизност.

Следващият основен проблем, който виждам в медийната стратегия на съда, е относно вида на делата, за които се предоставя информация на обществеността. Преимуществено това са наказателни дела от общ характер или дела за мерки за неотклонение, за които вече е наличен медиен интерес. Изцяло пренебрегнати остават административните дела и гражданските дела.

По изложените съображения предвиждам във вътрешните правила да се приеме дефиниция на „дела от обществен интерес“, за които да се предоставя информация чрез прессъобщения на страницата на съда. Условно в „делата от обществен интерес“ следва да се включват три групи дела:

1/ Дела, по които вече е възникнал медиен интерес и са получили широко отразяване в средствата за масово осведомяване;

2/ Дела, решенията по които биха могли да спомогнат за засилване на „общопревантивния“ ефект на правораздавателната дейност срещу извършване на обществено неприемливи деяния. Като примери биха могли да се посочат:

- решения по ЗАНН, с които се потвърждават наказателни постановления за нарушения, при които се наблюдава ръст или са особено обществено нетърпими – автомобилни гонки, дрифт и др.;

-решения по ЗООРПСМ;

-решения за потвърден електронен фиш за управление с превишена скорост на възлов пътен участък и други;

3/ Дела, които са от значение за упражняване правата на гражданите, например:

- решение, с което се прогласява за нищожна или се оставя без уважение искане за прогласяване на нищожност на клауза в потребителски договор по масови дела;

-решения, с които се променя утвърдена практика в районния съд по масови дела- ЕВН, ВИК, потребителски кредити;

-решения по граждански казуси, по които до този момент няма утвърдена практика в районния съд;

-решения, с които се отменя електронен фиш или НП, доколкото е счетено, че пътен знак В26 е незаконно поставен и не въвежда валидно ограничение на скоростта на даден възлов пътен участък и др.

Преценката, че делото е от обществен интерес, следва да се прави съобразно приетите критерии от съдията-докладчик на етап от производството, на който според съдията обосновано може да възникне обществен интерес към производството – например при искания за задържане под стража по реда на чл. 64 НПК обществеността следва да бъде уведомена, както за датата на провеждане на откритото заседание, така и за постановения акт по същество. За постановени решения по ГПК и ЗАНН обаче е напълно достатъчно прессъобщението да съдържа синтезирано съдържание на крайния съдебен акт и решаващите мотиви на съда.

Чисто технологично преценката на съдията-докладчик следва да се обективира чрез поставяне на съответната задача чрез ЕИСС до съдебния помощник, специализиран за осъществяване комуникацията на съда с медиите.

В зависимост от естеството на съобщавания акт, следва да се определя и времето на неговото съобщаване до медиите:

- при актове, които се обявяват в самото открито съдебно заседание: присъда, протоколно определение по мярка за неотклонение, решение по ЗООРПСМ – прессъобщението по необходимост следва да се

прави веднага след обявяване на акта, с отбелязване, че актът не е влезнал в сила. След неговото окончателно стабилизиране следва да се прави ново съобщение, с което обществеността следва да бъде уведомена за окончателната му съдба – необжалван, потвърден, изменен, отменен.

- при актове, които се постановяват в по-късен момент: решения по граждански дела, решения по ЗАНН и др., прессъобщения следва да се правят след влизане в сила на акта.

Нормативната основа за увеличения обем от информация, която да се предоставя на обществеността относно делата, разглеждани в РС - Пловдив и постановените по тях актове, както и за преследваните от мен цели, ако ми бъде гласувано доверие от СК на ВСС, по утвърждаване ролята на съда в общопревантивното въздействие и защита правата на гражданите, се съдържа в чл. 5 от ЗСВ:

-ал.1: Гражданите и юридическите лица имат право на информация за работата на съдебната власт.

-ал.3: Органите на съдебната власт осъществяват взаимодействие с органите на законодателната и изпълнителната власт за всестранна и пълна защита правата на гражданите и юридическите лица и реализиране на наказателната политика на държавата.

Следва да се отбележи и че на територията на Апелативен район – Пловдив от години се разработва единна медийна стратегия, в изпълнение на която към окръжните съдилища е разкрит щат за пресаташе, като идеята е то да е отговорно за съобщенията до медиите не само за делата, подсъдни на съответния окръжен съд, но и за дела от обществен интерес, разгледани от районните съдилища в района на окръжния съд.

Предвид предвижданията за чувствително завишен обем прессъобщения за дела от обществен интерес, които да се публикуват на страницата на Районен съд - Пловдив, всички те обективно няма как да бъдат възложени на пресаташето на Окръжен съд - Пловдив, поради което, както се обоснова по-горе, те следва да бъдат изготвяни от съдебен помощник.

В изпълнение на разработваната единна медийна стратегия за Апелативен район – Пловдив обаче, за делата, които представляват медиен интерес, следва да се предоставя информация и на пресаташето на Окръжен съд - Пловдив, за да има то възможност, при преценка за необходимост от това, за разпространението им чрез информационните канали, приложими според вътрешните правила на Окръжен съд.

10. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА СЪДЕБНИТЕ ПОМОЩНИЦИ.

Дейността на съдебните помощници в РС - Пловдив се регулира формално от приетите Вътрешни правила за организацията и работата на съдебните помощници в Районен съд – Пловдив, изготвени от съдебния администратор, утвърдени от председателя на Районен съд - Пловдив.

В правилата подробно са регламентирани условията за заемане на длъжността съдебен помощник, задълженията, отговорността и отчетността на дейността на съдебния помощник.

На непосредствената организация на работата на съдебните помощници са посветени чл. 10 и чл. 11 от вътрешните правила, според които:

Чл. 10: „Непосредственото възлагане на задачи на съдебните помощници става чрез писмено или устно разпореждане на Председателя, Заместник – Председателите или съдиите, след съгласуване със съответния Заместник – Председател на отделението, в което са разпределени помощниците.“

Чл. 11: „При възлагане на задачи на съдебните помощници следва да се отчита текущата им натовареност с оглед възможността за спазване на качествени критерии в работата им.“

Видно е, че посочените правила са безкрайно общи, като в тях липсва каквато и да било конкретика относно:

- типа дела, които могат да се възлагат на съдебните помощници;
- броя дела, които всеки съдия може да им възлага за проучване и изготвяне на проект за акт;
- непосредствения ред, по който съдиите могат да възлагат дела на съдебните помощници и сроковете, в които могат да очакват изготвяне на проекти за актове.

Реалният резултат, до който се достига, е липса на еднакъв и ефективен достъп до съдебните помощници за всички съдии, като:

- в районния съд са налице състави, които никога не са ползвали съдебни помощници;
- точно обратното, налице са състави, чиито дела преимуществено се изписват от помощниците;

- липсва реална отчетност за дейността на съдебните помощници, доколкото дори и да са изготвяни справки за броя написани дела от всеки

помощник и броя възложени дела от всеки съдия, подобни справки не са предоставяни на общото събрание за запознаване.

Предвид констатираните недостатъци, предвиждам приемане на нови Правила за организация на съдебните помощници, в които да залегнат следните положения:

- предвиждане, че 1 съдебен помощник ще отговаря за изготвяне на прессъобщения на съда, съгласно вече разискваната медийна стратегия;
- предвиждане, че един съдебен помощник за гражданско отделение и един съдебен помощник за наказателно отделение ще отговарят за синтезиране и обобщаване на съдебната практика и изготвяне на локална база данни със същата, както следва:

- o проследяване практиката на Районен съд - Пловдив (ежедневно постановявани съдебни актове) и обобщаване на тенденциите в нея: утвърждаване на последователна или на противоречива съдебна практика по масови дела или по еднотипни казуси;

- o проследяване практиката на Окръжен съд - Пловдив, Административен съд - Пловдив и Апелативен съд - Пловдив по контрол върху актовете на районен съд; извличане и синтезиране на дадените отговори по правни въпроси и проблеми; синтезиране на решаващите мотиви за отмяна на актове на Районен съд - Пловдив;

- o проследяване на цялата актуална практика на ВКС по дела, подсъдни на районен съд; извличане и синтезиране на дадените отговори по правни въпроси и проблеми в решенията на касационната инстанция.

- o нанасяне на извлечената, синтезирана и обобщена информация в табличен вид в google tables в google drive по членове от съответния закон и предоставяне на всички съдии на отдалечен достъп до посочената база данни;

- след консултации с общото събрание по реда на чл. 79, ал.2, т.10 от ЗСВ, приемане на единни правила относно: вида дела, които могат да бъдат възлагани на съдебните помощници и броя дела, които може да възлага всеки съдия на месец. Относно вида дела, които могат да се възлагат на съдебни помощници за изготвяне на проекти на актове, следва да се отбележи, че с оглед гарантиране в максимална степен ефективния достъп на гражданите до качествено правосъдие, същите могат да бъдат само такива със сравнително ниска фактическа и правна сложност, но за сметка на това многобройни като постъпления и/или такива, по които е налице трайно утвърдена съдебна практика или на касационната инстанция, или на

въззивната инстанция, ако не подлежат на касационен контрол. Като примери за такива дела могат да се посочат: делата, разглеждани от наказателни съдии в дежурството по разпореждания (одобрения по реда на чл. 161 и чл. 164 НПК, разрешения за предоставяне на трафични данни по 159а НПК и др.); делата, разглеждани в дежурна стая от граждански съдии; заповедни производства на масови заявители; електронни фишове за нарушения на режима на скоростта; искове по чл. 422 ГПК на масови заявители и др. Относно броят дела, които всеки съдия може да възлага, същият следва стриктно да се спазва, като е напълно недопустимо всички дела на определени състави да се изписват от съдебните помощници, както е понастоящем. Възлагане на по-голям брой дела на съдебните помощници от определената норма следва да е допустимо само по изключение, по разпореждане на председателя на съда, но след проведено изслушване на общото събрание на съответната колегия в случай на констатирана прекомерна натовареност на даден състав по обективни причини: продължително заболяване, разпределяне на голям брой дела с висока фактическа и правна сложност за кратък времеви интервал, участие на съдията в работни групи по изменение на законодателството и др.;

- изготвяне на периодични отчети за дейността на съдебните помощници: брой написани дела, брой възложени дела от всеки съдия и предоставяне на тези отчети на общото събрание.

Нормативна опора за посочените функции, които да изпълняват съдебните помощници откривам в чл. 248а ЗСВ, според който: *Съдебните помощници подпомагат съдиите, административните ръководители и заместниците им в тяхната работа, като:*

- 1. изготвят проекти на съдебни актове;*
- 2. проучват, анализират и обобщават съдебната практика и становищата в правната доктрина и правят сравнително-правни проучвания по определен въпрос, възложен от съдия, административния ръководител или от негов заместник;*
- 3. изготвят становища по писма и сигнали по правни въпроси, постъпили в съда;*
- 4. подпомагат административните ръководители и председателите на отделения при образуване на делата;*
- 5. изпълняват други възложени от административните ръководители и техните заместници дейности.*

11. ПРАВИЛА ЗА СЪБИРАНЕ НА СЪДЕБНИ ВЗЕМАНИЯ.

Относно вземания, за които страните биват осъждани в полза на бюджета на съдебната власт:

-глоби, налагани във връзка с правомощията на съда като орган по ръководство и контрол;

-глоби, налагани като санкция по различни закони – НК, УБДХ, ЗАНН и др.,

-разноски, държавни такси и др.,

за Районен съд - Пловдив важат Правила за събиране на съдебни вземания, които са общи за целия апелативен район.

Съгласно чл. 7 от Правилата, във връзка с препоръките, отправени от ВСС към административните ръководители на съдилищата (чл. 2, ал.1 от Споразумение за сътрудничество за принудително събиране вземанията на органите на съдебната власт от 09.07.2018 г.), издадените за тези вземания изпълнителни листове се изпращат за събиране на ЧСИ, който е дал съгласие да участва в изпълнение на споразумението.

Реално установената практика в РС - Пловдив към края на анализирания период, обаче е следната:

-след измененията в ЗСВ през 2016 г., всички изпълнителни листове за събиране на нововъзникнали съдебни вземания се изпращат на Служба „ДСИ“ при Районен съд – Пловдив, когато длъжниците са с местожителство в района на действие на съда;

-изисканите и върнати от ТД на НАП от цялата страна изпълнителни листове за стари вземания, които не са попаднали под общия режим на погасителната давност, се изпращат на частни съдебни изпълнители.

Таблица 36. Дейност на служба ДСИ в РС Пловдив.

	Общ брой постъпили изпълнителни дела при ДСИ за годината	Общ брой свършени изпълнителни дела при ДСИ за годината, включително и поради прекратяване на изпълнителното	Общ брой приключени изпълнителни дела през годината поради събиране на вземането	Останали висящи дела за периода

		дело по различни причини		
2018	2 503	1 888	1 127 дела	8 466
2019	1 835	2 045	1 106 дела	8 152
2020	1 641	1 479	840 дела	8 308
2021	1 914	3 344	1001 дела	6 878
2022	1 713	1 692	1 215 дела	6 857

Таблица 37. Натовареност на ДСИ в РС Пловдив.

	Брой съдебни изпълнители по щат	Среден брой постъпили дела на съдебен изпълнител на месец	Среден брой свършени изпълнителни дела на съдебен изпълнител на месец	Обща сума на събраните вземания
2018	8	26	20	1 441 011 лв.
2019	8	19	21	1 477 152,3 лв
2020	8	17	15	1 095 594 лв.
2021	8	20	35	1 111 478 лв.
2022	8	18	18	1 263 538,35 лв.

В служба „Държавен съдебен изпълнител“ има създадена добра организация на работата. Забелязва се тенденция към увеличаване ефективността в приключване на делата и събираемостта на вземанията. Тук абсолютният размер на събраните суми не е меродавен критерий, доколкото зависи не само от дейността на съдебните изпълнители, но и от размера на възложените за събиране вземания.

За петгодишния период броят на постъпилите дела на годишна база е близък до броя на свършените през годината, както и са близки показателите „среден брой постъпили дела“ на съдебен изпълнител за месец и „брой свършени дела“ средно на месец за съдебен изпълнител, като от особено значение е съотношението на броя приключени дела поради събиране на цялото вземане към общия брой постъпили дела за годината, като за периода 2018-2021 г., броят на приключените дела поради събиране на цялото вземане

е около 1/2 от броя на постъпилите дела през годината, а през 2022 г. ефективността е увеличена и съотношението е 2/3.

Налице е устойчива тенденция за намаляване броя на останалите висящи изпълнителни дела в края на календарната година.

От гореизложеното могат да се направят два генерални извода:

-относително високият брой останали висящи дела в края на всяка календарна година се дължи не на пороци в актуалната организация на службата, а на натрупвания от минал период (преди 2018 г.);

-служба „ДСИ“ разполага с необходимия кадрови и организационен капацитет, за да продължи практиката ИЛ за нововъзникнали вземания на съдебната власт да се изпращат на служба „ДСИ“.

Тази мярка получава подкрепа въпреки сключеното споразумение между ВСС и Камарата на ЧСИ, поради 3 основни съображения:

-по този начин се създава заетост за службата „ДСИ“, която е предвидена в ЗСВ като интегрална част от районните съдилища, доколкото е ноторно известно, че частноправните субекти предпочитат удовлетворяване на вземанията си чрез ЧСИ, поради правомощията им по чл. 18 ЗЧСИ, с каквито ДСИ не разполагат;

- посоченото е в интерес на гражданите, останали задължени към бюджета на съдебната власт, доколкото съгласно чл. 53, ал.2 от Тарифата за таксите, събирани по ГПК, пропорционална такса върху събрания размер не се дължи, ако длъжникът погаси вземането си в срока за доброволно изпълнение, докато според т.26 от Тарифата към ЗЧСИ, такава такса винаги се дължи;

-събраните такси по изпълнението от ДСИ: за образуване на изпълнително производство, за извършване на справки, за предприемане на изпълнителни действия, както и пропорционалната такса за събиране на вземането – постъпват в бюджета на съдебната власт.

Същевременно, от гореизложените данни в таблична форма е видно, че служба „ДСИ“ функционира оптимално при определена средна натовареност на ДСИ, като например за 2022 г. при среден брой постъпили дела на месец на съдебен изпълнител – 18, също толкова дела са приключени.

Поради изложеното, като стратегическа цел за дейността на Служба ДСИ предвиждам по реда на чл. 79, ал.2, т.10 ЗСВ, вр. чл. 79, ал.1, изр. посл. от ЗСВ след съобразяване становището на самите ДСИ и на общото събрание на съда. определяне на средна норма на оптимална натовареност на ДСИ

на месец, например 18 новопостъпили дела средно на месец, както е било за 2022 г.

След това действителната натовареност на всеки ДСИ следва да се следи на тримесечна база, като до достигане на определената средна норма на натовареност всички ИЛ за нововъзникнали вземания в полза на съдебната власт се изпращат на ДСИ. При евентуално надвишаване на средната норма на натовареност ИЛ, с които би се надхвърлила нормата, следва да се изпращат на ЧСИ.

С реализирането на тази стратегическа цел, ще се постигнат три основни резултата:

-използване на предимствата от изпращане на делата на ДСИ, очертани по-горе;

-гарантиране, че при запазване на числеността на щата не би се достигнало до прекомерно натоварване и неефективност в работата на ДСИ;

-изпълнение на препоръките на ВСС, съгласно сключеното споразумение с Камарата на ЧСИ, изпълнителните листове за нововъзникнали вземания да се изпращат на ЧСИ.

От съществено значение за организацията на дейността в Районен съд - Пловдив са чл. 5 и чл. 6 от Правилата за събиране на съдебни вземания, съобразно които:

чл. 5: *„По разпореждане на съдията докладчик на задълженото лице се изпраща уведомление /Приложение № 2/, с което същото се приканва да заплати всички задължения /описани съобразно списъка за присъдените съдебни вземания, с посочване на банковата сметка на всеки съд/, в 7 - дневен срок от връчването, с указания да представи доказателства за извършеното плащане в деловодството на първоинстанционния съд, който е изпратил поканата, в същия срок, както и, че при непредставяне на такива доказателства, ще бъде издаде изпълнителен лист и ще бъде започнато изпълнително производство, което ще доведе до допълнителни разноски.“*

чл. 6: *„След изтичане на срока по т.5 по разпореждане на съдията докладчик по делото в първоинстанционния съд, се издава един общ изпълнителен лист за СВ, в който се записва всяко осъждане, съобразно неговото съдържание.“*

В утвърдения образец на Уведомлението /Приложение № 2 към Правилата/ е посочено, че правното основание за издаването му е чл. 182, ал.2 ДОПК. Същевременно, в чл. 182, ал.2 ДОПК липсва правно задължение за органа, установил вземането, да кани длъжника да изпълни доброволно задължението си, преди да пристъпи към принудително изпълнение, а е предвидена само такава правна „възможност“, видно от употребения термин „може“.

В цитираното вече Споразумение между ВСС и Камарата на ЧСИ също липсва предвидено задължение за ОСВ да уведомяват предварително длъжника с нарочно уведомление преди да издадат ИЛ.

От друга страна, нито в ГПК, нито в ЗЧСИ е предвидено задължение за кредитора лично да изпраща покана за доброволно изпълнение, преди да изпрати ИЛ за изпълнение на ЧСИ или ДСИ.

По-същественото обаче е, че според действащата нормативна уредба, изпратеното от съда уведомление по чл. 182 ДОПК не освобождава нито ЧСИ, нито ДСИ от задължението да изпратят ПДИ в рамките на образуваното пред тях изпълнително производство. Това е особено важно за дейността на ДСИ, доколкото, както вече се спомена, съгласно чл. 53, ал.2 от Тарифата за таксите, които се събират по ГПК, длъжникът не дължи пропорционална такса, ако изпълни в срока за доброволно изпълнение след изпратената покана в рамките на изпълнителното производство.

От гореизложения преглед на релевантната нормативна база и предвид трайно установената практика в РС - Пловдив ИЛ за нововъзникнали вземания да се изпращат за изпълнение на ДСИ (която практика по-горе бе подкрепена) се налагат следните три извода:

-за РС - Пловдив липсва законово задължение да изпраща Уведомление по Приложение № 2, преди да издаде ИЛ срещу длъжника;

-изпращането на това Уведомление обслужва интересите на длъжниците, доколкото им дава допълнителна възможност за доброволно изпълнение преди срещу тях да се инициира изпълнително производство;

-практическите измерения на тази допълнителна възможност за длъжниците възлиза на спестени 25 лв. (20 лв. за образуване на изпълнително дело, 5 лв. за служебно издаден изпълнителен лист).

Същевременно, изпращането на посоченото Уведомление е свързано с разход на неоправдан времеви и човешки ресурс, който е непосилен за Районен съд - Пловдив. предвид констатираната по-горе натовареност във

всички отделения на същия. По-конкретно: необходимо е издаване на разпореждане на съдията-докладчик, изготвяне на съобщението от съответния съдебен служител, връчването му от съдебен призовкар, като в случай на неуспешно първо връчване целият кръг от действия се повтаря наново.

Същевременно при запознаване с дейността по връчване на уведомленията в различните състави се забелязват две противоречиви тенденции:

-някои съдии стъпват на липсата на законово задължение за връчване на посоченото уведомление, като се отнасят чисто формално към тази дейност, разпореждайки издаването на ИЛ дори при нередовно връчено уведомление, като по този начин целта на изпращане на уведомленията реално не се постига;

-други съдии полагат чрезмерни усилия за връчване на посоченото уведомление, като в отделни случаи се достига до 7-8 посещения на адреса от съдебния призовкар, като по този начин разхода на времеви и човешки ресурс е изцяло неоправдан, предвид липсата на реални правни последици, които законът да свързва с връчването на посоченото уведомление.

По изложените съображения, предвиждам изпращането на Уведомлението по чл. 182 ДОПК да отпадне от дейността на Районен съд - Пловдив при събиране на вземанията в полза на бюджета на съдебната власт.

За постигане баланс между ефективността на дейността на съда и защита правата на длъжниците, предвиждам изпращането на Уведомление по чл. 182 ДОПК да бъде заменено с уведомяване на страните в последното открито съдебно заседание по всяко дело, удостоверено в съдебния протокол, че ако след постановяване на съдебния акт бъдат осъдени да заплатят суми в полза на бюджета на съдебната власт:

-им се предоставя 14-дневен срок след влизане в сила на съдебния акт да заплатят посочените суми;

-сметката на съда, по която трябва да стане плащането;

-предупреждението, че при липса на доброволно плащане в предоставения срок, срещу тях ще бъде издаден ИЛ и започнато изпълнително производство, което е свързано с допълнителни разноски за тях, като техният възможен минимален размер възлиза на 25 лева, при разпределяне на делото на ДСИ.

Предложеният вариант:

-от една страна, кореспондира на реално установената практика в РС - Пловдив, която до този момент се прилага само по НОХД, приключващи със споразумение,

-а от друга страна, държи сметка за принципа за процесуална добросъвестност, изискващ упражняването на процесуални права да е съпроводено с изпълнение на съответни задължения, каквито са следене от страните за датата на влизане в сила на съдебния акт, постановен спрямо тях, неговото съдържание и заплащане на сумите, за които са осъдени в полза на бюджета на съдебната власт.

При спазване на заявената по-горе стратегическа цел за укрепване на междуинституционалните връзки и взаимодействието между Апелативен, Окръжен и Районен съд – Пловдив и доколкото за територията на Апелативния район важат общи правила (които, както вече се спомена по-горе, реално не се спазват) предвиждам преди предприемане на едностранни действия от страна на Районен съд – Пловдив по преустановяване изпращането на Уведомленията по чл. 182 ДОПК, да се проведат консултации с останалите административни ръководители в насока намиране на общо разрешение, което да кореспондира на степента на натовареност на съдиите и съдебните служители в РС - Пловдив.

12. ЕЛЕКТРОНЕН ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ МЕЖДУ СЪДА И СТРАНИТЕ.

Понастоящем той се регулира от приетите Вътрешни правила за изпращане на съобщения и призовки чрез електронен пощенски адрес. Впечатление от тях правят:

Чл.11: *„Извършването на други процесуални действия по електронен път, освен връчване на съобщения и призовки, са недопустими.“*

Чл.12.: *„Електронни изявления от страните по дела не се приемат и ще се считат за неприети.“*

Пак според вътрешните правила, изявления в електронен вид, постъпили на имейл адреса на съда, извън ЕПЕП, квалифицираната услуга за електронна препоръчана поща или системата за сигурно електронно връчване (например молба за отлагане на делото), не се администрират по делата, считат се за неполучени и не се докладват на съдебния състав.

Пак според вътрешните правила е забранено изпращането на страните (включително и на адвокати) на материали по делото в електронен вариант

(протоколи от съдебно заседание, постъпили заключения на експертизи) на лични имейл адреси, невключени в системата за сигурно електронно връчване.

Така създадената организация, макар и насочена към максимална сигурност на връчването и защита на личните данни, е твърде консервативна и създава ограничения пред бързия и ефективен обмен на информация, при прокламирана цел на държавата за въвеждане на електронно правосъдие в страната.

Освен това, така създадената вътрешна организация на работата влиза в противоречие с актуалните редакции на ГПК и НПК, в които:

-изрично е предвидена възможност страните да извършват правно валидни и обвързващи електронни изявления, ако са подписани с квалифициран електронен подпис, например: чл. 55, 75, 79, 82, 87, 99, 149 от НПК, както и чл. 38а ГПК;

-изрично е предвидена възможност призовки, съобщения и книжа по делото да се връчват на електронен адрес (имейл), който не е част от ЕПЕП, квалифицираната услуга за електронна препоръчана поща или системата за сигурно електронно връчване.

Не на последно място, създадената организация електронни изявления на страните, за които е счетено, че не отговарят на вътрешните правила, да не се администрират по делата и да не се докладват на състава, е водила до отмяна на актове на районния съд от въззивната инстанция. Като примери могат да се посочат:

- прекратено НЧХД поради неявяване на частния тъжител при подадена от него молба по имейл, която не е надлежно администрирана от електронната регистратура или

- обезсилена заповед по чл. 410 ГПК, поради неприявяване на иск в срока по 415 ГПК, при положение, че ищецът е уведомил съда за подадения иск чрез молба по имейл, която не е администрирана от електронната регистратура, поради несъответствието ѝ с вътрешните правила.

По изложените съображения предвиждам с цел:

-повишаване ефективността и бързината в информационния обмен между съда и страните;

-утвърждаване на принципите на електронното правосъдие;

-улесняване и подпомагане достъпа до правосъдие на страните, които са от други населени места, и по различни причини не разполагат с отдалечен електронен достъп до делото чрез ЕИСС,

промени в съществуващите вътрешни правила, като:

-в съответствие с актуалните разпоредби на ГПК и НПК се допусне страните да правят електронни изявления (подаване на молби, жалби и др.) по електронен път, ако са подписани с квалифициран електронен подпис;

-всички електронни изявления, които не са подписани с квалифициран електронен подпис и са получени от среда, различна от ЕПЕП, квалифицираната услуга за електронна препоръчана поща или системата за сигурно електронно връчване, да бъдат своевременно администрирани и докладвани на съдебните състави, като преценката за тяхната валидност и обвързваща сила бъде оставена на решаващия състав за всеки конкретен случай;

-се допусне връчването на книжа (включително и протоколи от проведени съдебни заседания и други материали, сканирани в електронен образ), съобщения и призовки на посочени от страните електронни адреси включително и извън ЕПЕП, квалифицираната услуга за електронна препоръчана поща или системата за сигурно електронно връчване, като връчването бъде удостоверявано по реда на чл. 38, ал.3 ГПК, респективно чл. 41, ал.2 НПК. Изпращането на книжата по електронен път следва да се извършва от деловодителя на състава, като във вътрешните правила изрично се посочи, че връчването на книжа по електронен път (протоколи, актове на съда, заключения на експертизи) е алтернатива на получаването на хартиен препис от същите, а не кумулативна възможност, за да се избегне удвояване работата на съответния съдебен служител.

13. СГРАДЕН ФОНД, ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ, ПАРКИНГ.

13.1.СГРАДА.

Районен съд - Пловдив се помещава в сградата на Съдебна палата гр. Пловдив, находяща се на бул. „Шести септември“ № 167. В същата съдебна палата се помещават и Апелативен съд – Пловдив и Окръжен съд – Пловдив.

Стопанисването на сградата на съдебната палата е предоставено от ВСС на председателя на Окръжен съд - Пловдив, поради което

административният ръководител на районен съд принципно разполага с ограничени правомощия по отношение на сградния фонд, като възможностите за въздействие върху него са по линия на възобновения диалог с председателите на останалите съдилища и в частност със стопанина на съдебната палата.

Съжителстването на три съдилища в една сграда неминуемо е свързано с неудобства за съдии и служители поради липсата на достатъчно помещения за кабинети, съдебни зали, деловодства и др. за осъществяване на нормална правораздавателна дейност.

Съдиите в Районен съд-Пловдив работят по трима в кабинет, съдебните деловодители в деловодства от 3 до 6 служители, а съдебните секретари в кабинети до 8-10 служители.

За преодоляване на посочения пространствен дефицит предвиждам три основни мерки:

- подобряване на диалога между ръководствата на трите съдилища с оглед отстъпване на доброволни начала, при налична възможност за това, на помещения, които до сега са използвани от Окръжен и Апелативен съд – Пловдив на Районен съд – Пловдив;

- с оглед най-актуалната практика на дисциплинарните състави на ВСС, че за съдиите не съществува задължение да присъстват през целия работен ден в съдебната палата, следва да се насърчи, при налично желание у магистратите, изписването на съдебните актове в домашни условия чрез оказване на активно техническо съдействие за инсталиране на личните преносими компютри на съдиите на отдалечен достъп до ЕИСС посредством предоставена от ВСС VPN връзка;

- застъпвам мярката, устойчиво предлагана в концепциите на няколко предходни председатели на Районен съд Пловдив, а именно ремонт и преустройство на съществуващата (огромна по размери и поради това изцяло нефункционална, неремонтирана и с лоша акустика и чуваемост) зала № 13 (предходна зала № 6 на Окръжен съд), към момента предоставена за използване от РС - Пловдив, чрез нейното преграждане (съобразно техническите спецификации и носимостта на конструкцията) и обособяване от нея на по-малки помещения, които да бъдат използвани за съдебни зали, деловодства и/или кабинети за служители. В тази връзка, от предходния председател на РС - Пловдив е сезирана Комисия „Управление на собствеността“ към Висшия съдебен съвет.

Към момента правораздавателната дейност в РС - Пловдив се осъществява в 13 пълноценни зали и две помощни зали (зала за разпити, използвана от наказателно отделение и дежурна стая, използвана от гражданско и брачно отделение). Размерите на двете помощни зали и техните конструктивни особености (залата за разпити не разполага с прозорци) не позволяват провеждане на същински открити заседания в тях.

Откритите съдебни заседания на наказателно отделение се провеждат в следните зали: Зала № 1, зала №2, Зала № 3, Зала № 10, Зала № 11 и зала № 12. Две от залите разполагат с видеодисплей за провеждане на разпит чрез видеоконференция. От наказателно отделение се използват още зала № 7 за дежурство по мерки и зала № 9 за дежурство по бързи производства. Залата е на разположение на състава за насрочване на дела по график през целия заседателен ден.

От гражданско и брачно отделение се използват зали № 4, №5, №6 и №8, като съдиите разполагат за насрочване на открити заседания с по половин заседателен ден по график (до обедната почивка или след обедната почивка).

Поради описаните по-горе особености на зала № 13, тя е нефункционална за провеждане на открити заседания, поради което се използва по изключение от всички отделения, ако нормалното провеждане на откритите заседания не може да бъде пространствено обезпечено с останалите зали. Предвид изложеното по-горе, че заседателните дни във всички отделения са по график, до използване на зала № 13 реално се достига при необходимост от насрочване на извънредни заседания извън графика на съответния състав.

На всички зали, без зала № 13, през последния управленски мандат е извършен основен ремонт, като техническото им състояние следва да бъде високо оценено, като се постави за цел неговото запазване и периодично осъвременяване. Необходимост от спешни и неотложни ремонти не се констатира за зали № 1-12.

Абсолютно същото е важно и относно кабинетите на съдии и служители (с уговорката за големия брой лица, които са принудени да работят в една стая, поради обективния недостиг на помещения).

Всъщност техническото обезпечаване на дейността на съда откъм ремонт и модернизиране на сграден фонд и подобряване на социално-битовите условия за работа (съдебни зали, кабинети, коридори, тоалетни, фойайета) е едно от безспорните достижения на предходния управленски

мандат, което следва да бъде оценено по достойнство и да бъдат положени усилия само за надграждане на постигнатите в тази насока резултати.

Към настоящия момент при налични само 12 пълноценни заседателни зали провеждането на открити заседания съобразно изготвян месечен график е безалтернативно. След предвижданата реконструкция на зала № 13 обаче и обособяването от нея на една или повече по-малки и функционални съдебни зали, е мислимо да се постави за обсъждане на събранията на съдиите от съответните отделения дали да се премине към организация, при която всеки състав разполага с фиксиран заседателен ден, например всяка сряда, подобно на практиката в други големи съдилища - Софийски районен съд. Безспорно предимство на подобен подход е създаваната предвидимост на служебната ангажираност, както на съдии, така и на страните. Като недостатък на този вариант би могло да се разглежда вероятността от възникване на напрежение и противопоставяне в колектива във връзка с точното разпределение на заседателните дни.

В т. 6.5 вече се посочи, че дори след осъществяване на предвижданите промени в организацията, дежурството по мерки (М) би останало относително тежко, доколкото дежурните по мерки ще разглеждат всички производства по чл. 64 и 65 от НПК, обжалвания на задържане до 72 часа, производства по УБДХ и ЗООРПСМ, производства по чл. 89 от НК, производства по чл. 70 НПК. В този смисъл, при успешна реконструкция на зала № 13 и обособяване от нея на няколко по-малки зали, следва да се предложи на съдиите от наказателно отделение за обсъждане въпроса за разделянето на това дежурство на две отделни дежурства:

-М1, обхващащо производствата, които се разглеждат в деня на насрочването им- чл. 64 НПК, производства по УБДХ и ЗООРПСМ;

-М2, обхващащо производства, които се насрочват в ден предхождащ разглеждането им в открито заседание- чл. 65 НПК, обжалвания на задържане до 72 часа, производства по чл. 89 от НК, производства по чл. 70 НПК.

Предимство на този вариант е, че при него отделните дежурства ще са относително равнопоставени по тежест. Недостатък е, че наказателните съдии ще следва да дават по 5, вместо по 4 еднодневни дежурства на месец.

13.2.ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ.

Съдиите и съдебните служители в трите отделения разполагат с необходимия брой компютърни конфигурации – компютри, монитори, непрекъсваеми токозахранващи устройства APC BACK-UPS 850VA, скенери, мултифункционални устройства, принтери, видеодисплеи за информационни табла, лицензирани програмни продукти.

В районния съд е създадена практика, в рамките на отпускания бюджет, същите да бъдат надлежно осъвременявани, така че правораздавателният процес да не бъде затрудняван по технически причини.

Осигурената от предходното ръководство техническа безопасност следва да бъде високо оценена и усилията в тази насока да бъдат подкрепени и продължени.

В тази връзка следва да бъдат отбелязани и разположените в коридорите, пред деловодствата на районен съд таблети, до които чрез получаване на код от деловодството от състава, страните могат да достъпват цялата електронна папка на делото, която съдържа систематизирано абсолютно всички материали, налични в хартиените томове. Посочената мярка е от естество значително да улесни работата на съдебните деловодители по предоставяне на информация и справки по дела. Същата, обаче не се прилага в достатъчна степен по причини, които следва да бъдат качествени като субективни, относими към страните по делата. Поради изложеното предвиждам разширяване на разяснителната и насърчителна кампания за възможността за достъп до електронните папки на делата, която е надлежно технически обезпечена в Районен съд Пловдив чрез посочените таблети.

За допълнително улесняване работата на съдии и служители предвиждам внедряване на разработения по проект на ВСС програмен продукт voice to text:

- задължително в съдебните зали при открити съдебни заседания;
- при желание на личните преносими компютри на магистратите, използващи отдалечен достъп до ЕИСС и изписващи дела в домашни условия;

- на служебните компютри на съдиите в кабинети, в които е създадена самоорганизация на работата, така че използването на програмния продукт от един от съдиите да не възпрепятства работата на останалите.

Внедряването на програмния продукт в открити съдебни заседания, разбира се е предпоставено от довършването и на втория модул от същия, доколкото към момента на официалното представяне на продукта бе завършен само модула за изготвяне на съдебни актове.

От 2020 г. в РС - Пловдив е внедрена ЕИСС като деловодна система за електронно администриране на делата и за постановяване на актове в електронна форма, в реално време. Работата със старата деловодна система (САС съдебно деловодство) продължава само за заварени дела, образувани по нея.

За улесняване на работата на съдии и служители предвиждам осъществяване на активен контакт с Информационно обслужване относно продължаващото усъвършенстване на ЕИСС, както и контакт с работните групи, сформирани в тази връзка, на част от които съм член от момента на внедряване на ЕИСС в съдилищата.

Във връзка с ЕИСС следва да се посочи, че въпреки огромния напредък по оптимизацията ѝ, все още се наблюдават съществени несъвършенства. Като най-елементарен пример може да се посочи, че въпреки подадена с мое участие преди повече от две години заявка за отстраняване на несъответствие, състоящо се в разминаване между зададения в ЕИСС формат за разпечатване на бюлетините за съдимост и формата на одобрения хартиен шаблон, дори по настоящем при отпечатване на бюлетините за съдимост се получава изрязване на част от текста, което съществено затруднява служителите по изпълнение на влезлите в сила присъди.

От позицията на ми на член от години на работните групи по оптимизация на ЕИСС мога да обобща, че проблемите пред нейното срочно и ефективно усъвършенстване се коренят в две групи причини:

-бавното и тромаво вземане на решения в работните групи, което често е съпроводено с многочасови самоцелни спорове и отлагане на вземането на решения със седмици и дори месеци (каквото е примера с добилата печална известност заявка № 15 на ВКС);

-още по-бавното техническо имплементиране от Информационно обслужване на одобрените от работните групи заявки за промени.

Всъщност обективния и безпристрастен поглед към ЕИСС показва, че затрудненията, които все още срещат съдии и служители в РС - Пловдив при работа с програмата, също се дължат на две големи групи причини:

-все още неотстранени технически несъвършенства в ЕИСС;

-субективни фактори, относими към конкретни съдии и служители, свързани с недостатъчно познаване на функционалностите на системата и недостатъчни способности за боравене с нея.

За разграничаване на двете групи причини, предвиждам в РС - Пловдив да се създаде постоянна работна група по усъвършенстване на ЕИСС, която да включва:

- наказателен съдия - председател на РС или зам.председател на наказателно отделение;
- граждански съдия - зам.председател на гражданско или брачно отделение;
- по един секретар и деловодител от наказателно и гражданско отделение;
- служител от регистратура;
- системен администратор.

Функциите на работната група следва да бъдат да обобщава срещнати от съдии и служители затруднения при работа с ЕИСС и оценка дали те се дължат на технически несъвършенства в системата или на непознаване на нейните функционалности.

В случай на констатиране на недостатъчно познаване на дадена функционалност, следва да бъде организирано от системните администратори допълнително обучение на съответното звено, работещо с дадената функционалност.

В случай на констатиране на все още неотстранени технически несъответствия в ЕИСС, следва да бъде изготвена заявка за тяхното оптимизиране, като контрол по хода на заявката бих могъл да оказвам в лично качество при участията ми в работните групи.

Във връзка с горното планирам и при евентуалното ми избиране за административен ръководител да продължа участието си в работните групи по оптимизация на ЕИСС:

- лично при обсъждане на заявки, които са от същностно значение за развитието на системата;
- чрез системен администратор, участващ от квотата на Апелативен съд - Пловдив в останалите случаи.

Във връзка с възобновения диалог между съдилищата в Съдебна палата Пловдив, предвиждам съдебния администратор от посочената постоянна работна група в РС - Пловдив да поддържа контакти със съдебните администратори на Апелативен и Окръжен съд - Пловдив с оглед набелязване

на общи затруднения във връзка с работата с ЕИСС и намиране на общи разрешения.

Всички компютърни конфигурации в съдебните зали, в кабинетите на съдии и служители в РС - Пловдив принципно имат достъп до Интернет. През последните години, обаче от ръководството на съда е възприета политика на изкуствено ограничаване достъпа до Интернет на компютрите в кабинетите на съдебните служители (секретари и деловодители), което е направено с цел гарантиране, че работното време ще бъде използвано само за изпълнение на служебните задължения. Тази организация в определени случаи създава затруднения пред дейността на съдебните служители, например, когато от съдията е разпоредено извършването, разпечатването на хартиен носител и прилагането по делото на служебна справка в публично достъпна база данни, каквато е тази на Гаранционен фонд за валидна застраховка „гражданска отговорност“. По изложените съображения намирам, че целта за оптимално „уплътняване“ на работното време от служителите би могло да се постигне чрез система от други мерки: спазване на времеви стандарти за движение на делата, поощрения при образцово изпълнение на служебните задължения и санкции при трайно констатирано немарливо такова (подробно разгледани в т.7 от настоящата концепция), без изкуствено ограничаване на достъпа до естествения технически прогрес.

Компютърните конфигурации на всички съдии са снабдени с достъп до правно информационна система АПИС, като с оглед запазване качеството на постановяваните съдебни актове, за следващите години следва да се заложи подновяване на лиценза на програмния продукт.

РС - Пловдив поддържа официална интернет страница по образец, одобрен от ВСС и вътрешна инфо страница, като по-горе в т.3 и т. 9 от настоящата концепция вече бяха изложени вижданията ми за допълнителна информация, която следва да се публикува на тези страници.

Посредством ЕИСС Районен съд - Пловдив успешно изпълнява задълженията си по ЗСВ за осъществяване на връзка с други информационни системи - ЕПЕП, ЕИСПП, ЦУБИПСА. Надлежно се публикуват съдебните актове, включително и на интернет страницата на съда, поради което несъответствия в организацията на дейността и необходимост от промени не се забелязват в тази насока.

13.3. ПАРКИНГ.

Помещаването на Районен, Окръжен и Апелативен съд – Пловдив в една съдебна палата резултира в недостиг на местата за съдии и служители на паркинга на съдебната палата, което от своя страна води до междуличностни конфликти и конфликти на институционално ниво между отделните съдилища.

Като краен резултат от възникналите конфликти, към момента е ограничен достъпът на съдиите и служителите на Районен съд - Пловдив към входа на паркинга откъм бул. „Шести Септември“, което изключително много затруднява придвижването им с оглед натоварения трафик в гр. Пловдив, включително и води до нарушаване правилата на ЗДВП поради необходимост от придвижване в забранената посока на еднопосочна улица.

За отстраняване на посочените неудобства предвиждам:

-подобряване на диалога с ръководствата на Окръжен и Апелативен съд – Пловдив с оглед преодоляване на възникналите противоречия и конфликти и възстановяване на достъпа на съдии и служители от РС - Пловдив до входа на паркинга откъм бул. „Шести Септември“. В тази връзка бих предложил като по-подходяща мярка отнемане на индивидуалния достъп на съдиите и служителите, които нарушават приетите правила за паркиране на паркингите на съдебна палата Пловдив, вместо сега прилаганата мярка - ограничаване на достъпа на всички съдии и служители от РС - Пловдив до входа откъм бул. „Шести Септември“, независимо дали в лично качество са допусkali нарушения на режима за паркиране или не;

-при налично съгласие на председателите на Окръжен и Апелативен съд – Пловдив: разграфяване и номериране на паркоместата на паркинга, което би оптимизирало процеса по паркиране и би осигурило места за повече коли;

- провеждане на диалог с кмета на Община Пловдив в насока предоставяне на местата, попадащи в синя зона, непосредствено до паркинга на съда, да бъдат отдадени за безвъзмездно ползване на Съдебната палата – Пловдив.

14. БЮРО „СЪДИМОСТ“.

От значение за дейността на бюрото по съдимост е влизането в сила през 2022 г. на пакет от изменения в Наредба № 8 от 26 февруари 2008 г. за

функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост, най-същностното от които е предвидено в чл. 1 от Наредбата, както следва:

(3) Министерството на правосъдието създава и поддържа Централизирана автоматизирана информационна система "Съдебен статус" с централна база данни. Бюрата за съдимост при районните съдилища и Централното бюро за съдимост при Министерството на правосъдието използват централната база данни.

(4) Централизираната автоматизирана информационна система "Съдебен статус" обменя по служебен път информация с Националната база данни "Население", Регистъра на задължените лица на Националната агенция за приходите, Единния регистър за чужденци и Националния регистър на българските лични документи на МВР, Информационната система за "Изпълнение на наказанията" (ИСИН), Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС), Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

През 2022 г. са изготвени 48 881 справки и свидетелства за съдимост. В службата работят четирима служители и на всеки от тях се падат по 12 220 свидетелства и справки годишно или по 1 018 на месец. Процесът на издаване на свидетелствата за съдимост, в които няма отбелязвания, е максимално оптимизиран и отнема няколко минути, ведно с подаване на заявлението и заплащане на съответната такса.

Таблица 38. Брой издавани справки и свидетелства за съдимост.

2018	65 693
2019	59 640
2020	53 733
2021	55 098
2022	48 881

От горната таблица е видно, че е налице устойчива тенденция за намаляване на броя на издаваните справки съдимост, което обуславя извод, че актуалното щатно разписание на броя служители в бюро съдимост е оптимално и следва да се запази без промени.

Във връзка с изискванията на чл. 40 и чл. 42 от Наредбата свидетелствата и справките за съдимост, в които има вписвания или са предназначени за чужбина (дори да няма вписвания) освен от служител, да се подписват и от лицето, изпълняващо функциите на ръководител на бюро за съдимост в съответния съд, в РС - Пловдив е създадена следната организация:

-справките за съдимост на лица, за които липсват вписани осъждания и за които не следва да се прави преценка за настъпила реабилитация, но са предназначени за чужбина, се подписват от дежурен граждански съдия;

-справките за съдимост на лице с вписани осъждания се докладват за проверка на три постоянни наказателни състава, отговарящи за бюро съдимост. Ангажираността с бюро съдимост обаче представлява допълнително натоварване за тези три състава, което не е компенсирано по никакъв начин.

Считам, че така създадената организация е неправилна, като от една страна, иманентната свързаност на съдимостта с наказателните дела изисква всички справки за съдимост да се подписват от наказателен съдия. От друга страна, е изцяло неприемливо три наказателни състава да бъдат натоварени от останалите, без това да бъде отчитано по никакъв начин.

По тази причина на съдиите от наказателно отделение следва да се предложат два варианта за реорганизация на дейността по минаване на доклад на бюро съдимост.

При първият вариант всички съдии по график минават доклад на бюро съдимост. Безспорно преимущество на това предложение е, че би се създавала равномерна натовареност между всички наказателни състави. Потенциален недостатък съзирам във връзка с новелата на чл. 1, ал.4 от Наредбата, доколкото през 2022 г. бе внедрен изцяло нов програмен продукт за обработване на справките и свидетелствата за съдимост- Централизирана автоматизирана информационна система „Съдебен статус“ /ЦАИС/, която подобно на ЕИСС при въвеждането ѝ създаде значителни затруднения пред съдебни служители и магистрати и необходимост от преминаване през специално обучение, което ще следва да преминат и останалите наказателни съдии при приемане на този вариант.

Според втория предложен вариант, два или три наказателни състава (точната бройка следва да бъде уточнена след консултации по реда на чл. 79, ал.2, т.10 от ЗСВ с общо събрание на съдиите от наказателно отделение) ще

продължат да проверяват и подписват всички издавани в съда справки и свидетелства за съдимост.

За сметка на допълнителната натовареност, тези състави следва да бъдат компенсирани:

-като изцяло бъдат освободени от дежурства по разпити (Р1) и разпореждания (Р);

-с оглед елиминиране възможността от деквалификация по определена група дела, те да продължат да дават дежурства по мерки и бързи производства, но в ограничен обем и по-конкретно съгласно изготвен график дават само 1 от двата вида дежурства: или Бързи производства (Б), или Мерки за неотклонение (М) в рамките на календарен месец.

Правомощията на председателя на районен съд по отношение на Бюрата за съдимост са разписани в чл. 51 от Наредба № 8 от 26 февруари 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост, както следва:

(1) Председателят на районния съд упражнява постоянен и непосредствен контрол върху дейността на бюрата за съдимост.

(3) Председателят на районния съд и ръководителят на Централното бюро за съдимост контролират дали унищожаването на бюлетините за съдимост и на бюлетините за наложени административни наказания по чл. 78а НК се извършва по установения ред, проверяват спазено ли е съответствието между вписаните в азбучниците обстоятелства за осъдените лица и тези, вписани в бюлетините, подредени в картотеките, както и изпълнението на други изисквания на наредбата.

(4) При констатирани нарушения контролиращите лица дават препоръки и срокове за отстраняването им, ако не са налице обстоятелства за търсене на дисциплинарна или друга отговорност.

15. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Искрено се надявам, че изложените по-горе идеи ще мотивират уважаемите членове на ВСС да ми гласуват доверие и да ми възложат организационното и административно ръководство (чл. 80, ал.1 ЗСВ) на втория по големина районен съд в страната.

Осъзнавам огромната тежест и отговорност, свързани с този пост и потвърждавам увереността си, че с подкрепата на създадения в съда колектив и при възприемане на предлагания от мен екипен подход, ще успеем да оптимизираме дейността на поверената ми институция, резултатите от което да бъдат засвидетелствани още в първите представени от мен годишни отчети на дейността.

30.10.2023 г., гр. Пловдив

С УВАЖЕНИЕ:

Божидар Иванов Кърпачев, Районен съдия в РС - Пловдив